

iyilik

TEMMUZ - EYLÜL 2016 SAYI 122

TÜRKİYE DİYANET VAKFI

4

Güncel

Darbeleri
Susturan Salalar

18

Gündem

Vekaletle Kurban
Kesim Programı

kurbanlarımız
kardeşlik
için

GÖNÜLLERİMİZ KARDEŞLİĞE AYARLANIYOR

DIYANET TV

DIYANET TV İZLEMek İÇİN

www.diyanet.tv

TÜRKİYE DİYANET VAKFI

İYİLİK BÜLTENİ

TEMMUZ - EYLÜL 2016 • SAYI: 122

Türkiye Diyanet Vakfı Adına Sahibi

Mazhar BİLGİN

Mütevelli Heyeti II. Başkanı

Genel Yayın Yönetmeni

Mustafa TUTKUN

Genel Müdür

Yazı İşleri Müdürü

Kerim KÜÇÜKSARI

Kurumsal İletişim Müdürü

Yayına Hazırlayanlar

Yüksel SEZGİN

Serkan FIDAN

Ömer SARI

Ayşegül KURTKAYA

Samet AYDIN

Grafik Tasarım

Yasin DEDEŞ

Esen Ali DUMAN

Fotoğraflar

Ahmet Sami ACAR

Gökhan PEKDEMİR

Mehmet ÖZTÜRK

Adres

Dr. Mediha Eldem Sokak No: 72/B

06640 Kocatepe - Ankara

T : (0.312) 416 90 00

F : (0.312) 416 90 90

W : www.diyagnetvakfi.org.tr

Yayımlanan makalelerin

sorumluluğu yazarlarına aittir.

Para ile satılmaz.

Baskı

TDV Yayın Matbaacılık ve

Ticaret İşletmesi

Alinteri Bulvarı 1256. Sokak No: 11

Ostim - Yenimahalle / ANKARA

T : (0.312) 354 91 31

F : (0.312) 354 91 32

RILI SAVIDA

Kurbanlarımız kardeşlik için

İslam âlemi olarak Ramazan'dan sonra ikinci manevi iklime girmiş bulunuyoruz. Allah'a, yüce ve ilâhî olan her şeye, hakka, hakikate, iyiye, doğruya, güzele, yakın olma arayışdır kurban.

Kurban aynı zamanda sevginin, vefanın, sadakatin, fedakârlığın simgesi, Hz. İbrahim ve Hz. İsmail'in hakka bağlılık ve teslimiyet duygularının harman olduğu engin bir dünyadır.

Kurban ibadetinde pek çok hikmet gözetilmekle birlikte muhtaç insanların et ve gıda ihtiyacının karşılanması da onun hikmetlerindedir. Ayrıca kurban, malını Allah rızası için harcama ve başkalarıyla paylaşma bilincini geliştirmektedir. Dolayısıyla Kurban, sadece akrabaları, komşuları ve dostları değil, yakın olsun uzak olsun yeryüzündeki bütün kardeşlerimizi birbirine yakınlaştırmaktadır.

Kurban, yoklukların, afetlerin yaşandığı coğrafyalara ulaşmak, fizikî mesafeleri gönül coğrafyasında aşmak, onların dertleriyle dertlenmek ve onlara bir umut ışığı olmaya çalışmaktır. Hatta sadece din kardeşlerimize değil, "Yaratılanı sev, Yaratıcıdan ötürü" anlayışının bir gereği olarak inancı, dili, rengi ve ırkı ne olursa olsun kimsesizlerin kimsesi olmak ve ihtiyaç sahibi olan herkese ulaşmaktır. Böylece kurban ibadeti, toplumda kardeşlik, yardımlaşma ve dayanışma ruhunu canlı tuttuğu gibi bayram yapamayanları bayram sevincine ortak ederek sosyal adaletin gerçekleşmesine de katkıda bulunmaktadır.

Bu yönüyle Kurban, Afrika'dan Asya'ya, Uzak doğudan Güney Amerika'ya, adını bile duymadığımız nice ülkelerde daha önce hiç görmediğimiz ve tanımadığımız kardeşlerimize uzattığımız bir yardım eli olmaktadır.

Bu vesileyle her yıl Diyanet İşleri Başkanlığı ile Türkiye Diyanet Vakfı olarak Vekâletle Kurban Kesim Programı düzenleyerek hem yurt içinde hem de yurt dışında mağdur ve mazlum bölgelere cömert ve hayırsever milletimizin kurbanlarını ulaştırarak kardeşlik köprülerini sağlamlaştırmıyoruz. Artık geleneksel hale gelen Afrika'da, Balkanlarda, Kafkasya'da, Filistin'de bulunan Müslüman kardeşlerimize bu emanetleri ulaştırmaktan vazgeçmeyeceğiz. Her bir et parçasının aynı zamanda milletimizin ortak imzasını taşıyan bir sevgi ve muhabbet mektubuna dönüştüğünü bildiğimiz için tüm İslam topraklarına, Müslüman fakir azınlıkların olduğu her yere bu emanetlerinizi ulaştırma gayreti içinde olacağız.

"Kurbanlarımız kardeşlik için" başlığıyla düzenlediğimiz bu yılki Vekâletle Kurban Kesim Programı kapsamında, yurt içinde 235 il ve ilçe merkezinde, yurt dışında da 130 ülkenin 530 bölgesinde kurban kesimi yapmayı hedefliyoruz.

Dergimizin kurban konusunu gündem olarak belirlediğimiz bu sayısında, Vekâletle Kurban Kesim Programının detayları ile vakfımızın son dönemde yaptığı faaliyetlere ilişkin haberler yer alıyor. Bu arada ülke ve millet olarak zor bir dönem geçirdik. Fetullahçı terör örgütü paralel devlet yapılanması (FETÖ/PDY) mensuplarının 15 Temmuz'daki alçakça darbe girişimi, milletimizin feraseti ve kahramanca mücadelesiyle akim kaldı. Bu vesileyle Diyanet İşleri Başkanı ve Türkiye Diyanet Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı Prof. Dr. Mehmet Görmez'in Olağanüstü Din Şûrası'nda yaptığı konuşmayı da sunuyoruz.

Şimdiden başta milletimiz olmak üzere, bütün İslam âleminin Kurban Bayramını tebrik eder, bayramın getirdiği kardeşlik ve dayanışma ruhu ile tüm dünyanın barış, huzur ve esenlik içinde yaşamasını Cenâb-ı Hak'tan niyaz ederiz.

Kurumsal İletişim Müdürlüğü

içindekiler

için

16

15 Temmuz şehit ve gazi çocuklarına burs ve yurt desteği

18

Kurbanlarımız kardeşlik için

32

Mânâ ve rûhu ile küresel bir eğitim: Hac

4

Ezanların susturulduğu darbelerden, darbeleri susturan salalara

10

Bir hilâl uğruna Sultan II. Abdülhamid'den Erdoğan'a...

16

15 Temmuz şehit ve gazi çocuklarına burs ve yurt desteği

18

"Kurbanlarımız kardeşlik için"

24

Kurban, bizim Allah'a "Kurb" ânımızdır!

28

Fikhî boyutlarıyla kurban

32

Mânâ ve rûhu ile küresel bir eğitim: Hac

38

Ramazanda 88 ülke ve 500 bölgede iyiliğin sesi olduk

42

Arakan kamplarına ramazan yardımı

44

35. Türkiye kitap ve kültür fuarı kitapseverlerle buluştu

46

Ramazan'da 14 ülkeye 18 Bin 500 Kur'an hediye

dekiler

Haitili Müslümanların
cami sevinci

62

92 ülkeden 4 bin 307
öğrenci eğitim için
TDV'ye başvurdu

68

Türkiye Diyanet Vakfı
Yükseköğretim
Öğrenci Yurtları

70

52 Terörle mücadele ekiplerinden TDV'ye teşekkür

54 Bayram, çocuk ve kimlik

58 Gurbette bayram

60 Türkiye'den Bosnalı yetimlere bayram hediyesi

62 Haitili Müslümanların cami sevinci

64 Hz. Osman (R.A)

68 92 Ülkeden 4 bin 307 öğrenci eğitim için TDV'ye başvurdu

70 Türkiye Diyanet Vakfı yükseköğretim öğrenci yurtları

72 Terör mağduru öğrencilere yaz kampı

74 TDV yurtlar işletmesi, 2015-2016 eğitim yılını değerlendirdi

76 İSAM'dan "33 yıla vefa" ödülü

78 Türkiye Diyanet Vakfına ziyaretler

EZANLARIN SUSTURULDUĞU DARBELERDEN, DARBELERİ SUSTURAN SALALARA

Prof. Dr. Mehmet GÖRMEZ

Diyanet İşleri Başkanı
TDV Mütevelli Heyeti Başkanı

Bismillâhirrahmanirrahim.

Bizleri İslâm nimetiyle müşerref eyleyen, bizlere Kitap ve Sünnetin yanında akl-ı selim, kalb-i selim ve tab-ı selim bahşeden; aklımızı ve irademizi özgürce kullanma, doğru ile yanlış ayırtetme imkânı lütfeden Yüce Rabbimize niha-yetsiz hamd-ü senalar olsun!

Bize Kitabı getiren, Kitabı hikmetle beyan eden ve o hikmeti yaşanmış bir hayata dönüştüren Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed Mustafa'ya (sas) sonsuz salât ve selâm olsun!

15 Temmuz gecesinde memleketimizin bütün ufuklarını karartmaya azmetmiş, gözü dönmüş bir ihanet çetesi karşısında, daha ilk andan itibaren, minarelerden sala seslerinin yükselmesiyle İstiklal mücadelesi günlerinde olduğu gibi, milletin kendi izzet ve haysiyetine sahip çıkma davetine, bir an tereddüt etmeden icabet edip bu ecel gecesinde şehadet mertebesine kavuşan aziz şehitlerimize Cenab-ı Hak'tan rahmet niyaz ediyorum. Şehitlerimizin nuru bir kere daha milletimizin ufkunu aydınlatmıştır. Gazilik mertebesine erişmiş kardeşlerimiz milletimizin ve Müslüman ümmetin baş tacıdır. Yüce Allah'tan gazilerimize acil şifalar diliyor, onları milletimizin minnet ve hürmetleriyle selamlıyorum. Hain ve kanlı darbe girişimi karşısındaki vakur, cesur ve âlicenap tutumuyla tüm dünyaya örnek olan; vatanına, milletine, millî iradeye ve hukuk düzenine sahip çıkan asil bir milletin fertleri olmaktan dolayı bahtıyarlığımızı ifade ediyorum.

15 Temmuz gecesinde dehşet saatlerinin ilk anlarından itibaren cuntacılar ve ihanet şebekelerine karşı aziz milletimizin maneviyatını canlı tutmak üzere camilerimizi, minarelerimizi, sala

ve ezanlarımızı milletimizle buluşturan müftüsünden imamına, müezzininden Kur'an kursu öğreticisine kadar bütün din gönüllüsü kardeşlerimizi yürekten kutluyorum. Ezanların susturulduğu darbelerden, darbeleri susturan salaları bize lütfettiği için Allah'a hamdediyorum.

Başkanlık olarak tarihimizde ilk defa tek bir gündem maddesiyle Olağanüstü Din Şurası düzenliyoruz. Zira 40 yıldır bu topraklarda din görüntüsü altında fitne-fesat tohumu ekenler, kanlı darbe girişimiyle, sadece ülkemize ve milletimize değil, en büyük zararı Din-i Mübin-i İslâm'a vermiştir. Bu ihanet şebekesi, sadece milletin bütün varlığına suikast düzenlemekle kalmayıp inancımızı, güvenimizi, şefkat, merhamet, himmet ve izzetimizi, din ve medeniyetimizin bütün şeaîr ve kıymetlerini, ümmetin ilim, irfan, marifet ve hikmet mirasını, feragat, yardım ve dayanışmanın ulviyetini, dinimizi ve dindarlığımızı millet evladı nezdinde olduğu kadar insanlık nezdinde de bir düşman akçesine harcayacak bir öfkeye tahvil etmiştir. Daha kahredici olanı ise bu örgütün küresel siyaset borsalarının muktedir müşterilerine kendi meşrebini yıllarca "ılımlı İslâm, protestan Müslümanlık, dinler arası diyalog, hoşgörü, uzlaşmacı Müslüman" vb. ambalajlarla sunarken 15 Temmuz gecesi giriştiği ihanet ile meclisimizi, şehirlerimizi, caddelerimizi bombalayıp aziz vatanımıza, mübarek Türkiye'mize ve milletimize karşı bir suikaste kalkışarak görünür meşrebini Irak ve Suriye'yi kana bulayan DAİŞ vahşetine tercüme etmekten çekinmemiş, ar etmemiş ve utanmamıştır. Bu menfur cinnet ve vahşet milletin silah ve teknolojisini mil-

letin şehirlerine bomba kusarak sadece maddi varlığımızı tahrip etmekle kalmayıp dinimizin en temel değer ve şiarlarına, milletimizin dayanışma ve güven duygusuna da darbe indirmiştir.

Yüce Kitabımızda Allah bizi **"Dikkat edin! O aldatanlar sizi Allah ile aldatmasın!"** diye ikaz etmesinin hikmetini ağır bir imtihanla hem ülke ve millet olarak hem de Diyanet ve İlahiyat camiası olarak oldukça geç idrak etmenin derin teessürü içindeyiz.

Zira uzun yıllar boyunca suret-i haktan görünüp masum vatan evlatlarına himmet kisvesine bürünerek güya hakka, hakikate, millete hizmet görüntüsü altında masum çehreler ardına gizlenmiş bir ihtiras ve denâet, kendini 15 Temmuz gecesinde devlete, millete, şehirlere ve medeniyet namına elimizdeki her şeye fütursuz bir kahır ve saldırı olarak kendini izhar etmiştir. Zincirinden boşanmış bir vahşet olarak milleti katletmeye girişmiştir. Sahte tevazu ve yumuşak sözle, gözyaşı ve sözde va'z u nasihatle her umut ve özlemimizi emeline alet edip millet evladından devşirdiklerini gizli maksat, mutlak itaat ve sinsi bir sızma becerisiyle donatmıştır. Bu yumuşak huy-lu görünen emre amade robotlar şebekesi milletimizi Allah ile peygamberi ve onun sahabesi ile aldatmıştır. Allah'ın ayetlerini, Resul-i Ekrem'in hadislerini, ulemanın hikmet ve irfan erlerinin bilgi mirasını, bu toprakların Mevlana, Yunus Emre başta olmak üzere bütün değerlerini kendi gizli emel ve gayeleri için araç olarak kullanmıştır.

Gözlerimizin önünde dini cemaat taklidi yapan bir Truva atı, dini, cemaatleşmeyi, hayır faaliyetlerini istismar ederek sadece kendi menhus akıbetini hazırlamakla kalmamış; milletimizi aldattığı kadar ümmet-i Muhammed'in mazlum coğrafyalarını ve bütün insanlığı da hayra hizmet ve insanlara yardım görüntüsü ile aldatıp şer güçlere hizmet için büyük imkânlar ve servetler yığmıştır.

Bu aldatma tahrifat ve tahribat sadece ülkemiz ile sınırlı kalmamış Asya'da zalim hegemonyadan kurtulan Maverâünnehir medeniyetinin, merkezlerinde yeniden yeşerecek İslam aklını da yanlış yerlere kanalize etmiştir. Mazlum Afrika kıtasında sömürge sonrası dönemlerde ortaya çıkacak Müslüman zihinleri de teslim almıştır.

Bu terör örgütü mensupları, 15 Temmuz gecesinde giriştikleri cinnet ve vahşet ile göstermiş oldular ki akletmeyenlerin dindarlığı, aklını başkasına kiralayanların dindarlığı sadece ken-

dilerini değil koca bir milleti felakete sürükleyebilir. Ve yine göstermiş oldular ki din şemsiyesi altında toplandıkları hâlde siyaset hileleriyle ilerlemeye kalkanlar din ve ahlaklarını da bir hile haline getirmekten kaçınmazlar.

İslam dini Allah'tan başka rabler edinmeden, dini yalnız Allah'a has kılarak ibadet etmeyi ve onun rızasına uygun olarak insanlığa hizmet etmeyi esas alır. İslâm dini, Hz. Peygamber'den başka masum ve tartışılmaz bir otorite, yapı ve rehber kabul etmez.

Hiçbir kimse ve hiçbir yapı kendisini dinin temsilcisi olarak göremez ve insanları kendisine mutlak itaat ve bağlılığa çağıramaz. Dini rehberlik, sadece bilgi ve ahlak açısından eğitim sürecinin bir parçasıdır, başkaca herhangi bir imtiyazı içinde barındırmaz.

İslam dininde mutlak bağlılık, çerçevesi Kur'an ve Sünnet tarafından belirlenen ilkelere dir. Ahlak dinimizin en temel değeri iken, Sevgili Pey-

gamberimiz “**Ben güzel ahlakı tamamlamak üzere gönderildim**” buyurmuş iken bu örgüt, kendini gizleme, olduğundan farklı görünme, ikiyüzlü davranma, çift dilli konuşma, taktik gereği haram işleme, kod adı kullanma, bulunduğu ortamda inandığından farklı yaşama, yalan söyleme, tecessüs faaliyetinde bulunma, mahremiyeti ihlal etme, şantaj yapma, ayak kaydırma gibi gayr-i ahlaki yöntemlere başvurmuştur.

Oysa bu tür davranışların İslam’la hiçbir ilgisi yoktur. Bu tür davranışların, İslam’ın temel ahlaki prensibi olan ‘mümin başkasının kendisinden emin olduğu kimsedir’ ilkesiyle izahı da mümkün değildir. Bütün bunların sevgi, hoşgörü ve muhabbet temelli bir eğitim gönüllüleri hareketi adı altında yapıyor olmasının büyük bir aldatmaca olduğu ortaya çıkmıştır.

Bu örgüt, kendi mecrasına dâhil ettiği milletin evlatlarını en başta aile bağlarını yok ederek devşirmeye tevessül etmiş, ardından da onların dini (ümme) ve milli (millet) kimliklerine müdahale etmiştir. İslam hiçbir zemin ve şartta ikiyüzlü, iki dilli, çift karakterli, kendine yabancılaşan, şahsiyetsiz, kimliksiz bir insan tipinin yetiştirilmesine cevaz vermez.

Bu yapının en az bunlar kadar vahim başka bir günahı da Batı’da İslamafobyaya dalgası yükselirken buna karşı çıkıp Müslümanların haysiyetini yükselterek, İslam’ın izzeti davası güdeceklerine İslamafobyaya ile karikatürize edilen ve şeytanlaştırılan Müslüman imajını kullanarak hoşgörü, dinler arası diyalog gibi kılıklar altında “bizde sizin seveceğiniz İslam var” diyerek şirin görünmeye çalışmaları ve kendi izzetlerini onların nezdinde aramalarıdır.

Başka dinlerle İslam’ın ilişkisinin genel ilkeleri Kur’an ve Sünnet çerçevesinde belirlenmiş ve tarih boyunca örnek uygulamalarla bugünlere taşınmıştır. Ehl-i Kitap olarak kabul edilen din mensuplarıyla dini özgürlükleri zedelemekten barış içinde yaşamak esastır. Ayrıca insanlığın faydasına olacak her işte ortak zeminde yardımlaşma ve dayanışma mümkündür.

Ancak diyalog adına ortak bir dini teoloji veya dini kültür birliği oluşturma çabası kabul edilemez. Hele bunun için kelime-i tevhid parçalanarak Hz. Muhammedin risaleti görmezden gelinerek bir ilişki geliştirilemez. Böyle bir tutuma dini açıdan onay vermek mümkün değildir. İslam’ın mümini olmak ancak Kelime-i Tevhidin bütününe iman ve ikrar ile gerçekleşir.

Kur’an ve sünneti öğretmek, temel ilkelerini ve ahlakını müminlere ve insanlara anlatmak elbette İslam’ın tebliğ ve irşat faaliyetlerindedir. Ancak bu faaliyeti bir güç ve çıkar ağına dönüştürmek, buradan dünyevi, siyasi ve ticari bir yapı oluşturmak, her türlü kirli ilişkiye açık hale getirmek, İslâm’ın evrensel ilkeleri ile bağdaşmaz. Din adına çıkar elde etmenin ve nüfuz oluşturma tasvip edilecek herhangi bir dini temeli olmadığı gibi bu tür yapılara karşı duruş sergilemek hem ahlaki hem de İslami bir sorumluluktur.

İslam’da tebliğ ve irşat faaliyetinde davet Allah’a ve Hz. Peygamberin yoludur. Allah adına kişilere davet edilmez. Allah ile insanları aldatarak kullara kulluğa çağırmak en büyük zulümdür. Hiç kimse aklını, iradesini ve kişiliğini başka birine teslim edemez. Hâlîka isyan konusunda mahlûka itaat olmaz.

Din adına, Allah adına insanların manevi duygularını istismar ederek kurulan yapılar İslâm'a taban tabana zıttır. Bu tür yapılar, tarih boyunca İslâm toplumlarında makes bulmamıştır.

Uzun yıllardır varlığı bilinen ve her türlü yolu kendi emelleri için mübah gören, dini ve dini duyguları istismar eden; bu duygularla milletin zekâtını, sadakasını, infakını ve evlatlarını çalan, dinimizin temel değerlerini ve kavramlarını gasbeden, her türlü gayr-i İslami ve gayr-i ahlaki tutum ve davranışlarla fitne, fesat, yalan ve desiselerle kendine insan ve imkân devşiren, devletin tüm yapılarına sirayet ederek milletin geleceğini ipotek altına almaya çalışan ve son darbe girişimiyle millet tarafından suçüstü yakalanan FETÖ terör örgütünü dini bir yapı olarak görmek mümkün değildir. Bu örgütün elebaşını da din âlimi ve dini rehber olarak kabul etmek mümkün değildir. Örgüt elebaşlarını imam, kendisini de kâinat imamı olarak isimlendiren bu kişi 'bir insanı öldüren bütün insanlığı öldürmüştür' hükmünce muamele görmelidir. Bir gecede topyekûn millete bomba yağdıran, masum insanları katleden bir örgütün ne İslâm'la ne de insanlıkla bir ilişkisi olamaz.

Ülkemizin ilahiyat birikimi ile Başkanlığımızın tecrübesini buluşturmak, yaşadığımız bu elim hadiseden dersler çıkartmak, dini istismar eden bu ve benzeri yapılara karşı gerekli tedbirleri almak, din hizmetleri, din eğitimi ve din öğretimi alanında başta hukuki düzenlemeler olmak üzere mevcut eksiklikleri tespit etmek ve buna göre atmamız gereken adımları belirlemek, ilahiyat ve Diyanet camiası olarak üzerimize düşeni yapmak, insan yetiştirme mekanizmalarımızı yeni baştan gözden geçirmek, topluma sağlıklı din eğitimi sunulmasını sağlamak, dini-hayri ve sosyal hizmetlerin sunulmasında İslâm'ın

evrensel ilkelerine göre hareket edilmesi için gerekli çalışmaları başlatmak ehemmiyet arz eden konulardır.

Açıkça ifade etmek isterim ki Türkiye'yi bütün boyutlarıyla kavrama ve ele geçirme iddiasındaki bu örgüt karşısında dini ve akademik suskunluğun bir açıklaması yoktur. Bu konuda gerek Diyanet camiasının gerekse İlahiyat Fakültelerindeki akademik faaliyetlerin gözden geçirilmesi aciliyet kesbetmektedir. Öte yandan Başkanlık olarak varlığını din istismarına ve bu milletin bekasını sonlandırmaya adanmış bu terör örgütü hakkında her türlü derinlikli araştırma ve düzenlemeyi bir an önce yapmamız bir zarurettir.

En önemli hususlardan bir tanesi de ister din ve diyanetini öğrenme ve hayırlı hizmetlere omuz verme gayretinde olsun isterse dine ve maneviyata mesafeli ve hatta muhalif olsun gençlerimizin bu travmatik gelişmeler sonunda din ve maneviyat konusunda içine sürüklenebilecekleri nihilizmin büyüklüğünü görmek ve anlamak gerekmektedir.

Dini ve maneviyatı kirlletmekten kaçınmayan bu hain saldırının genç nesillerin maneviyatını derin bir bunalıma, buhrana ve çıkmaza sürüklemek potansiyelini bertaraf etmek ilahî bir sorumluluk olarak omuzlarımıza yüklenmiş bulunmaktadır. Gençler, kendilerine dini nasihatlerde bulunan insanlara bundan sonra nasıl güvenebileceklerdir? Onlara inanmakla içine düşürüldükleri hüsrana ve umutsuzluğun anaforunda bu gencecik yüreklerin içine sürüklenmeleri muhtemel nihilizmden onları koruyarak İslâm'ın tertemiz bir barış, adalet, kardeşlik ve yüksek ahlak çağrısı olduğuna bu gençler neden ve nasıl inanacaklardır? Bu gayyadan

gençlerimizi hangi iman, hangi güvenilirlik ve hangi şevkle koruyabileceğiz?

Bu gençlerimizi bunalımdan, buhrandan nihilizmin girdabından kurtararak İslam'ın yüce hakikatlerine ulaştırma yolunda gerçekleştireceğimiz olağanüstü din şurası kararları bize yol gösterici olacaktır.

Yaşadıklarımızın sıcaklığı içinde verilen tepkilerin ardından şimdi serinkanlılıkla düşünme zamanıdır. Önümüzdeki sürecin içinden çıkılamayacak bir fitneye dönüşmemesi için sağduyu ve aklı selime muhtaç olduğumuz izahtan varestedir. Milletimizin bu soylu direnişi yüksek bir adalet ile taçlandırıldığı takdirde tarihteki yerini alacaktır. Zat-ı alilerinizin sık sık vurguladığı gibi intikamla değil ancak adaletle bu sürecin üstesinden gelinebilir. İnaniyorum ki barındırdığı istişare ve tefekkür gücüyle din şurası hepimize umut, itidal, feraset ve hakkaniyet aşılayacaktır.

Yarınlarımızın, bugünlerimizden çok daha güzel olacağına dair inancımızı ifade etmek istiyorum. Allah'a sonsuz hamdolsun ki, bu topraklar asırlardır Müslüman yurdudur. Bu millet şüheda evladıdır. Bu ezanlar, bu salalar İslam'ın şiarıdır. Bu dinin, tek bir harfi bile değişmeyen bir kitabı vardır. Bu dinin, en güzel örnek olma vasfına sahip bir Peygamberi vardır. Allah'ın bize verdiği bir akıl, bir kalp vardır. Bizim değişmez değerlerimiz, 14 asırlık engin tecrübemiz vardır.

Darbe karşısında şecaat ve izzetle gösterdiğiniz liderliğe ben de milletimiz adına, o meşum gece gözyaşlarıyla sala okuyan binlerce din görevlimiz ve cami cemaati adına derin şükranlarımızı ifade ediyorum. Olağanüstü toplanan bu şurada birbirinden değerli âlim ve hocalarımız

adına diyebilirim ki, millet olarak yaşadığımız felaketten istikbalimiz adına büyük hayırlar doğacaktır. Karanlığa açılan bir ihanet kapısı açılmamak üzere kapanmıştır. Allah sizden ve milletimizden razı olsun. Emin olunuz ki, Allah'ın dini adına bütün insanlığa karşı kendini sorumlu gören bu milletin göğsü iman dolu evlatları bu ihanet yarasını da hızla saracaktır.

Dinimiz, diyanetimiz, mukaddesatımız, milletimiz yara almadan kula kulluğu reddeden ve yalnız Allaha kulluk eden nesillerin elinden tutmaya, çocuklarımıza, gençlerimize hizmet etmeye devam edeceğiz. Toplum olarak birbirimizin hukukunu daha çok koruyacak ve birbirimize daha çok sahip çıkacağız. Dini duygu ve dini düşünceyi istismar eden FETÖ ve başka örgütlerin çaldığı bütün ıstılahlarımızı, değerlerimizi, evlatlarımızı geri alacağız. Terör örgütlerine verilecek tek bir Müslüman evladı yoktur, olamaz. İslam'ın değişmez yolundan istikamet üzere yürüyeceğiz. Her türlü aşırılıktan, ifrattan tefritten ve batını yorumlardan uzak, Kuran ve Sünneti Seniye ile Orta Yolu esas alan İslami hayatımız zayıflamadan, solmadan yolumuzu aydınlatmaya devam edecektir. Allah bizi ve bütün insanlığı orta yoldan, istikametten ayırmasın.

Sözlerime son verirken aziz milletimizi derin acılardan, ağır imtihanlardan, onulmaz yaralardan muhafaza etmesini Yüce Allah'tan niyaz ediyorum. Cenab-ı Hak, birliğimize ve dirliğimize göz dikenlere, izzetimize ve şerefimize kurşun sıkmaya çalışanlara fırsat vermesin. Dinimizin, devletimizin, milletimizin bekasını sarsacak her türlü dâhili ve harici fitneden bizleri halas eylesin. Şuramızı hayırlara vesile kılsın.

* Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Mehmet GÖRMEZ'in 3-4 Ağustos 2016 tarihinde düzenlenen Olağanüstü Din Şurası'nda yaptığı konuşma.

BİR HİLÂL UĞRUNA SULTAN II. ABDÜLHAMİD'DEN ERDOĞAN'A...

Şükrü ALTIN

Araştırmacı-Tarihçi Yazar

“15 Temmuz gecesi zahirin sırrı açıldı. Minarelerden salalar yankılandı. Gönüllerin gizli niyazları avuç avuç arşa ulaştı. Darbecilerin kalplerinde korku, ayaklarında titreme başlamıştı. Bu, küresel haçlı savaşının bir parçasıydı. Haçlı seferini def etmek kolay olsa da asıl zor mesele içimizdeki sinsi hainleri bulup çıkarmaktı.”

Altı asır dimdik ayakta kalarak bir ucu Avrupa'nın göbeğinde bir ucu Afrika'da, bir ucu Hint denizlerine dayanan Osmanlı İmparatorluğunun göz kamaştırıcı büyüklüğünü çekemeyeler elbette olacaktı. Dünyanın en mahcup, en asil ve en şefkatli hükümdarı Sultan Abdülhamid, düşmanla otuz üç yıl kahrmanca savaştı.

Bu yüzden Sultan Abdülhamid tarihte en çok konuşulan ve en çok iftira atılan padişah oldu. Hakkında her dilden vagonlarca eserler yazıldı.

Ne ilginçtir ki aynı düşman, Sultan Abdülhamid'in bayrağını aynı inançla taşıyan Recep Tayyip Erdoğan'a saldırmaktadır. Tarihin ibret sayfalarına Allah aşkına bakın. Düşmanların İslam dünyasını toplu imha etmek için taarruzunu göreceksiniz. Bizim asıl felaketimiz bize dost gibi gözüken bin türlü maske ile içimize sokulan en kuytu köşe bucaklarda mevzi alan düşmandır.

Tarih siyaset değildir. Tarihçi siyasi olayları tarafsız yazması gerekir. Gücün tarafına göre söz söyleyen yazar tarihçi olamaz. Sultan Abdülhamid ile Osmanlı Devleti'nin son dö-

neminin gerçek yüzünü anlatırken, günümüz Türkiye'sinin de son dönem tarihine önyargısız dokunmak istedik.

Haçlılar planlarıyla Türk milletini kalbinden en vahşi şekilde iki kere vurdu. Tarihimizde Rumi takvimine göre 31 Mart, miladi takvime göre 13 Nisan 1909 milli ve siyasi Türk tarihinin birinci dönüm noktasını teşkil etmektedir. 31 Mart tarihimizin kanlı sayfalarından biridir. İkinci meşrutiyetten umduklarını bulamayan İttihatçılar İngiliz "Secret Intelligence Service" ile işbirliği içinde sorumsuz bir darbe planına girişmişlerdi. Artçı sarsıntıların Cumhuriyet döneminde dahi hiçbir zaman durmayacağı 31 Mart kanlı vakası Türk milletini toplu dize getirmek için yapılmıştı. Siyonizm'in ve masonların işbirliği ile Türk milletine yapılan sistemli ve planlı bir suikasttı. Aslında bu, derin tarihin adıydı. Bundan sonra anlatacaklarımıza dikkat...

İttihatçılar, Selanik, Makedonya, Drama ve Serrez'den harekete geçmişlerdi. Hareketin genişlemesiyle yıllardır Türkleri öldürmekten çekinmeyen Yunanlılar ve Bulgarlar cesaret bulmuşlardı. Bu olay tamamen Padişahı devirme hareketine dönüştü. "31 Mart İsyanı" üzerine Rumeli'den Yıldız Sarayı'ndaki Padişah'a tehdit telgrafları yağmaya başladı. Bulgar, Yunan çeteleri küstahça padişaha telgraflarla saldırıyorlardı. Bulgar Demokrat Kulübü, Yunan Milli Fırkası, Bulgar Meşrutiyet Kulübü gibi bölücü mihraklar, en ağır küfürlüleri gönderiyorlardı.

Bunların niyetlerini anlamak için Yıldız Sarayı'na çektikleri telgraflardan birinde şöyle yazıyordu.

"Makam-ı Sadarette bulunan alçağa:

Size, 2 Nisan 1325 (1909) tarihli telgrafımızla yirmi dört saat mühlet verilmişti. Henüz vücûd-i rezilânenizle telvis ettiğiniz makamlardan çekildiğinize dair bir iş'ar vukû bulmadı. Bundan çok memnun olduk: Bâri tertib edeceğimiz cezâyâ bu sûretle istihkakınızı kendiniz tasdik etmiş oldunuz. İhtimal ki, orada bulunan birtakım kerhaneci evlâtları ilk telgrafımızı vermediler; onları alınız, okuyunuz, tâ ki vebal bizde kalmasın. Okumadığınız takdirde Allah'ın lâneti, ananızın donu başınıza geçsin. Okumayanlar, telgrafları vermeyenlerin kâffesi kerhânenen yetişmiş deyyus-i a'zamdırlar. Telgrafları vermeyen alçaklar, er-geç kendilerini yok bilsinler! Hükümet-i leimânenizin İstanbul sûrundan hârice câri olmadığını elbette kendiniz de anladınız. Sizi açıktan öldürmek de elimizde, ateş, kurşun ve bıçakla icrâ-yı mücâzâtınız da yedimizdedir ey namussuzlar!

4 Nisan 1325
On sekizinci fırka kahramanları
ve İpek fedâileri"

31 Mart isyanının nasıl çıktığına dair gizemler önceden belli olmuştu. İngiliz gizli haberalma servisi, Siyonistler, dönmeler, İttihatçılar ve masonların elbirliği ile isyan İstanbul sokaklarına taşınmıştı. Din ve şeriat ileri sürülerek sarıklı ve asker kıyafetine girmiş kişiler halkı ve askerleri kışkırtıyorlardı. Tıpkı 15 Temmuz 2016'da olduğu gibi...

Karaköy, Eminönü meydanlarında bir takım serseri çocuklar, çirkin karikatürler yapılmış kartpostallar ellerinde, Türk ve Müslüman şahsiyetleri gözden düşürmek için bağırarak satıyorlardı. Bu kirletilmiş iğrenç resimler yurt dışında hazırlanmıştı. Hele bir karikatürde Sultan Abdülhamid birkaç çıplak kadınla kucak

kucağa çizilmişti!.. Bu nefret uyandıran kartları İstanbul'da dağıttıranlar kimlerdi diye sormaya gerek var mıydı?.. Can derdinden kimse de sormuyordu.

İstanbul'daki isyanı gazeteler ülkenin her tarafına duyuruyorlardı. İstanbul'da Sultan Abdülhamid kimseye zarar vermeden isyanı bastırmaya çalışıyordu. Müşir Gazi Edhem Paşa'yı ve bazı ulemaları nasihat etmek için isyancılara göndermişti. Yapılan görüşmeler sonucu isyan tamamen yatışmıştı. Selanik'ten isyan devam ediyormuş gibi hiçbir yerden emir almamış III. Ordu birlikleri keyfi olarak harekete geçmişlerdi. Adına da "Hareket Ordusu" denilmişti. Toplama askerlerden oluşan ordu içinde dört bini Bulgar, yedi yüzü Yahudi, beş yüz civarında da Çingene ve Rum vardı. Bütün mevcudu on beş bini bulan hareket ordusu içinde en ateşlileri keçe külahlı Arnavut gençleri ve ayağı çarıklı, saç sakalı birbirine karışmış Bulgar çeteleriydi. Güya asayiş sağlamak üzere İstanbul'a geliyorlardı.

Cennet Mekân Sultan Abdülhamid soğukkanlı ve kendisine hâkimdi. İstanbul'da emrinde bekleyen otuz bin asker vardı. Taşkıışla'nın direnmesine karşı birinci ordunun yeni kumandanı Nâzım Paşa'yı III. Ordu kuvvetlerine mukavemet etmemeleri için askerini yemin ettirmeye memur etmişti. Siyonist ve mason oyunlarından nefret eden padişah Taksim Kışlası'nda, Taşkıışla'da, Harbiye'de ve Selimiye'de askeri birliklerin silah kullanmasını yasaklamıştı.

Hareket Ordusu İstanbul'a ulaşmıştı. Sokaklarda önüne çıkan halka kurşun sıkıyorlardı. Asiler her tarafı esir almışlardı. Mahmud Şevket Paşa 25 Nisan 1909 günü Taksim Kışlası'ndan örfi idare ilan ettiğini duyuruyordu. Cumartesi

günü şafakla birlikte içlerinden büyük bir birlik Yıldız Sarayı'nı kuşatmışlardır. Saray Balmumcu, Dikilitaş taraflarından sarılmış, topların mevzileri saraya çevrilmişti. İstanbul sokaklarına kurulan darağaçlarında cesetler, yaprak gibi sallanmaya başladı. Katliamlarla İstanbul'a korku saldılar. Yıllardır Sultan Abdülhamid'e dış bileyen çevreler intikam peşinde koşuyorlardı. Kahramanlık rolü oynamaya çalışarak adeta insanları katlediyorlardı. İttihatçılar artık ellerindeki kanı neyle yıkasalar çıkarmaları mümkün değildi.

Sıra Yıldız Sarayı'nda muhasara altında tutulan Sultan II. Abdülhamid'in tahttan indirilmesine gelmiş bulunuyordu.

26 Nisan 1909 Pazartesi günü Meclis Ayasofya'daki binasında toplandı. Mahmud Şevket Paşa kürsüden harekâtın tamamlandığını bildiriyordu. Sultan Abdülhamid'in seçtiği âyan ikinci reisi Ahmed Muhtar Paşa, saltanat değişikliğinden bahsediyordu. Sırada hal fetvası yazılması vardı. Sultan Abdülhamid'e şeriatı ihânet etmek suçlamasıyla hal' fetvası yazılacaktı.

Yahudi ve mason oyuncağı İttihatçılar, kalbinde Allah korkusu olan din âlimi ve fetva emini Hacı Nuri Efendi'ye hal' kararını yazdıramadılar. Dürüstlüğü ile tanınan Nuri Efendi fetva vermedi. Nihayet fetva yazma işini Elmalılı Hamdi üstlendi. Sonra da Talat Bey (Paşa) bir gayretle Şeyhülislam Ziyaeddin Efendi'ye imzalatıldı. Dini yanlış yorumları nedeniyle kitapları toplatılan Mehmed Ziyaeddin Efendi şeytani birisiydi. Sıra yazılan fetvanın tebliğ edilmesine gelmişti. 27 Nisan sabahı Müslüman âlemi için zaman durmuştu.

Emanuel Karasso'nun da başında bulunduğu Haçlı, Siyonist, İttihatçı ittifakı 27 Nisan 1909

İttihatçılar tarafından Kasımpaşa'da Divanhane kapısında 31 Mart isyanına katılan askerlerin idam edilişleri

günü Sultan Abdülhamid'i hal' ederek Selanik'e sürdüler. İngiliz destekli darbe başarıya ulaşmıştı. İttihat ve Terakki denilen kanlı Balkan komitesi Sultan Abdülhamid'in şahsına değil Türk milletine ve Türk tarihine darbe vurmuştu. Bunun bir emsali daha tarihte yoktur diyorduk. Hiçbir vatan evladı, kendi halkına kurşun sıkamaz diyorduk. Bu ihanet bir daha tekrarlanmaz diyorduk.

Yanıldık!

Amerikan uşağı Fetullah denilen terörist (Fetö) bir benzerini yapmaya kalkıştı. Milletin gönül tahtına oturan Cumhur'un reisi Recep Tayyip Erdoğan'ı hal' edemediler. Çünkü haçlı planlarıyla Müslüman kanı üzerinden bir darbe yapmayı denemişlerdi...

Haçlılar dün olduğu gibi yine oyunlarını oynuyorlardı. Bu sefer düşmanlıklarını terör örgütleri üzerinden başlattılar. Arkasından cemaat organizasyonlarıyla hizmet adı altında Türk çocuklarını maşa gibi kullanılarak devlete içerden saldırdılar. Türk milletini en vahşi şekilde kalbinden vurmaya denediler.

Peki, 15 Temmuz 2016'da Fetö'nün darbesi başarıya ulaştı mı? Ulaşamadı çok şükür... Esat Kabaklı'nın 'vatan' türküsünde söylediği gibi; **"Vatanına göz diken ez oğlum,"** diyen bir lider halkı sokaklara davet için adeta haykırıyordu. Darbeye karşı 79 milyon halk birlik olup sokaklara koşmuştu. Tankların önüne etten duvar ördüler. Kurşunlara gövdelerini siper ettiler. Helikopterlerin üzerlerine atladılar. Çanakkale ruhuyla vatan için ölüme atıldılar. Tarihte ilk defa böylesine rastlanıyordu.

Fetullah isimli terör örgütünün elebaşı, Protestan Müslümanlık, ılımlı İslam, dinler arası diyalog diye haçlılarla ortak hareket ediyordu. Sinsi planını uygulamak için kırk yıldır Allah'ın ayetlerini, Resûl-ü Ekrem'in hadislerini, ulemanın hikmetlerini dalga geçer gibi kullanmıştı.

Kısa zamanda ne kadar gizlenseler de şarlatanların ipliği pazara çıkarıldı. Ayrıca 15 Temmuz darbe girişiminde üst akıl da deşifre oldu.

Türkiye Cumhuriyeti'ne yapılan 15 Temmuz darbesi CIA usulü bir Amerikan darbesiydi. Bu, Türk tarihinde yapılan hiçbir darbeye benzemiyordu. Çünkü Türk subayının ve Türk askerinin kendi halkına ateş etme gibi bir usulü yoktu. Zaten Mehmetçiğe de kendi halkına ateş ettiremezdin. Amerikan istihbarat örgütü CIA'nın beyin yıkamasıyla yapılan bu darbede Ame-

rikan 1 doları şifre olarak kullanıldı. Türkiye'de ABD'ye tahsis ettiğimiz İncirlik Üssü'nden kaldırdığı tanker uçakları, halkı bombalayan savaş uçaklarına havada yakıt ikmali yaptı. İstanbul Büyükkada'da CIA ajanları toplantı yaptı. İncirlik merkezli Amerikan ajanları darbecilere istihbarat paylaşımı yaptı. Her hâlükârda topraklarında Fetö'yü barındıran Amerika, darbenin başında olduğunu adeta bas bas bağıırıyordu.

Bu darbe girişiminde asker, polis, vali, idareci, yargıç, savcı, sivil, işadamı, gazeteci, istihbaratçı kılığına sokulan eli kanlı Fetö hainleri kullanıldı. Batı icadı Fetö alçağı ABD'de emri vermişti. İç savaş ile Ortadoğu halklarını savunan Türkiye devre dışı bırakılacaktı. Irak, Suriye bölünecek, Türkiye parçalanacak, PKK'ya bir devlet kurulacaktı. Ortadoğu'da İslam dünyası iyice çöktürülecekti.

Fakat 15 Temmuz gecesi zahirin sırrı açıldı. Minarelerden salalar yankılandı. Gönüllerin gizli niyazları avuç avuç arşa ulaştı. Darbecilerin kalplerinde korku, ayaklarında titreme başlamıştı. Bu küresel haçlı savaşının bir parçasıydı. Haçlı seferini def etmek kolay olsa da asıl zor mesele içimizdeki sinsi hainleri bulup çıkarmaktı.

Toplanan olağanüstü din şurasında konuşan Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Mehmet Görmez'in dediği gibi; "Ezanları susturan darbelere karşı, darbeleri susturan salalar arşa yükseldi. Halkın gücü tankın gücünü yendi."

Son darbeye çok şükür millet kendi kendini kurtarmıştı. Milletin içinde biri vardı ki işaret fişğini o çakmıştı. O korkusuz yiğit Cumhur'un temsilcisi Recep Tayyip Erdoğan'dan başkası değildi. Allah ondan razı olsun...

Az kalsın emperyalizme kurban gidecektik. İç savaşta nice başlar gövdesinden ayrılıp milyonlarca insanı şehit edeceklerdi. Vahşi cinayetlerle cesetler öbek öbek meydanlarda yığılacaktı.

Şehidim!...

Tehlike zannedilenden çok daha büyükmüş!..

Vatanıma göz dikenlerin sonunu şimdi gör. Ay yıldızı düşürmedik! Şükürler olsun, Türkiye'miz sırat köprüsünden geçti...

15 Temmuz şehit ve gazi çocuklarına burs ve yurt desteği

Türkiye Diyanet Vakfı, Fetullahçı terör örgütü paralel devlet yapılanması (FETÖ/PDY) mensuplarının 15 Temmuz darbe girişimine karşı milli mücadele ruhuyla canlarını ortaya koyan şehit ve gazilerimizin çocuklarına yurt ve burs desteği verecek.

TDV Genel Müdürü Mustafa Tutkun, şehitlere ve gazilere gösterilecek öncelikli vefanın, bir vazife olarak yakınlarına sahip çıkmak olduğunu ifade etti.

Tutkun, "Canlarını vatan için feda etmiş şehitlerimizin yakınları, bize emanet edilmiş en kutsal değerlerimizdir. Şehit yakınlarımızın ve gazilerimizin her ihtiyacı, her talebi şüphesiz

ki bizim önceliklerimiz arasındadır. Ülkemizin birlik ve beraberliğine, vatanımızın geleceğine kast eden alçakça saldırının milletimiz tarafından akamete uğratılmasının ardından Türkiye Diyanet Vakfı olarak şehit ve gazilerimizin çocuklarına ücretsiz yurt ve burs desteği sağlayacağız” dedi.

Mustafa Tutkun, yapılacak yardımların kaybedilenleri geri getirmeyeceğini ancak geride bırakmış oldukları emanetlerine sahip çıkmanın en temel görevleri olduğunu ifade ederek, “Bu bağlamda Türkiye Diyanet Vakfı olarak öncelikle şehit ve gazilerimizin çocuklarına yurtlarımızda ücretsiz yararlanabilmeleri için bir çalışma başlattık. Eğitim öğretim hayatı boyunca kendileri Türkiye’nin farklı noktalarında bulunan TDV yurtlarımızda kalmayı talep ederlerse bu kardeşlerimiz yurtlarımızdan ücretsiz yararlanabilecekler. Bunun yanında burs programlarımıza müracaat etmeleri halinde öncelik tanıyacağız” diye konuştu.

Türkiye Diyanet Vakfı olarak 15 Temmuz’dan beri meydanlarda olduklarını vurgulayan Tutkun, şunları kaydetti:

“15 Temmuz gecesi Genelkurmay Başkanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Külliyesinin önünde koordineli bir şekilde arkadaşlarımızla irtibat halinde çalışmalarımızı başlattık. Bazı arkadaşlarımız vakıf genel merkezine gelerek halkımıza mesaj göndererek bu konuda duyarlı olmalarını, tepkisiz kalmamaları ve sokağa çıkmaları için teşvik edici SMS gönderdi. O günden bu yana sahadayız, vatandaşlarımıza destek olmaya çalışıyoruz.”

Başbakanlık kampanyasına destek

Türkiye Diyanet Vakfı olarak Milli İrade nöbetine katılan vatandaşların moral ve motivasyonunu yüksek tutmak ve yanlarında olduklarını göstermek amacıyla Beştepe’deki Cumhurbaşkanlığı Külliyesi önünde bir çadır kurduklarını ifade eden Tutkun, “Cumhurbaşkanlığı külliyesinin önünde kurmuş olduğumuz çadırlarda halkımıza su, çay ikramı ile Kur’an-ı Kerim hediyesi, kitap ve çocuklarımıza balon dağıtarak halkımıza destek olmak, moral ve motivasyonu diri tutmak için çalışmalar yapıyoruz” dedi.

Başbakanlık tarafından 15 Temmuz Şehit ve Gazi ailelerine destek olmak için başlatılan kampanyaya Türkiye Diyanet Vakfı olarak destek verdiklerini, bu bağlamda alt yapı çalışmalarını tamamladıklarını ifade eden Tutkun, “Başbakanlık bu kapsamda bir kampanya başlattı, bu nedenle Türkiye Diyanet Vakfı olarak Başbakanlık tarafından başlatılan bu kampanyaya destek olmaya karar verdik. Bizlerle irtibata geçip yardım yapmak isteyen hayırseverlerimizi de bu kampanyaya yönlendiriyoruz. Vatandaşlarımız bize sormadan bu konuyla ilgili vakfımıza bağış yapmışsa bizler bu bağışları bir arada toplayıp var olan kampanyaya aktarıyoruz, bu konuda da alt yapı çalışmalarını tamamladık” dedi.

kurbanlarımız kardeşlik için

TDV gönüllüsü
milli güreşçimiz:
Rıza Kayaalp

Türkiye Diyanet Vakfı, kurban ibadetini dini hükümler doğrultusunda yerine getirmek ve keseceği kurbanı ihtiyaç sahiplerine ulaştırmak isteyen vatandaşlarımıza yardımcı olmak maksadıyla 1993 yılından beri Diyanet İşleri Başkanlığımız işbirliği ile “dini esaslara uygun, güven ve emanete riayet” şiarıyla Vekâletle Kurban Kesim Programı düzenliyor.

“Kurbanlarımız kardeşlik için” temasıyla düzenlenen 2016 Vekâletle Kurban Kesim Programı kapsamında, yurt içinde 235 il ve ilçe merkezinde, yurtdışında ise 130 ülkenin 530 bölgesinde TDV görevli ve gönüllüleri nezaretinde kesim ve dağıtım yapacak. Yurtiçindeki merkezlerden 120’sinde ayrıca sığınmacı ailelere yönelik kurban kesimi yapılacaktır.

Diyanet İşleri Başkanlığı ile işbirliği içerisinde gerçekleştirilecek olan Vekâletle Kurban Kesim Programı kapsamında gelmesi beklenen kurban vekâletlerine göre 225 bin hisse kurbanın kesilerek dağıtımının yapılması hedefleniyor.

Hayırseverlerimizin vekâlet verdikleri kurbanlarının, dini usullere uygun şekilde kesimi yapı-

**Türkiye Diyanet Vakfı,
2016 Vekaletle Kurban Kesim Programı kapsamında,
yurt içinde 235 il ve ilçe merkezinde,
yurt dışında ise 130 ülkenin 530 bölgesinde
kurban kesimi yapacak.**

larak ülkemizde ve dünyanın dört bir yanında ihtiyaç sahiplerine ulaştırılması için Vekaletle Kurban Kesim Programında, Diyanet İşleri Başkanlığı ve Vakıf personeli ile TDV gönüllüleri yer alıyor.

Türkiye Diyanet Vakfı, 41 yılı aşan tecrübesi, deneyimli kadrosu, üstlendiği sorumluluğun bilinci ve hizmet anlayışıyla faaliyet gösterdiği diğer alanlarda olduğu gibi Vekaletle Kurban Kesimi konusunda da örnek teşkil ediyor.

Vekaleti alınan kurbanlar, vekalet sahiplerinin isimleri tek tek okunmak suretiyle bizzat Türkiye Diyanet Vakfı görevli ve gönüllüleri nezaretinde kesilerek; hayırsever milletimizin emanetleri 24 yıldır Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfı güvencesiyle ihtiyaç sahiplerine ulaştırılıyor.

2015 yılında Vakfımıza emanet edilen 180.035 hisse kurban; yurt içinde il ve ilçeler olmak üzere 195 merkezde, yurt dışında 104 ülkenin 469 bölgesinde bizzat görevlilerimizin nezaretinde kesilmiştir. Geçen yıl vekâleten kesilen kurbanların bir bölümü ülkemizde, bir bölümü de

yurt dışında açlık, yoksulluk ve iç çatışmaların yoğun olarak yaşandığı Afrika ülkeleri, Afganistan, Pakistan, Filistin, Gazze, Arakan başta olmak üzere Balkanlar, Türk Cumhuriyetleri, Kafkasya ve diğer bölgelerde Vakfımız tarafından ihtiyaç sahiplerine ulaştırılmıştır.

225 bin hisse kurban

TDV olarak 2016 yılı Vekaletle Kurban Programı kapsamında gelmesi beklenen kurban vekaletlerine göre 225 bin hisse kurbanın kesim ve dağıtımını yapmayı planlıyoruz.

Yurtdışında 130 ülke ve bu ülkelerin 530 bölgesinde Türkiye'den görevlendirilecek personelimiz ve gönüllülerimizle birlikte kurban kesim

ve dağıtımı yapacağız. Yurtiçinde ise yaklaşık 235 il ve ilçemizde kurban kesim ve dağıtımını gerçekleştireceğiz. Yurtiçindeki kesim merkezlerinden 120'sinde ayrıca sığınmacı ailelere yönelik kurban kesimi de yapılacaktır.

Vekaletle Kurban Kesim Programı, Türkiye'de müftülükler, yurtdışında ise büyükelçilikler, müşavirlikler, ataşelikler, koordinatörlükler, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA) ve ilgili ülkelerdeki dini idareler ve partner kuruluşlar ile işbirliği içerisinde yapılıyor.

Kesilen kurbanlar yurtiçinde, ihtiyaç sahipleri-ne, sığınmacılara, Kur'an kurslarına ve öğrenci yurtlarına, yurtdışında kesilen kurbanlar ise öncelikle açlık, yoksulluk ve iç çatışmaların yoğun olduğu Afrika'dan Orta Asya'ya, Balkanlar'dan Kafkasya'ya, Uzak Doğudan Latin Amerika'ya kadar uzanan gönül coğrafyamızdaki mazlum kardeşlerimize dağıtılmaktadır.

Kurban bedeli yurt içi 690 yurt dışı 500 TL

Vakfımız bu yıl vekalet yoluyla kurban kesim bedellerini yurt içinde 690 TL, yurt dışında da 500 TL olarak belirledi.

Vatandaşlarımız, www.diyanetvakfi.org.tr ve kurban.diyanetvakfi.org.tr adreslerinden onli-

YURT İÇİ
KURBAN BEDELİ

690 ₺

YURT DIŞI
KURBAN BEDELİ

500 ₺

ne bağış yapabilmenin yanı sıra il ve ilçe müftülüklerimize, cami görevlilerimize, PTT şubeleri ile Ziraat, Vakıfbank, Halkbank, Akbank, Garanti Bankası, Albaraka, Türkiye Finans ve Kuveyt Türk bankaları aracılığıyla da vekalet yoluyla kurban programına katılıp kurbanlarını vekalet yoluyla kestirebilir. Ayrıca vatandaşlarımız, 0312 416 90 00 çağrı merkezini arayarak vekaletle kurban programı hakkında detaylı bilgi alabilir.

Yurt dışında yaşayan gurbetçi vatandaşlarımız da Din Hizmetleri Müşavirlikleri ve ataşelikler ile bu ülkelerdeki dernek ve din görevlileri vasıtasıyla kurban bağışlarını yapabilir.

Kurban bilgilendirme toplantıları

Vekaletle Kurban Kesim Programının daha iyi tanıtılması için Türkiye'de bazı il merkezlerinde ve yurt dışında bilgilendirme toplantıları düzenliyoruz.

Bu yılki Vekaletle Kurban Kesim Programı dolayısıyla 12-15 Ağustos tarihlerinde, Almanya, Fransa ve Hollanda'da düzenlenen toplantılarda, Diyanet İşleri Başkanlığı Dış İlişkiler Genel Müdürü Prof. Dr. Halife Keskin, Din Hizmetleri Genel Müdürü Doç. Dr. Yaşar Yiğit, DİB Yurtdışı Türkler Daire Başkanı Kazım Türkmen, TDV Mütevelli Heyeti İkinci Başkanı Mazhar Bilgin, TDV

Genel Müdürü Mustafa Tutkun ve TDV Genel Müdür Yardımcısı Abdurrahman Çetin, Avrupa ülkelerindeki, müşavirler, ataşeler, din görevlileri, cami dernek yetkilileri ve sivil toplum kuruluşu temsilcileriyle bir araya geldi.

"Milletler arasında gönül köprüleri kuruyoruz"

TDV Mütevelli Heyeti İkinci Başkanı Mazhar Bilgin, Fransa'nın başkenti Paris ve Strazburg kentlerinde düzenlenen toplantılarda yaptığı konuşmada, "Bizim bir derdimiz var. O da yıkık gönüllü insanlarla gani gönüllü insanlar arasında bir gönül köprüsü oluşturmak. Sizlerin emanetiniz olan kurbanlarınızı dünyanın dört bir yanında kardeşlerinin yolunu bekleyen ihtiyaç sahiplerine ulaştırmak. Dünyanın her yerinde gözlerini Türkiye'ye diken, Türkiye'den imdat bekleyen, şefkat bekleyen insanlar, topluluklar var, kardeşlerimiz var. Bir tarafta böyle bir ruh var. Bir tarafta da gerek ülkemizde gerekse Avrupa ve başka ülkelerde bulunan vatandaşlarımızın bu şefkat talebi karşısında gani gönüllü tavırları var. Bunların buluşturulması gerekiyor" diye konuştu.

Kurban programının bütün dünyayı saran bir merhamet eline, bir iyilik hareketine dönüştüğünü kaydeden Bilgin, "Bugün Afrika'da ve dünyanın başka bölgelerinde Türkiye'ye kar-

şı bir teveccüh varsa bunda, Türkiye Diyanet Vakfı ve Diyanet İşleri Başkanlığı hizmetlerinin, kurban ve ramazan faaliyetlerinin, yani sizlerin yaptığı yardımların çok önemli bir yeri var" dedi.

"Ülkemiz umudun ülkesi, masumun mazlumun umududur"

Diyanet İşleri Başkanlığı Din Hizmetleri Genel Müdürü Doç. Dr. Yaşar Yiğit de Almanya'nın Köln kentindeki toplantıda yaptığı konuşmada, "Bugün ülkemiz umudun ülkesidir, birçok ülkenin umududur, birçok masumun mazlumun umududur" dedi.

Kurbanın insanlık tarihi ile yaşıt bir ibadet olduğunu ifade eden Yiğit, "Kurban Hz. Adem'den ihlas ve samimiyet olarak bizlere yansımıştır. Kurban Hz. İbrahim'den bir sadakat unsuru olarak bizlere yansımıştır. kurban Hz. İsmail'den bir teslimiyet olarak bizlere yansımıştır. Dolayısıyla kurban böylesi bir tarihe sahip bir ibadet biçimidir. Dolayısıyla bizler bu güzel ibadeti, bu güzel infakı bugün diri tutma gayreti içerisindeyiz" diye konuştu.

Kurban ibadeti sayesinde Anadolu'nun değerlerini dünyaya taşıma misyonunu da üstlendiklerini belirten Yiğit, "Bu sadece Afrika, Türk Cumhuriyetleri, Balkanlar veya dünyanın farklı

lkelerine bir miktar etin taşınma misyonu değildir. Bu aynı zamanda Anadolu'nun Yunusça olan insan tasavvurudur, din anlayışıdır. Muhabbet merkezli o anlayışı o coğrafyalara taşımadır. Biz Afrika'ya giderken aynı zamanda bu değerlerin aktarımına çalışıyoruz. Oradaki insanlar bize birileri gibi 'neden geldiniz?' demiyor, 'neredeydiniz niçin geç kaldınız?' diyor" şeklinde konuştu.

Doç. Dr. Yiğit konuşmasında ayrıca "Bugün lkemiz umudun ülkesidir, birçok ülkenin umududur, birçok masumun mazlumun umududur. Birçok lke, birçok coğrafya bize istikbalini, umudunu bağlamıştır. Dolayısıyla biz kendimizi sadece Anadolu'daki insanların umudu olarak telakki edemeyiz, etmiyoruz. Bu umudun canlı tutulabilmesi ve rselenmemesi için bizlerin gayret göstermesi gerekiyor." ifadesini kullandı.

Türkiye Diyanet Vakfı Genel Müdürü Mustafa Tutkun ise "Kurbanlarımız kardeşlik için" sloganı ile bu yıl kesilecek kurban bedelinin yurt içinde 690, yurt dışında ise 500 Türk Lirası olarak belirlendiğini söyledi.

Tutkun, Türkiye'de 235 il ve ilçe merkezinde, yurtdışında ise 130 ülkenin 530 bölgesinde görevli ve gönüllüler nezaretinde kesim ve dağıtım yapacağını kaydetti. 1993 yılından beri

yapılan kurban organizasyonunun bu güne kadar hemen her yıl arttığına dikkat çeken Tutkun, "Allah kismet ederse bu yıl 225 bin kurbanı dünyanın çok farklı coğrafyalarına ulaştıracamız" dedi.

Hollanda toplantısı

TDV Genel Müdür Yardımcısı Abdurrahman etin de Hollanda Diyanet Vakfı Utrecht Ulu Camii konferans salonunda düzenlenen toplantıda, Vekaletle Kurban Programının bu yıl Türkiye'de 235 farklı noktada, dünyada 130 ülkede gerçekleştirileceğini söyledi.

etin, "Türkiye Diyanet Vakfı olarak gerçekleştireceğimiz kurban organizasyonu ile dünyanın en ücra köşesindeki kardeşlerimize ulaşacağız. Türkiye'nin yardım elini en uzak mesafelerde dahi hissettireceğiz" dedi.

**2016 Vekaletle Kurban Kesim Programı kapsamında,
yurt dışında kurban kesimi yapılacak ülke ve bölgeler**

AFGANİSTAN	ENDONEZYA	JAPONYA	MORİTANYA	SOMALİ PUTLAND
ALMANYA	ESTONYA	KAMBOÇYA	MOZAMBİK	SOMALİLİAND
ANGOLA	ETİYOPYA	KAMERUN	MYANMAR	SRİ LANKA
ARJANTİN	FİJİ	KANADA	NAMİBYA	SUDAN
ARNAVUTLUK	FİLDİŞİ SAHİLİ	KARADAĞ	NEPAL	SURİNAM
AVUSTRALYA	FİLİPINLER	KAZAKİSTAN	NİJER	SURİYE
AVUSTURYA	FİLİSTİN GAZZE	KENYA	NİJERYA	SVAZİLİAND
AZERBAYCAN	FRANSA	KIRGIZİSTAN	PAKİSTAN	ŞİLİ
BANGLADEŞ	GAMBIYA	KOLOMBİYA	PERU	TACİKİSTAN
BELARUS	GANNA	KOMOR ADALARI	POLONYA	TANZANYA
BELÇİKA	GİNE	KOSOVA	R.F. KABARTAY - BALKARYA	TAYLAND
BENİN	GİNE BİSSAU	KOSTA RİKA	R.F. KARAÇAY - ÇERKES	TOGO
BOLİVYA	GUATEMALA	KUZEY KIBRIS TÜRK CUM.	R.F. STAVROPOL EYALETİ	TRİNİDAD ve TOBAGO
BOSNA-HERSEK	GÜNEY AFRİKA	KÜBA	R.F. TATARİSTAN	TÜRKMENİSTAN
BREZİLYA	GÜRCİSTAN	LESOTHO	R.F. ADİGEY CUMHURİYETİ	UGANDA
BULGARİSTAN	HAİTİ	LİBERYA	R.F. DAGİSTAN CUMHURİYETİ	UKRAYNA
BURKİNA FASO	HİNDİSTAN	LİTVANYA	R.F. İNGUSETYA CUMHURİYETİ	URUGUAY
BURUNDİ	HOLLANDA	LÜBNAN	R.F. KALMUKYA CUMHURİYETİ	VANUATU
CİBUTİ	HONDURAS	MADAGASKAR	R.F. KUZEY OSETYA-ALANYA	VENEZUELA
ÇAD	IRAK	MAKEDONYA	ROMANYA	VİETNAM
ÇİN	İNGİLTERE	MALAVİ	RUANDA	YEMEN
DANİMARKA	İRAN	MALEZYA	RUSYA	YUNANİSTAN
DEMOKRATİK KONGO	İSPANYA	MALİ	SENEGAL	ZAMBİYA
DOMİNİK CUMHURİYETİ	İSVİÇRE	MEKSİKA	SİRBİSTAN	ZİMBABVE
EKVADOR	İTALYA	MOĞOLİSTAN	SİERRA LEONE	
EL SALVADOR	JAMAİKA	MOLDOVA	SOMALİ	

KURBAN, BİZİM ALLAH'A "KURB" ÂNIMIZDIR!

Prof. Dr. Ömer YILMAZ

Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
İslami İlimler Fakültesi Öğr. Üyesi

“Kurban toplumdaki kardeşlik, yardımlaşma ve dayanışma ruhunu canlı tutar. Sosyal adaletin gerçekleşmesine katkıda bulunur. Zengine malını Allah rızasına uygun olarak ihtiyaç sahipleriyle paylaşma alışkanlığı verir. Fakirin de bu yardımlaşma vesilesiyle, kendini içinde bulunduğu toplumun bir üyesi olma hissini yaşamasına vesile olur.”

“Yaklaşmak”, “Allah’a yakın olmaya vesile olan şey” anlamına gelen “kurban” kelimesi, dini bir terim olarak, Allah rızasını kazanmak amacı ve ibadet niyetiyle belirli vakitte, belirli nitelikleri taşıyan hayvanı usulünce kesmek demektir. Kurbanın mutlaka ibadet niyetiyle ve Allah’a yaklaşmak ve yakınlaşmak niyet ve samimiyetiyle kesilmesi esastır. Böyle yapılmazsa kurban alelâde bir âdet olmaktan öteye geçmez. Yine İslam’da Allah’tan başkası adına kesilen kurbanlar yasaklanmış ve etlerinin yenilmesi haram kılınmıştır. (Maide, 3; Bakara, 173; Enam, 145; Nahl, 115.) Dini açıdan bu ibadetin eda ve icrası Hanefilere göre vacip, diğer mezheplere göre sünnettir. “Kurban” kelimesinin anlamının Allah’a yakın olmak manasına geldiğini belirtmiştik. Nitekim ayette geçen (Maide, 27.) “kurban” kelimesi bu manada kullanılmıştır. Ancak bu âyette geçen “kurban” bizim kurban bayramında kestiğimiz ve Arapça’da “udhiyye” olarak ifade edilen kurban anlamında değildir.

Kurban hem ilâhî ^(Hacc, 34.), hem de beşerî kaynaklı tüm dinlerde ilk insan Hz. Adem'den bu yana var olan bir ritüeldir. ^(Hacc, 34) Nitekim Maide Suresi 27. Ayette Hz Adem'in oğulları Habil ile Kabil'in birer kurban kesip Allah'a sundukları, Habil'in kurbanı kabul görürken Kabil'in reddedildiğine atıfta bulunulur. ^(Maide, 27) Bahusus Müslümanların kurban geleneği ise Hz. İbrahim'in oğlu Hz. İsmail'i rüyasında hak yoluna kurban etme örneğine dayanmaktadır. Bu kurban, bir baba için bilinen bir kurbandan çok öte belki doksan yıldır yolunu gözlediği biricik evladını Allah için feda etme, evladın da kendisini teslim etme fedakârlığıdır. ^(Saffat, 107)

Bu durum Kur'an'da detaylı bir biçimde tasvir edilir. Bilindiği üzere Hz. İbrahim bir oğlu olduğu takdirde onu Allah'a kurban etmeyi adanmıştı. Zaman geçip oğulları dünyaya gelmesinden sonra, kendisine bu ahdi rüyasında hatırlatılmış, İbrahim (a.s.) rüyasını, oğlunu kurban etmesi gerektiği şeklinde yorumlamış ve büyük bir imtihan karşısında olduğunu anlamıştı. Hz. İbrahim hiç tereddüt göstermeden bu konuyu oğlu Hz. İsmail'e açmış, baba oğul büyük bir teslimiyetle ilâhî emri yerine getirmeye yöneldikleri sırada, yüce Allah, onların bu bağlılıklarına karşılık Hz. İsmail yerine bir koçun kurban edileceğini Cebrail vasıtasıyla kendisine bildirmişti. Bu tarihî olay Kur'an-ı-Kerimde şöyle haber verilmektedir:

"(İbrahim), 'Ey Rabbim! Bana iyilerden (bir oğul) ihsan et', dedi. Biz de kendisine yumuşak huylu bir oğul müjdeledik. Oğlu yanında koşacak çağa gelince; 'Ey oğlum!, Ben seni rüyamda boğazladığımı görüyorum, bir düşün, ne dersin?' dedi. (İsmail), 'Babacığım! Sana ne emrolunuyorsa onu yap. İnşallah beni sabredenlerden bulacaksın' dedi. Nihayet her ikisi de (Allah'ın emrine) teslim

olup. İbrahim de onu yüz üstü yere yatırınca, ona şöyle seslendik: "Ey İbrahim, rüyana gerçekten sadakat gösterdin, şüphesiz biz iyilik yapanları böyle mükâfatlandırırız" "Şüphesiz bu apaçık imtihandır." (İsmail'e karşılık) büyük bir kurbanlık fidye verdik. Kendisinden sonra gelenler arasında ona güzel bir nam bıraktık. Selam olsun İbrahim'e, 'İşte biz iyi insanları böyle ödüllendiririz. Çünkü o mü'min kullarımızdandır'" (Saffat, 100-111).

Kurban ibadeti sadece İslam'da değil, İslam öncesi semâvî dinlerden Yahudilik ve Hristiyanlıkta da önemli bir yer işgal eder ve bu dinlerde kurban kesilen mezbahaneler (sunak) övülerek anlatılır. ^(Çıkış, 45/6; I. Kor. 10, 18) İlkel dinlerde ise daha çok insan kurban etme geleneği vardır. İslam ise insanlar yaşasın diye hayvanatın kurban edilmesini emreder.

Kurbanla ilgili Kur'an'dan birkaç ayet-i kerime zikrelelim:

"Her ümmet için, Allah'ın kendilerine rızık olarak verdiği hayvanlar üzerine ismini ansınlar diye kurban kesmeyi meşru kıldık..." (Hacc, 34)

"Onların ne etleri ne de kanları Allah'a ulaşır; fakat O'na sadece sizin takvânız ulaşır. Sizi hidâyete erdirdiğinden dolayı Allah'ı büyük tanıyasınız diye O, bu hayvanları böylece sizin istifâdenize verdi. (Ey Muhammed!) güzel davrananları müjdele!" (Hacc, 37.)

"Rabbın için namaz kıl, kurban kes" (Kevser, 2).

"...Ondan yeyiniz, yediriniz" (Hacc, 36)

Kendisini *"Ben iki kurbanın oğluyum"* diyerek tanımlayan Hz. Peygamber'in ^(İbn Hişam, Siyer, I, 98) hadis-i şeriflerinde ise kurbanla ilgili pek çok habere rastlamak mümkündür:

“Ademoğlu kurban bayramı günü, Allah katında kurban kesmekten daha sevimli bir iş yapmaz. Şüphesiz ki kesilen kurban kıyamet günü boynuzları, kılları ve tırnakları ile gelir. Hiç şüphe yok ki kesilen kurban, kanı yere akmadan önce Allah katında kabul görür. Öyleyse gönüllerinizi kurban ile hoş ediniz.” (Tirmizi, “Edâhî”, 1; İbn Mâce, “Edâhî”, 3.)

“Kim imkânı olduğu halde kurban kesmezse bizim mescidimize yaklaşmasın” (İbn Mâce, “Edâhî”, 2) Zeyd b. Erkam bir gün Peygamberimize şöyle bir soru tevcih eder:

“Yâ Rasulellah! Nedir bu kurban kesme olayı?”

-Atanız İbrahim'den kalma bir gelenektir.

-Peki, bizim bundan kârımız ne olacaktır?

-Kurbanın her bir kılına karşı bir sevap elde edeceksiniz.” (İbn Mâce, “Edâhî”, 3.) Bir başka hadislerinde peygamberimiz eşine:

“Ey Aişe! Kurban etini dağıttınız mı?” diye sorar. Hz. Aişe, *“Dağıttık ya Resûlallah”* diye cevap verir. *“Ne kadarını dağıttınız?”* sorusuna *“Hepsini dağıttık, bize bu buttan başka hiçbir şey kalmadı”* cevabını alınca gülümseyerek *“Desene Aişe, bir buttan başka hepsi bize kaldı”* diye karşılık verir. (Tirmizi, “Sıfâtü'l-Kıyâme”, 35). Buradan çıkarılacak sonuç, bizi ahirette kurtaracak olan yediklerimiz değil belki bir başkasına yedirdiklerimizdir.

Kurban ile Cuma namazına erken gitme arasında bir irtibat kuran Hz. Peygamber (as), bir hadisinde, cumaya erken gitmenin önemine vurgu yapıp, ilk vakitte gelenin bir deve, ikinci vakitte gelenin bir siğir, üçüncü vakitte gelenin

bir koç, dördüncü vakitte gelenin bir tavuk, beşinci vakitte gelenin bir yumurta kurban edeceğini beyanla sevap kazanacağını söylemiştir. (Buhari, “Cuma”, 4) Ancak tavuk ve yumurtadan dinen kurban olmayacağı için bunu tasadduk karşılığında elde edilecek sevap olarak algılamak daha doğru olacaktır.

Her ibadette olduğu gibi kurban ibadetinin de hem hükmü hem de pek çok hikmetleri vardır. Kurban bireysel bir ibadet olarak; hali vakti yerinde bulunan bir Müslüman'ın Allah'a karşı şükranıdır.

Kurban toplumsal bir ibadet olarak; dayanışma, yardımlaşma, paylaşma ve muhabbetir. Yılın 360 günü kursağından bir gram et geçmeyen nice Müslümanlar dört gözle kurban günlerini beklerler. Nitekim Türkiye Diyanet Vakfı ve Diyanet İşleri Başkanlığı'nın buna ön-ayak olması ve yeryüzünde din-dil ırkı gözetmeksizin dünyanın pek çok fakir noktasına kurban eti tevzi etmesi takdirle karşılanmaktadır. Son yıllarda bazı kişilerin kurbanı bir “Kavurma Bayramı” olarak nitelendirmeleri, “Allah için kurban, küp için kavurma” tabirini kullanmaları bu açıdan bakıldığında bile çok yanlış bir anlayıştır.

Kurban ekonomik bir ibadet olarak; ticari hayatta, tarım ve hayvancılıkta bir canlanma meydana getirmektedir. Kurban günlerinde haddinden fazla bir hayvan kesimi söz konusu değildir. Bu günlerde kasapların fazlaca hayvan kestikleri söylenemez, dolayısıyla bir denge sağlanmış olur.

Kurban sosyolojik ve psikolojik bir ibadet olarak; insanlar yaşasın diye eda edilir. Nitekim İsmail yerine bir koçun gönderilişi bunu realize

ve sembolize etmektedir. Hatta kurban sadece insanlara değil ihtiyaç fazlası hayvanata da hayyat hakkı tanır. Bu bağlamda büyük baş bir hayvanın yedi kişi tarafından ortaklaşa kesilmesi tavsiye ve teşvik edilir. Mukimken zengin dahi olsa yolcu olanlar kurban kesmekle yükümlü olmazlar. Yine her ne kadar Hanefilere göre bir aile içinde hali vakti yerinde olan herkesin ayrı ayrı kurban kesmesi şart ise de, Malikilere göre aile reisi tarafından kesilen bir kurbanın diğerleri adına kabul göreceği ifade edilir. (İbn Rüşd, Bidâye, I, 351.) Bu noktada kurban alma imkânı olmayanların da kurban kesmek için kendilerini zorlamaması gerekir.

Kurban nezaket, nezahet gibi etik boyutu da olan bir ibadettir. Kurban keserken çevre düzenine özen gösterilmeli ve hijyene dikkat edilmelidir. Yine Peygamberimizin emriyle kurban edilecek hayvana merhametle muamele olunmalıdır. Çünkü Allah rızası için yapılan her ibadetin icrasında bir başkasının hakkına halel getirilemez ve eziyet edilemez.

Bütün bunlar yanında “kurban” edebiyatımıza da girmiş olan bir kavramdır. Anadolu halkının “Kurban olam” sözü içtenliğin ifadesidir. Yunus Emre:

*“Canım kurban olsun senin yoluna
Adı güzel kendi güzel Muhammed!”* derken; Su Kasidesi şairi Fuzûlî (ö. 1556)

*“Yılda bir kurban keserler halk-ı âlem id için,
Ben senin saat- be- saat dem-be-dem kurbân-
nînâm”* der. Yine aynı şair bu defa;

*“Cânımı cânan eğer isterse minnet cânıma,
Cân nedir kim ânı kurban etmeyem cânânıma*

Cân ile bizden eğer hoşnud ola cânânımız

Câna minnettir onun kurbanı olsun canımız” ifadesini kullanır. İstiklal Marşımızın en büyüleyici ve etkileyici mısralarından biri de;

*“Çatma kurban olayım çehreni ey nazlı hilal”*dir. Ali Ulvi Kurucu (ö. 2003) Hz. Peygamberimizi kastederek:

*“Ruhum sana, varlık sana hayrandır Efendim,
Bir ben değil âlem sana kurbandır Efendim”* demiştir. Türk tasavvuf ve tekke edebiyatında buna dair örnekleri çoğaltmak mümkündür.

Netice itibarıyla toplumsal birlikteliğimizin en canlı örneklerinden biri olan kurban; hayatımızda gerek fert, gerekse toplum açısından çeşitli yararlar taşıyan mali ibadetlerimizden biridir. Kurban toplumdaki kardeşlik, yardımlaşma ve dayanışma ruhunu canlı tutar. Sosyal adaletin gerçekleşmesine katkıda bulunur. Zengine malını Allah rızasına uygun olarak ihtiyaç sahipleriyle paylaşma alışkanlığı verir. Fakirin de bu yardımlaşma vesilesiyle, kendini içinde bulunduğu toplumun bir üyesi olma hissini yaşamaya vesile olur.

İnsan, doğası gereği kendi Yaratıcısı ile yakınlık kurma ihtiyacı hisseden bir varlıktır. Dinimizde insanın Yaratıcısı ile yakınlık kurmasını sağlayan pek çok yol ve yöntem vardır. Bütün ilahi dinlerde yer alan ve Allah’a yakınlık sağlamaya vesile olan şey anlamındaki kurban ibadeti de bu yolların başında gelir. Ferdi, içtimai, edebi ve kültürel boyutlarıyla önemli bir ibadet olan kurbanımız, bizim Allah’a “kurb” (yakınlık) ânımızdır!

MAKALE
FIKHÎ BOYUTLARIYLA KURBAN

Prof. Dr. Kaşif Hamdi OKUR*
Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi

“Açlığın hüküm sürdüğü, insanların yılda bir defa et yüzü görme imkânına sahip olduğu yerlerde kurban kesimi yapan organizasyonlara iştirak etmek, kurban ibadetinin ruhuna uygun olan bir davranıştır. Günümüz şartlarında birden fazla kurbanın kesildiği ailelerde bu kurbanların bir kısmının yurtdışında bir kısmının ise yurtiçinde kestirilmesi tavsiye edilebilir. Böylelikle hem dünyanın çeşitli bölgelerindeki ihtiyaç sahipleri gözetilmiş hem de memleket içerisindeki fakirler ihmal edilmemiş olur.”

Sözlükte yakınlık anlamına gelen, Allah’a yakınlığa vesile olan eylemleri dile getirmek için kullanılan *kurban* kelimesi¹, Türkçemizde yılın belirli günlerinde, ibadet niyetiyle, belirli şartları taşıyan hayvanların usulüne uygun olarak kesilmesi eylemini ve kesilen hayvanları ifade etmektedir. Arapçada kurban karşılığı olarak *udhiyye* (أضحية) kelimesi kullanılmaktadır. Kur’ân-ı Kerim’de bir ibadet olduğu tasrih edilen² kurban, Hz. Peygamber’in beyanları ve uygulamalarıyla da hayata geçirilmiş³, meşruluğu konusunda tüm Müslümanlar ittifak etmiştir. Hanefi mezhebine göre belirli şartları taşıyan kişilerin bu ibadeti ifa etmeleri vacibdir. Gerekli şartları taşıdığı halde bu yükümlülüğü yerine getirmeyen kişi günahkâr olur. Diğer mezhepler ise kurban kesmeyi müekked sünnet olarak kabul etmişlerdir. Kurbanın fikhî hükmüyle ilgili tartışmalar ne olursa olsun, artık İslam dininin sembollerinden (şeaîr) olan bu ibadettin ifası, imkânı olanlarca ihmal edilmemelidir. İbn Ömer’in kurbanın zorunlu olup olmadığını soran bir kişiye “Anlamıyor musun? Rasulullah da Müslümanlar da kurban kesti!” cevabını vermesi⁴ de bu mevzudaki hassasiyeti dile getirmektedir.

Kimler Kurban Kesmekle Yükümlüdür?

Hanefi mezhebince kurban kesmek vacib kabul edildiği için bu yükümlülük belirli şartlara bağlanmıştır. Dolayısıyla akıl sağlığı yerinde

olan, ergenlik çağına ulaşmış ve Kurban bayramı günlerinde yolcu olmayan kişiler belirli bir mali güce sahiplerse, kurban ibadetiyle mükellef olurlar. Bu mali güç kişinin fıtır sadakası vermekle yükümlü olması için aranan düzeydir. Teknik anlamda *nisab* olarak adlandırılan bu düzey, bazı noktalarda zekât yükümlülüğü için aranan düzeyden farklılıklar arz etmektedir. Oturduğu evi, kullandığı ev eşyaları ve kıyafetleri, kullandığı taşıtı gibi temel ihtiyaçlarından ve borcundan fazla olarak 80.18 gr. altına veya eşdeğer nakit paraya sahip olan kişi kurban kesmekle yükümlü kabul edilir. Bu meblağın bir yıl boyunca kişinin elinde bulunmuş olması şart değildir. Kurban bayramı günlerinde bu düzeyde bir mali imkâna sahip olmak yeterlidir. Mükellefiyet ferdî olduğu için aile bireyleri ayrı ayrı bu düzeyde mali imkâna sahipse, hepsi kurban ibadetiyle mükellef olurlar. Kurban kesecek olan kişi kurbanlık hayvanı peşin parayla satın alabileceği gibi, taksitli olarak veya kredi kartı kullanarak da satın alabilir. Ancak kredi kartıyla yapılan alışverişlerde ödemelerin vadesinde yapılması, dolayısıyla faiz tahakkukundan kaçınılması gerekir.

Hangi Hayvanlar Kurban Edilebilir?

Kurban edilebilecek hayvanlar deve, sığır, manda, koyun ve keçidir. Bu hayvanların kurban edilebilmesi için belirli bir yaşı doldurmuş olmaları gerekir. Deve beş yaşını, sığır ve manda iki yaşını, koyun ve keçi ise bir yaşını doldurmuş olmalıdır. Ancak altı ayını doldurmuş olan bir koyun, bir yaşını doldurmuş bir koyunun fiziksel özelliklerine sahipse, onun kadar iri ve gösterişliyse kurban edilebilir. Bu hayvanların haricinde kurban niyetiyle horoz, tavuk vb. hay-

* Prof. Dr., Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi, kasifokur@hotmail.com

1 Mütercim Asım Efendi, *el-Okyanüsü'l-basit fi tercemeti'l-Kâmüsü'l-Muhit*, Bulak 1250, I, 225, 226-7.

2 Saffât, 37/107; Hacc, 22/28, 34, 36, 37.

3 Tirmizi, “Edâhi”, 1, 11.

4 Tirmizi, “Edâhi”, 11.

vanların kesilmesinin dini bir dayanağı bulunmamaktadır. Koyun ve keçi bir kişi için kurban edilebilecekken, deve ve siğir en fazla yedi kişi için kurban edilebilir. Dolayısıyla kurban etmek üzere ortak bir hayvan satın almak caizdir. Bu ortaklığın satın alma aşamasında gerçekleşmiş olması uygundur. Ancak satın alınmış bir hayvana daha sonra başka ortakların iştirakinde de bir sakınca yoktur. Ortaklık konusunda dikkat edilmesi gereken en önemli nokta, bütün ortakların ibadet niyeti taşımalarıdır. Ortaklardan birisinin sırf et elde etmek maksadıyla kurbanlık bir hayvana iştirak etmemelidir. Böyle bir tutum kurbanı geçersiz kılar.⁵ Bu bakımdan kurbanda ortaklık yapılacak kişilerin seçiminde de belirli bir titizliğin gösterilmesi gerekir.

Kurban edilecek hayvanların sağlıklı ve kusursuz olması esastır. Bu bakımdan iki veya tek gözü görmeyen, kulağı olmayan, dişleri tamamen dökülmüş olan, kesim yerine yürüemeyecek derecede topal veya hastalıklı olan hayvanlar kurban edilemezler. Bazı fıkıhçılar bu hususta "hayvandan tam olarak yararlanmayı engelleyen, hayvanın estetik görünümünü tamamen bozan her kusur kurbanı mani olur"⁶ şeklinde bir kural geliştirmişlerdir.

Kurbanlık Hayvan Nasıl Kesilir ve Değerlendirilir?

Fıkıh kitaplarında elinden gelebilen kişilerin kurbanlarını kendi kesmeleri tavsiye edilmiştir. Ancak burada esas olan usulüne uygun, hayvana eziyet vermeden kesim yapabilecek yeterliliğe sahip olmaktır. Böyle bir becerisi ol-

mayanların hem kendilerine zarar veren hem de hayvana eziyet veren "acemi kasap" uygulamaları içerisine girmeleri doğru değildir. Hayvanın kesimi ve derisinin yüzülmesi esnasında dikkat edilecek husus, hayvana eziyet ev sıkıntı vermeyecek yöntemlerin tercih edilmesidir. Bu arada gerek çevre temizliği gerekse hijyenle ilgili kurallara titizlikle uyulmalıdır. Kurban etinin değerlendirilmesi konusunda üçte birinin fakirlere dağıtılması, üçte birinin misafirlere ikramı, üçte birinin ise kurban kesen kişi ve ailesince tüketilmesi tavsiye edilmektedir. Ancak toplumda fakirler çok olup, ihtiyaç hissedildiği takdirde dağıtılan kısmın daha fazla tutulması kurbanın ruhuna en uygun olan davranıştır. Nitekim Hz. Peygamber (sav) de kurban etinin değerlendirilmesinde bu hususu gözetmiştir.⁷ Kurbanın bir ibadet olduğu, dikkate alınınca kurban etinin de Allah rızasına en uygun olacak şekilde değerlendirilmesi gerektiği de açıklık kazanır. Nitekim bu uygulama salt bir âdete veya "kavurma şölenine" dönüştürülmemelidir.

Kurban kesildiği gün imsaktan sonra bir şey yemeyerek o günün ilk yemeğini kurban etinden yemek kimi eserlerde tavsiye edilmiş, Hz. Peygamber'in de bayram günü ilk olarak kurbanın ciğerinden yediği nakledilmiştir.⁸ Yurdumuzun çeşitli yörelerinde buna yönelik uygulamalar yapılmaktadır. Ancak bu durum kendi mekânında kurban kesme imkânı olanlar için düşünülebilir. Günümüz şartlarında mezbalarda, çiftliklerde kurban kestiren veya vekâlet yoluyla kurban kesim organizasyonlarında katılanlar için böyle bir uygulama yapılamaz, bu kişilerin aç kalarak oruçlu gibi davranmaları da

5 İbn Abidin, *Reddû'l-muhtâr*, Riyad 2003, IX, 472.

6 *el-Fetâve'l-Hindiyye*, Beyrut 2000, V, 369.

7 Tirmizi, "Edâhi", 14.

8 Evliya Efendi, *İlaveli Kurban Risalesi*, İstanbul 1325, s. 54.

uygun değildir. Öte yandan unutulmamalıdır ki kurban bayramı günleri oruç tutulamayacak olan günlerdir.⁹ Bunun yanı sıra memleketimizin kimi yörelerinde kurban kesildikten sonra “kurban namazı” adıyla iki rekâtlık bir namaz kılınmaktadır. Geç dönemde kaleme alınmış bazı eserlerde bu uygulama tavsiye edilmiş ise de¹⁰ Hz. Peygamber döneminde böyle bir namaz kılındığına dair sağlam bir dayanak bulunmamaktadır. Dolayısıyla “kurban namazı” adıyla müstakil bir namaz yoktur. Ancak bir kişi ke-rahet vakitleri haricinde iki rekât nafile namaz kılıp akabinde, kendisine kurban kesme imkânı tanıdığı için Allah’a şükrederek dua etse bunda da bir sakınca bulunmamaktadır.¹¹ Fakat bu uygulamayı yaparken “kurban namazı” diye özel bir namaz olduğu kanaatini taşımamalıdır.

Vekâletle Kurban Kesilir mi?

Kişi kurbanını kendisi kesebileceği gibi vekâlet yoluyla gerçek kişilere veya organizasyonlara da kestirebilir. Bunda fikhî bakımdan bir sakınca bulunmamaktadır. Kurbanın vekâlet yoluyla yurtiçinde de yurtdışında da kestirilmesi caizdir. Kurbanlık hayvan fiyatlarında farklılık olmasının ibadetin ifası açısından bir sakıncası bulunmamaktadır. Özellikle açlığın hüküm sürdüğü, insanların yılda bir defa et yüzü görme imkânına sahip olduğu yerlerde kurban kesimi yapan organizasyonlara iştirak etmek, kurban ibadetinin ruhuna uygun olan bir davranıştır. Günümüz şartlarında birden fazla kurbanın kesildiği ailelerde bu kurbanların bir kısmının yurtdışında bir kısmının ise yurtiçinde kestiril-

mesi tavsiye edilebilir. Böylelikle hem dünyanın çeşitli bölgelerindeki ihtiyaç sahipleri gözetilmiş hem de memleket içerisindeki fakirler ihmal edilmemiş olur. Ancak burada dikkat edilmesi gereken nokta vekâlet verilen kişi veya organizasyonların güvenilirliği meselesidir. Bu kişi veya kuruluşlar Kurban ibadetini kurallarına uygun bir şekilde yerine getirmelidir. Mükelleflerin iyi niyeti suiistimal edilmemeli, kurban kesimi için verilen paralar amaçları dışında kullanılmamalıdır. Böyle bir tutumun çok büyük bir vebale yol açacağı ise izahtan varestedir.

Ölü Namına Kurban Kesilebilir mi?

Dinimizde ölü kurbanı adıyla müstakil bir kurban bulunmamaktadır. Ancak bir kişi kendi ölümünden sonra kurban kesilmesini vasiyet etmişse, miras yeterli olduğu takdirde bu vasiyet yerine getirilir. Bu durumda ilgili kurbanın tamamı fakirlere dağıtılmalıdır. Ancak böyle bir vasiyet olmaksızın bir kişi kestiği kurbanın sevabını, ölmüş bir yakınına bağışlayabilir. Bu kurbanın eti diğer kurbanlar gibi değerlendirilir.¹² Bu bağlamda son zamanlarda yapıldığı görülen “Hz. Peygamber adına kurban kesme” uygulaması dayanaktan yoksundur. Böyle bir uygulamanın yapılması gerekli bir ibadet gibi kabul edilmesi, bir bidat ortaya atmak niteliğindedir. Hz. Ali’nin, Hz. Peygamber’in vasiyeti üzerine onun namına kurban kestiğine ilişkin rivayet¹³ bu uygulamaya dayanak teşkil edemez. Zira Hz. Ali’nin fiili vasiyetin genel hükümleri çerçevesinde gerçekleşmiş bir uygulamadır.¹⁴

9 Fetvalar (Din İşleri Yüksek Kurulu), Ankara 2015, s. 356.

10 Evliya Efendi, *İlaveli Kurban Risalesi*, s. 31-32.

11 Fetvalar (Din İşleri Yüksek Kurulu), s. 352-353.

12 İbn Abidin, *Reddül-muhtâr*, IX, 472, 484; Evliya Efendi, *İlaveli Kurban Risalesi*, s. 36-37.

13 Tirmizi, “Edâhi”, 3; Ebu Davud, “Dahâyâ”, 2.

14 Fetvalar (Din İşleri Yüksek Kurulu), s. 365.

MÂNÂ ve RÛHU ile KÜRESEL BİR EĞİTİM: HAC

Prof. Dr. H. Kâmil YILMAZ

Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı

“Hac, kıyametten bir sahne, hac yolculuğu âhiret yolculuğundan bir kesittir. Hac, ölümü ve âhireti hatırlamaktır. Dünya hayatı gözle görüldüğü halde âhiret hayatı gözlerden uzaktadır. Halk, hac için yollara ve çöllere düşerek dünya gözüyle âhireti görmekte ve gâib bulunan kıyameti bizzat yaşamaktadır.”

Hac bir mekteb ve küresel bir eğitimidir. Küresel bir eğitim verilen bu mektepte ana hedef arınma ve takvâya ermedir. Nitekim haccın farziyetini belirten âyette şöyle buyrulmaktadır: **“Hac bilinen aylardandır. Kim o aylarda hacca niyet ederse hacc esnâsında refes, füsûk ve cidâl yoktur. Ne hayır işlerseniz Allah onu bilir. Âhiret için azık hazırlayın. Bilin ki azığın en hayırlısı takvâdır.”**¹ Âyette geçen *refes* cinsel ilişki, *füsûk*, günah sayılan davranışlara yönelme, *cidâl* ise kavga ve mücadeleden uzak durmak demektir.

Hac, îmânı kemâle erdiren, mahşerin bir benzerini insanlara bu dünyâda yaşatan, “ölmeden evvel ölünüz!”² sırrına erdiren zâhirî ve bâtinî bir ibâdettir. Ancak haccın mânevî ve bâtinî boyutu, zâhirî yönünden çok daha önemlidir. Zira hacdaki her sembol ve ibâdetin rûhânî bir an-

lamı vardır. Bu itibarla hacc-ı mebrûr diye ifâde edilen hac, rûhâniyetle dolu bir ibâdettir. Tevbe ve istiğfâr ile gönüllerin ilâhî rahmet ve berekete nâil olmanın adıdır.

Hac, kıyametten bir sahne, hac yolculuğu âhiret yolculuğundan bir kesittir. Hac, ölümü ve âhireti hatırlamaktır. Dünya hayatı gözle görüldüğü halde âhiret hayatı gözlerden uzaktadır. Halk, hac için yollara ve çöllere düşerek dünya gözüyle âhireti görmekte ve gâib bulunan kıyameti bizzat yaşamaktadır. Kur'an-ı Kerim'deki: **“Muhakkak kıyamet gelecektir, bunda hiç şüphe yoktur. Fakat insanların çoğu buna inanmazlar”**³ âyet-i kerimesi kıyametin katiliğini göstermektedir. Hac ile mümin, kıyâmeti gözle görür hâle gelir, zâhir ve bâtinıyla bunu müşâhede eder.

1 el-Bakara, 2/197.

2 Bkz. Keşfü'l-hafâ, II, 384, hadîs no: 2669.

3 Gafir, 40/59.

Hacca niyet eden mümin, yurdundan, vatanından, zâhirî coğrafyasından ilgisini keserek âhiret yolculuğuna çıkıyormuş gibi eş ve dostuyla vedalaşarak helalleşir. Evini, âilesini, çocuklarını terk edip yollara düşmesi dünyadaki hastalık ve ölüm hallerini andırır. Yolda karşılaştığı sıkıntılar ölüm sıkıntısına benzer. Hacca giden kişi yol için hazırladığı azığını âhiret azığıyla kıyaslar ve âhirette geçerli tek azığın takvâ ve tâat olduğunu düşünür.

Mîkat mahalline erişmek, sur'un üfürülmesiyle birlikte başlayan kıyâmet ve âhireti insana hatırlatır. Burada herkes kefeni andıran dikişsiz beyaz libaslara bürünerek "Lebbeyk" sadâlarıyla ilâhî çağrıya icâbet eder. İhram, nefsi kayıt altına almak ve zincire vurmaktır. Böylece ihrâm yasakları ile insan, nefsiyle mücâdeleye başlar.

İhramdaki *refes*; yâni karı-koca arasındaki cinsel ilişki yasağı ile âdetâ cennetteki Âdem ile Havvâ'nın yaşadığı hayata bir dönüş ve ilk varoluş sürecini idrak söz konusudur. *Füsûk* ya da *fısk* yasağı ise cennette Âdem ile Havvâ'nın şeytan tarafından günaha düşürülmesi gibi insanların hacda şeytanın tuzağına düşmemeye diremesidir. *Cidâl* ile şeytanın, kendisi yüzünden taşlanıp kovulduğu Âdem ve evlâdı ile mücâdelesini hatıra gelmektedir. İnsan hacda başkalarıyla tartışıp kavga ederek böyle bir akıbete düşmekten sakındırılmaktadır. Dolayısıyla insan hacda, ihram yasaklarının câri olduğu süre içinde ilk insanın yaşadığı tecrübeleri yaşamakta ve ilk devirlere seyahat etmektedir.

Hac eğitiminde ihram ile kendisine meşrû ve helâl olan şeyleri süreli olarak yasaklayan insan-
noğlu aslında irâde eğitiminin en yükseğine talib olmaktadır. Helâl ve meşrû şeylere bile Allah için tenezzül etmediğini; tercihini Allah'ın rıza-

sından yana koyduğunu; dünya ve mâsivânın kendisini ilgilendirmedini ifâde etmiş olmaktadır.

Hac öyle bir eğitimidir ki yere iyi davranmayı, göğe iyi davranmayı, suya iyi davranmayı, insanlara iyi davranmayı, hayvanlara bile iyi davranmayı; ve'l-hâsıl her şeye O'nun rızası için iyi davranmayı telkin etmektedir. Hayvanlara ve yeşillere zarar vermekle ilgili ihram yasağı bile çok önemli bir eğitimidir. Bu eğitim ziraata elverişli olmayan o vâdide çevre bilincini aşıl原因 ve ekolojik dengeyi muhafaza etmeyi emreden bir hükümdür.

Telbiyelerle Mekke'ye gelip Kâbe'yi görmek Sevgili'nin cemâlini müşâhede etmektir. Kâbe'yi tavaf, Arş'ın etrafında dönen meleklerle benzemektir. Tavaf Sevgili'nin evinin etrafında kapısını bulmak için dönmektir. Sevene yaklaşan ise sevgilisinin yanında boynunu eğmektir. Zaten seven sevdiğinin kapısı etrafında dolaşmazsa sevgilisinin yüzünü göremez.

Kâbe duvarındaki Hacer-i Esved'i öpmek, Sevgili'yle buluşmak; Allah ve Rasûlü'ne bağlılık sözünü tazelemektir. Kâbe'nin örtü ve halkalarına yapışmak, Mültezem kapısında durmak, Hakk'tan ısrarla bağışlanmayı dilemektir.

Makam-ı İbrahim'de durmak, Hakk'ın dostluğuna ermek; düşmandan ve düşmanların ve receği zarardan kurtulmaktır. Kalb Kâbe'sinde dostluğun hazzına varmaktır.

Zemzem suyundan içmek, Muhammed ümmetinden olma şerefiyle Kevser şarabından içmektir. Rahman'ın beytini seyredip cemâl-i ilâhî ile kendinden geçmektir.

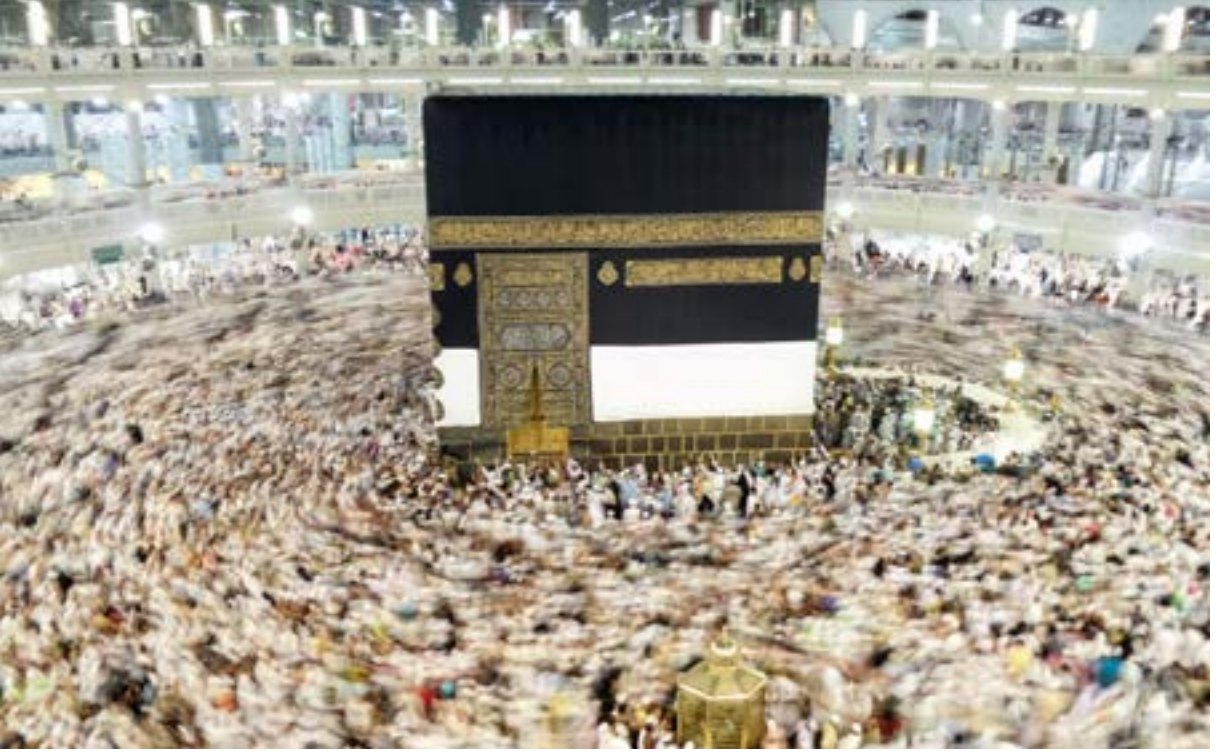
Safâ ile Merve arasında koşmak, sultanın huzuruna giren kimsenin dileğinin kabûl edilip edilmediğini bilememesi sebebiyle sarayın önünde gidip gelmesine benzer. Ayrıca Safâ ve Merve tepeleri arasında oğlu İsmail'e su arayan Hâcer'in heyacânını, zemzem başında suyu bulmanın sevincini yaşayan annenin mutluluğunu soluklamaktır.

Sa'y yapan kimse, Allah Teâlâ'nın dileğini kabul edip etmediğini, kendisini bağışlayıp bağışlamadığını düşünmekte ve kıyâmette amelinin tartılacağı mîzânı hatırlamaktadır. Sanki Safâ, terâzinin bir kefesı, Merve de diğerkesidir. Sa'y eden kişı, hangi tarafın ağır basacağını göz ucuyla gözetlemektedir.

Mekke'den Arafat'a çıkış, halkın kıyamette Arasat meydanına koşmasını, Arafat'ta toplanmak, kıyamette Arasat'ta toplanmayı andırır. İmamlarının etrafında halka olmuş, renkleri ve dilleri ayrı olan bu insanlar, peygamberlerinin etrafında kümelenen ümmetleri hatırlatır. Haccın en feyizli yerlerinden biri olan bu vakfede, yaşlı gözlerle el açıp incek ilâhî rahmeti beklemek, ne heyecanlı bir bekleyiştir!

Arafat'ta insan, Allah Rasûlü'nün orada toplanan 125.000 sahabiye Cebel-i Rahme'den irâd buyurduğu insan hakları evrensel beyanname-si niteliğindeki hutbeyi dinler gibi olmaktadır. Orada insanlığa ilân edilen gerçekler yüreklerle nakşolunmakta, Arafat'tan ayrılırken Allah Rasûlü'nün ashâbına söylediğı şu sözler gönüllere düşmektedir: *"Burada beni dinleyenler sözlerimi burada bulunmayanlara ulaştırırsınlar. Umulur ki burada bulunmayıp da sözlerimi duyanlar, burada beni dinleyenlerden daha iyi anlarlar."*⁴

4 Müslim, Hac, 147; Ebû Dâvûd, Menâsik, 56; İbn Mâce, Menâsik, 76, 84.

Hacda bulunanlar bu sözü kendisine verilmiş bir emanet gibi düşünüp hac dönüşü çevrelerine ve ulaşabildikleri herkese taşımalıdır. Çünkü 125.000 kişilik sahâbi ordusu öyle yapmış ve bu sözleri yeni yüreklere ve yeni ufuklara taşımak için Orta Asya içlerine, Afrika'ya, Endülü's'e ve İstanbul'a kadar koşmuşlardı.

Arafat'tan Müzdelife'ye iniş, ilk duruşmadan sonraki büyük mahkemeye geçişi, herkesin birbirinden kaçtığı o dehşetli sahneyi andırır.

Mina'da şeytan taşlamak, Dost'tan başka her şeyden temizlenmektir. Mâsivâ'yı gönülden atmaktır. Şeytan taşlarken Hz. İbrahim, Hz. İsmail ve Hz. Hâcer'in kendilerine tuzak kuran şeytanı taşlamaları hatırlanmakta ve o sünnet ihyâ edilmektedir. Hem de şeytana küçümsediği Âdem'in yaratıldığı toprak menşeli bir taş atılarak haddi bildirilmektedir. O peygamberdi,

şeytanı gördü ve belini kırdı. Sen onu görmeden vesvesesini, fâsid fikirlerini def'etmek için taşılayacaksın. Şeytana atılan taşlar, bir bakıma gönül Kâbe'sindeki putları kırmak içindir.

Minâ'da kurban kesmek, nefsi mücâhede mez-bahasına sokup Sevgili'ye kurban etmek, cânı cânân uğruna fedâ etmektir. Âşık'ın kendini Mâşûk'unun huzûrunda kurban etmesinden ve ona canını fedâ etmesinden daha güzel bir bağlılık ve ilân-ı aşk düşünülebilir mi?

İhram'dan çıkmak için traş olmak, saçları kesmek, gönülden bütün murâdını kazıyıp yalnız Allah'ı bırakmaktır. Bir kalbte Bir'den fazla sevgiliye yer olmadığını düşünerek mâsivâyâ âid dilek ve düşünceleri terk etmektir. Bu sûretle kalbi Hakk'ın nazargâhı hâline getirdikten sonra halkı Hakk'a çağırmak üzere âhiret libâsı sayılan ihramlardan çıkıp tekrar dünya libâsına bürünmektir.

Hac mektebindeki bu küresel eğitim, insana bunları talim etmektedir. Bu mektepte başarılı olmak için iyi bir talebe olmayı göze almak; yüksek bir ilgiye, seviyeli bir bilgiye sahip olmak gerekmektedir. Hac mektebi süresi içinde iyi değerlendirilebilirse insanları dindarlık sürecine taşımada; takvâ duygusuna erdirmeye çok önemli bir fırsattır. Yüreklere Kâbe hasreti, ölüm terbiyesi, peygamber sevdası eken bir hac yaşamak için bu ibâdeti ciddiye almak gerekmektedir. Çünkü ciddiye alınan mebrur bir hac, insanı dünyada huzur ve mutluluğa, âhirette hem Allah'ın rızâsına, hem de O'nun cemâl-i bâ-kemâline erdirir.

Haccın asıl tesiri döndükten sonra insanda bıraktığıdır. Mikat mahalline varmanın, ihram libâsı giymenin, telbiye getirmenin, Kâbe'yi görmenin, Hacer-i Esved'e yüz sürmenin, makâm-ı İbrâhim'de namaz kılmanın, zemzem suyu içmenin, Safâ ve Merve'de sa'y yapmanın, Arafat ve Müzdelife'de vakfenin, Mina'da şeytan taşlayıp kurban kesmenin ve nihayet traş olup ihramdan çıkmanın bir anlamı olur. Döndükten sonra bunları hissetmek ve tekrar tekrar o anı yaşamaktır hac.

Mekke'ye varıp Allah'ın evini tavâf ile haccı ifâ edenler sûret kâbesinden sûret kâbesine yönelmelidir. Çünkü sûret kâbesini tavâf da aslında, gönül kâbesini kirlerden arındırmak için yapılır. Allah'ın evi olan gönül kâbesini inciten ise yüz defa Kâbe'ye gitse de ziyâreti makbûl olmaz. Nitekim Yûnus der ki:

*Gönül mü yeğ Kâbe mi yeğ / Eyit bana ey aklı eren
Gönül yeğ durur zîrâ kim / Gönüldedir dost durağı.*⁵

Ak sakallı pir koca / Bilinmez hâli nice

*Emek vermesin hacca / Bir gönül yıkar ise.*⁶

Mevlânâ da pek çok emek sarfederek hacc farîzasını ifâ edip dönenlere şu uyarılarda bulunur:

“Ey hacca gidenler! Neredesiniz? Aradığınız buradadır; geliniz! Sevgiliniz, uzakta değil, size duvarı duvarınıza bitişik komşunuz kadar, hatta daha yakındır. Hal böyle olunca çöllerde şaşkın dolaşmanın anlamı ne? Bunu insanoğluna yaptıran hangi hevâdır. Kâbe'ye gidenler Yüce Sevgilinin cemâlini görselerdi o zaman Kâbe'nin de, Harem'in de, yolculuğun da ne olduğunu anlarlar, Kâbe'nin sâhibine ulaşırlardı. İnsan defalarca Kâbe'ye gitse taş binayı görüp sahibini göremedikçe o evin vasıflarından bahsetmesinin de, haccı anlatmasının da anlamı yoktur. O ev çok latiftir, hoştur, mübârektir. Ancak o evin sahibi her şeyden daha mübârek ve yücedir.”⁷

Gül bahçesine giren oradan gül demeti getirir. Kâbe'de hac ile Hakk'ın gül bahçesine giren yüzünde güzel sıfatlar, özünde yüce tecelliler ve elinde nâdide armağanlar ile döner. Oradan gelecek en nâdide armağan Muhammedî bir ahlâk, Sıddîkî bir teslimiyet, Fârukî bir adâlet, Zinnûreynî bir hayâ, Hayderî bir ilim, irfân ve fütüvvet anlayışıdır.

Netice olarak hac, zâhirî yönü de olan, ancak mânevî ve kalbî boyutu ağır basan, sembolik ifâdeleri zengin küresel bir mekteb, mânevî bir eğitim ve erdirici bir ibâdetidir.

6 Yûnus Emre Dîvânı, s. 289, 299/3.

7 Dîvan-ı Kebîr Seçmeler, I, 435-436.

5 Yûnus Emre Dîvânı, s. 352, 366/7.

DIYANETRADYO

"Biz de sizi dinliyoruz"

Biz de sizi dinliyoruz

DIYANET RADYO DİNLEMENİN

www.diyanetradyo.com

f diyanetradyo

t diyanetradyo

Ramazanda 88 lke ve 500 bölgede iyiliğin sesi olduk

Türkiye Diyanet Vakfı, Ramazan ayında, ülkemizin yanı sıra dünyanın 88 ülke ve 500 farklı bölgesinde ihtiyaç sahiplerine milletimizin hayır elini uzattı; düzenlediği yardım programları ve kurduğu iyilik sofralarıyla gönül coğrafyamızdaki kardeşlerimizin Ramazan ve bayram sevincine ortak oldu.

Yaklaşık yarım asırdır gerçekleştirdiği iyilik faaliyetleri ile Türkiye’de ve tüm dünyada milletimizin emanet ettiği fitre, zekat ve bağışları ihtiyaç sahiplerine ulaştıran Türkiye Diyanet Vakfı, hayır ve ihsan yürüyüşüne bu Ramazan ayında da devam etti.

Türkiye Diyanet Vakfı, Ramazan ayında dünyanın 88 ülke ve 500 farklı bölgesinde muhtaçlara gıda kolisi dağıttı, iftar sofraları kurdu. Türkiye genelinde ise il ve ilçe şubeleri aracılığıyla iftar programları düzenledi. Yurt içinde ihtiyaç sahipleri ve sığınmacı aileler için her biri 100 TL değerinde toplam 5 milyon liralık Alışveriş Yardım Kartı dağıttı.

Türkiye Diyanet Vakfı, 41 yılı aşkın süredir gerçekleştirdiği iyilik faaliyetleri ve üstlendiği sorumluluğun bilinciyle ülkemizde ve yedi kıtada, milletimizin emanet ettiği fitre, zekat ve bağışları ihtiyaç sahiplerine ulaştırdı.

Hayırseverlerin yardımlarıyla yurt içinde ve yurt dışında faaliyetlerimizi genişleterek sr-

drrken, TDV bu Ramazan ayında da **“Zekat, Fitre Kardeşlerimize Ulaşıyor. Gelin gönüller yapalım, bu Ramazan ve her zaman”** ağırısıyla yola ıktı.

Bugüne kadar düzenlediği Ramazan programlarında milletimizin fakir ve muhtaçlara ulaşan yardım eli olan, Ramazan sevincini farklı coğrafyalarda açtığı iftar sofralarında milyonlarca Müslüman kardeşimizle birlikte yaşayan Türkiye Diyanet Vakfı, Ramazanda milletimizin emanetlerinin dünyanın dört bir tarafına ulaştırdı.

Geçen yıl Ramazan ayında düzenlediğimiz “Vakit İyilik Vakti” kampanyası çerçevesinde yurt içinde ve yurt dışında toplam 7.486.250 TL yardımını 1 milyon kişiye ulaştırdık. Ülkemizde ve 68 ülkenin 400 bölgesinde iftarda iyilik sofraları kurarak, ihtiyaç sahiplerine gıda kolileri dağıttık. Bu Ramazan ve her zaman, şehrimizde, ülkemizde ve dünyamızdaki ihtiyaç sahiplerinin elinden tutmak, yalnız olmadıklarını hissettirmek için emanetiniz olan zekat, fitre ve bağışlarınıızı gerçek sahiplerine ulaştırdık.

“Yedi kıtada iyiliğin sesi”

Bu Ramazanda ise 88 ülke ve 500 bölgede iyiliğin sesi olduk. Türkiye Diyanet Vakfı olarak “Zekat, Fitre Kardeşlerimize Ulaşıyor. Gelin gönüllür yapalım, bu Ramazan ve her zaman” konseptiyle organize ettiğimiz bu yılki Ramazan yardım kampanyası çerçevesinde, yurt içinde ve yurt dışında fakir ve yardıma muhtaçlara yardımlar yaptık. Alışveriş yardım kartı ve gıda yardım paketleri dağıtarak iftarda yıllık sofraları kurduk.

Bu yılki Ramazan programı kapsamında, Türkiye geneli ile dünyanın 88 ülkesi ve 500 farklı bölgede yardım dağıtımı ve iftar programları düzenledik. Diyanet İşleri Başkanlığı ve yerel sivil toplum kuruluşları ile işbirliğinde gerçekleştireceğimiz Ramazan yardım programı kapsamında, dünyanın farklı coğrafyalarında 59 bin 185 gıda kolisini muhtaçlara ulaştırdık. Kurduğumuz yıllık sofralarında da 200 bin kişiye iftar verdik.

Vakfımız, Ramazan’da gönüllülerden oluşan ekibiyle yurt dışında 8 milyon 505 bin TL değerinde yardım faaliyeti gerçekleştirdi.

Yurt içine yönelik yardımlar çerçevesinde de Ramazan ayında ihtiyaç sahipleri ve sığınmacı aileler için Alışveriş Yardım Kartı dağıttık. Bu yıl Ramazan ayında yurt içinde her biri 100 TL olan 5 milyon 400 bin TL değerinde alışveriş yardım kartı ihtiyaç sahipleri ve sığınmacı ailelere ulaştırdık. Dağıtımlar Vakıf Genel Merkezi ile 523 il ve ilçe şubesinde yapıldı. Yine şubelerimiz vasıtasıyla il ve ilçelerde iftar sofraları kurularak yüzbinlerce kardeşimizle iftar sofralarında bir araya geldik.

Türkiye Diyanet Vakfı, bu yıl Ramazan ayında yurt içine ve yurt dışına toplam 13 milyon 905 bin TL değerinde yardım yapmış oldu.

İyilik Sofraları'nda kardeşlerimizle buluştuk

Türkiye Diyanet Vakfı tarafından kurulan ve geleneksel hale gelen iftar sofralarında bütün Ramazan ayı boyunca yüzbinlerce Müslüman iftar etti. Kurduğumuz iyilik sofralarında toplumun her kesimiyle Ramazan ayının bereketini paylaştık.

Kocatepe Camii Külliyesinde kurduğumuz iyilik sofrası ile birlikte yurt içinde ve yurt dışında iftar sofraları açtık. Bu yıl 88 ülkenin yanı sıra Türkiye'de şubelerimiz vasıtasıyla il ve ilçelerde

iftar sofraları kurarak toplumun farklı kesimleri ile iftar sofralarında bir araya geldik.

Kocatepe Camii Külliyesinde hayırseverlerimizin de katkılarıyla kurduğumuz iyilik sofrasına günlük yaklaşık 2.500 kişi iştirak etti. Ramazan ayı boyunca Kocatepe Camii'ndeki iyilik sofrasında yaklaşık 75 bin kişiye, şubelerimiz tarafından düzenlenen programlarda da yaklaşık 500 bin kişiye iftar yemeği verdik.

TDV'den Gazze'de bin kişilik iftar sofrası

Türkiye Diyanet Vakfı, Gazze'de kurduğu iftar sofrasında bin kişiyi ağırladı.

TDV'nin, Filistin'in Gazze kentinde verdiği iftara yaklaşık bin kişi katıldı. TDV, Ramazan ayı dolayısıyla İsrail ablukası altındaki Gazze'de gerçekleştirdiği etkinlikler çerçevesinde, Al Amal Yetimhanesi'nde iftar sofrası kurdu. İftara yetimhanede kalan 109 çocuk ile İsrail saldırılarında hayatını kaybedenlerin aileleri katıldı.

Ramazan'ın ilk iftarında yaklaşık bin Filistinliyi ağırlayan TDV, bölgede etkinliklerini ay boyunca sürdürdü.

Ramazan faaliyetlerine Gazze'den başladı

Türkiye Diyanet Vakfı, Ramazan ayının ilk günü, Gazze Şeridi'ndeki 4 farklı bölgede 2 bin aileye gıda desteğinde bulundu.

İsrail'in 10 yıldır uyguladığı ambargo nedeniyle büyük sıkıntılar yaşayan ve Ramazana buruk giren Gazze halkı, uluslararası yardımlarla ayakta duruyor.

TDV, Ramazan ayının ilk günü Gazze Şeridi'nin 4 bölgesindeki 20 noktada, ihtiyaç sahibi 2 bin aileye gıda paketi dağıttı.

Han Yunus kentindeki gıda paketi dağıtımına katılan TDV Genel Müdürü Mustafa Tutkun, vakıf olarak dünyanın dört bir tarafında yardım faaliyetleri yürüttüklerini belirterek, "Gazze'den başlamayı tercih ettik. Burada insanların yüzde 60'ı yardımlarla hayatını devam ettiriyor. Çünkü burada bir iş yok, bir kazanç kapısı yok. Tamamen kapalı bir bölge. Onun için biz de her Ramazan olduğu gibi bir çalışma başlattık" diye konuştu.

Tutkun, yardımların Gazze'ye girmesinde bazı sıkıntılar yaşanabildiğine işaret ederek, "Bu malzemelerin tamamı dışarıdan gelmek zorunda. Çünkü burada hiçbir şekilde üretim söz konusu değil. Onun için bunlar da zor şartlar altında, belli bir sistematik altında, belli sınırlamalar için-

de geliyor. Zor da olsa bunlar aşılabiliyor" değerlendirmesinde bulundu.

Gıda maddelerinde diğerleri kadar sıkı kısıtlama olmadığını anlatan Tutkun, dağıtımların Ramazan'ın başında yapıldığını, iftar programlarının da farklı noktalarda Ramazan boyunca devam edeceğini söyledi. Tutkun, "Herkes yetişmemiz mümkün değil ama mümkün olduğunca Gazze'nin her noktasına ulaşmaya çalışıyoruz" diye konuştu.

Tutkun, geçmiş dönemlere göre Körfez Ülkeleri'nden Gazze'ye gelen yardımlarda ciddi bir artış yaşandığına işaret ederek, şunları söyledi:

"Bunun getirdiği birtakım iyileşmeler var ama bu tamamen maddi anlamda görünen şey. İçeride işsizlik yüzde 60'ı aşmış durumda. Gazze'ye ambargo kalkmadığı sürece insanların normal hayata dönme imkânları yok. Bu yardımlar sürekli devam etmezse, burada yaşayanlar ciddi krizlerle karşı karşıya kalabilir. Biz de bunu takip ediyoruz."

TDV tarafından Gazze Şeridi'ndeki 20 noktada, ihtiyaç sahibi ailelere dağıtılan gıda paketlerinde pirinç, şeker, yağ, makarna, salça, bakla, hurma, un, helva ve beyaz peynir yer alıyor.

Türkiye Diyanet Vakfı, Ramazan ayı boyunca Gazze'ye yapılan yardımlar ve iftar programları için 100 bin dolar bütçe ayırdı.

Türkiye Diyanet Vakfından Arakan kamplarına Ramazan yardımı

Ramazan ayında ülkemizde ve dünyanın dört bir yanında yardım faaliyetleri gerçekleştiren Türkiye Diyanet Vakfı, Arakan'da Budistlerin kontrolü altındaki kamplarda açlığa ve yoksulluğa mahkum halde yaşayan Arakan Müslümanlarına da yardım ulaştırdı.

Arakan'da 10 ayrı bölgede 3 bin aileye gıda kolisi dağıtan Türkiye Diyanet Vakfı ekipleri, canlarını kurtarmak için vatanlarından kaçarak Pakistan, Malezya, Endonezya, Bangladeş ve Hindistan'a yerleşen yaklaşık 40 bin Arakanlı Müslümana da yardım eli uzattı.

Uluslararası sivil toplum kuruluşlarının ancak özel izinle yardım götürebildikleri Arakan kamplarına giren Türkiye Diyanet Vakfı ekipleri, kendi ülkelerinde mülteci durumuna düşmüş Arakan Müslümanlarına Ramazan ayında milletimizin emanetlerini ulaştırdı.

Budist rahiplerin ve Myanmar hükümetinin baskıları nedeniyle zor şartlarda yaşam mücadelesi veren Arakan Müslümanları, binlerce kilometre öteden kendilerine uzanan yardım eliyle Ramazan sevincini yaşadı.

Kimlikleri olmayan, hiçbir ülkenin vatandaşı olarak kabul edilmeyen Arakan Müslümanlarının bir kısmı kamplarda hayat mücadelesi verirken, bir kısmı da orman içindeki derme çatma yapı-larda yaşamaya çalışıyor.

Arakan kamplarına yardım götüren Türkiye Diyanet Vakfı ekibinden TDV Yurt Dışı Uzmanı Taşkın Bumin Ayrancı, Myanmar'ın Sittwe şehrinde bulunan Arakanlı Müslümanların yaşadığı kamplara girerek, Türkiye'den hayırseverlerin emanetlerini bölgede yaşayan muhtaçlara götürdüklerini söyledi.

Ayrancı, "Türkiye Diyanet Vakfı olarak 10 ayrı bölgede 3 bin gıda kolisi dağıttık. Arakanlı Müslüman kardeşlerimize yardımlarımızı mübarek Ramazan ayında ulaştırmanın sevincini yaşıyoruz. Yardımlarımız yaraların bir nebze de olsa sarılmasına vesile olmuştur. Arakan'dan canlarını kurtarmak için kaçarak Pakistan, Malezya, Endonezya, Bangladeş ve Hindistan'a yerleşen Arakanlı Müslümanları da Diyanet Vakfı olarak unutmadık. Bu ülkelerde de Ramazan ayı içerisinde yaklaşık 40 bin Müslümana yardımlarımız ulaştı" diye konuştu.

"Arakandaki kamplarda yaşamak oldukça zor"

Kampların dışında hayatlarına devam eden ve genelde Myanmar'ın kuzeyinde bulunan bölgelerde 200 bin civarında daha Arakanlı Müslüman olduğunu vurgulayan Ayrancı, bölgedeki duruma ilişkin şöyle konuştu:

"Yakın geçmişe kadar ülkede bulunan darbe rejimi nedeniyle insani yardım çalışmalarının güçlüğüle yapılabildiği bölgede en son yapılan genel seçimlerin ardından sivil hükümetin de kurulmasıyla bir rahatlama olduğunu söyleyebiliriz. Ancak hali hazırda Arakanlı din kardeşlerimizin açık bir cezaevini andıran yaşam koşullarında bir değişiklik olduğunu söyleyemeyiz. 1982 yılında Myanmar devleti tarafından yapılan anayasa değişikliği ile vatandaşlık hakları ellerinden alınan din kardeşlerimiz devletin sağladığı sağlık, eğitim ve benzeri hizmetlerin hiç birinden yararlanmadığı gibi resmi nikah veya nüfus kaydı da yaptıramıyorlar. Herhangi bir kimlik belgesine veya pasaporta sahip olamayan Arakanlıların yurtiçi veya yurtdışı seyahat edebilmeleri de mümkün olmuyor."

Bölgedeki Müslümanlar, barınma ile ilgili sorunlar yaşarken, yiyecek bulma, temizlik ve sağlık hizmetleri konusunda da sıkıntılar bulunduğunu belirtiyor.

Türkiye Diyanet Vakfı ekibinin görüştüğü Arakanlı Müslümanlar, ailelerin genelde küçük bir odada kaldığını ifade ederek, "Her açıdan oldukça zor durumdayız. Müslüman kardeş ülkelerimize sesleniyoruz. Bize yardımlarınızı esirgemeyin. Arakandaki durum gerçekten kötü ve burada kamplarda yaşamak oldukça zor. Birçok hayati tehlikemiz var. Türkiye'ye, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a ve buralara gelerek bizi unutmadıklarını gösteren Türk kardeşlerimize teşekkür ederiz" diye konuştular.

Bugünün mazlumu Arakan Müslümanları

Resmi verilere göre nüfusu 55 milyon olan Myanmar'ın yüzde 90'ını Budistler, yüzde 10'unu Müslümanlar oluşturuyor. Myanmar'da Müslümanlar ayrı bir etnik grup olarak tanınmıyor ve ülke genelinde dağınık halde yaşıyorlar.

Ülkenin batısında Bangladeş sınırındaki Arakan (Rakhine) eyaletinde yaşayan, değişik verilere göre sayıları 800 bin ile 2 milyon arasında değişen Rohingya Müslümanları ile aynı bölgedeki Budistler arasında son dönemde yaşanan çatışmalarda binlerce Müslümanın öldü, 10 binlerce Müslüman ise yerlerinden edildi.

Myanmar hükümeti, Rohingya Müslümanlarının geçici tarım işçisi olarak getirildiklerini, önemli bir Rohingya grubunun ise Myanmar kurulduktan sonra yasadışı yollardan Arakan bölgesine göç ettiğini savunuyor.

Rohingya Müslümanlarının Myanmar'ın kurucu bir etnik grubu ve Myanmar vatandaşı olmadığını iddia eden Myanmar hükümeti, bu topluluğun Bangladeş'e geri dönmesi gerektiğini savunuyor.

Rohingya Müslümanlarının bir kısmı Arakan bölgesinden kaçarak Suudi Arabistan'a (500 bin), Pakistan'a (200 bin), Tayland, Malezya, Avustralya, İngiltere, ABD ve Avrupa ülkelerine sığınmış durumda.

35. Türkiye Kitap ve Kültür Fuarı kitapseverlerle buluştu

Türkiye Diyanet Vakfı tarafından İstanbul ve Ankara’da 35’incisi düzenlenen “Türkiye Kitap ve Kültür Fuarı” kitapseverleri buluştu. İstanbul’daki fuara yurt içi ve yurt dışından 180 kitabevi katılırken Ankara’daki fuarda 70 yayinevi yer aldı.

İstanbul’da düzenlenen fuar, Türkiye Diyanet Vakfı ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür A.Ş.’nin katkılarıyla, İstanbul Beyazıt Meydanı’nda kitapseverleri ağırladı.

Fuarın açılışında konuşan Diyanet İşleri Başkanı Mehmet Görmez, fuarın uluslararası nitelikte olmasının önemine değinerek, İslam coğrafyasında yaşananların kitap fuarına da yansıdığını kaydetti.

Görmez, “Türkiye’de üretilen bilgiyi uluslararası arenaya taşıyarak ve bütün dillere çevirerek başka dünyaların da okumasını sağlamalıyız” diye konuştu.

“Gençler Osmanlı tarihini okumalı”

Gençlere hiçbir milletin diline, dinine, inancına müdahale etmeden, birlikte barış içerisinde yaşama ahlakını, kültürünü ve hukukunu geliştiren Osmanlı Devleti tarihinin de okutulması gerektiğini vurgulayan Başkan Görmez, şunları söyledi;

“Birçok konuda kendimize öz eleştiriler yöneltebiliriz ama inanıyorum ki son yüz yıl içerisinde dahi ürettiğimiz kitapların bütün dünyaya ve gönül coğrafyamızdaki kardeşlerimize taksim edilmesi gerekiyor. Bu sene tarih ilmine

ağırlık verilmesi gerekiyor. Bütün genç kardeşlerimize, genç dostlarımıza işgallerin ve sömürgelerin tarihini okutalım. Gençlere, hiçbir milletin diline, dinine, inancına müdahale etmeden, birlikte barış içerisinde yaşama ahlakını, kültürünü ve hukukunu geliştiren Osmanlı Devleti tarihinin de okutulması gerekiyor. Tarihi, Avrupa ve Batı dünyasında son ortaya çıkan gelişmeleri dikkate alarak okutmak gerekiyor. Gerçek tarihi okuyalım. Dünyanın birçok bölgesinin nasıl sömürgeleştirildiğini ve oralara nasıl zulmedildiğini, başka dünyaların servetleriyle müreffeh dünyaların nasıl kurulduğunu bilmemiz, okumamız, genç kardeşlerimizin haberdar olması gerekiyor.”

Yazarların için imza günlerinin düzenlediği kitap fuarı süresince "Ramazan Sohbetleri" de gerçekleştirildi.

Ankara'da Kocatepe Camii avlusunda düzenlenen 35. Kitap ve Kültür Fuarının açılışına ise TDV Mütevelli Heyeti 2. Başkanı Mazhar Bilgin, Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesindeki bazı birimlerin genel müdürleri, ilçe müftüleri ve davetliler katıldı.

Kur'an-ı Kerim tilavetinin ardından bir konuşma yapan Mazhar Bilgin, TDV'nin 1975'ten bu yana bir avuç insanla, iyilik rehberi hocalarla yola çıktığını, o günden bu yana özellikle eğitim ve kültür alanında yayınlar, fuarlar ve desteklerle kültür hayatına katkıda bulunduğunu söyledi.

Bilgin, Allah'ın okuyan, araştıran, bilgi sahibi bir mümin, İslam'ın da okuyan, yazan, araştıran, beynini bilgiyle dolduran bir insan hedeflediğini söyledi. Bilgin, kitabın en iyi arkadaş olduğunu belirterek, fuara emeği geçenlere teşekkür etti.

Fuarda kitaplarda yüzde 50'ye varan indirimler gerçekleştirirken ayrıca PKK terör örgütü tarafından bombalanan, mermiler isabet eden camiler konulu fotoğraf sergisi de fuar süresince açık kaldı.

Türkiye Diyanet Vakfı, Ramazan'da 14 ülkeye 18 bin 500 Kur'an hediye etti

Hediyem Kur'an Olsun projesi ile dünyanın dört bir tarafına bölgede yaşayanların okuyabilecekleri hat ve imla ile basılan Kur'an-ı Kerimler ulaştıran Türkiye Diyanet Vakfı, Ramazan ayında da 14 ülkeye toplam 18 bin 500 mealli Kur'an-ı Kerim gönderdi.

TDV Genel Müdürü Mustafa Tutkun, Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfı tarafından yurt içinde ve yurt dışından Kur'an-ı Kerim taleplerini karşılamak üzere başlatılan Hediye Kur'an Olsun projesi kapsamında şu ana kadar toplam 394 bin 962 Kur'an-ı Kerim bağış yapıldığını bildirdi.

Proje başladığından bugüne kadar 20 ülkeye 92 bin 89 Kur'an hediye ettiklerini vurgulayan Tutkun, proje kapsamında yurt içine 47 bin 339, yurt dışına da 44 bin 750 Kur'an-ı Kerim ulaştırdıklarını kaydetti.

Kur'an ayı Ramazan dolayısıyla da 14 ülkeye 18 bin 500 mealli Kur'an-ı Kerim daha gönderdiklerini belirten Tutkun, "Senegal, Togo, Burkino Faso, Cibuti, Nijer ve Çad'a Fransızca mealli 6 bin Kur'an, Kazakistan'a 3 bin Kazakça mealli Kur'an, Azerbaycan'a 5 bin Azerice mealli Kur'an, Kırım, Kırgızistan, Belarus'a 3 bin 500 adet Rusça mealli Kur'an, Gazze ve Hindistan'a da Arapça bin adet Kur'an-ı Kerim hediye ettik. Ramazan'da aynı zamanda bu bölgelere yardım götüren TDV ekipleri 14 ülkede Kur'an-ı Kerim dağıtımlarına da iştirak ediyor" diye konuştu.

Kur'an-ı Kerim'in dünyanın değişik coğrafyalarında farklı hatlar ve farklı imla (harekelen-dirme) ile basıldığına işaret eden Tutkun, hat farklılığından dolayı okuma güçlüğüne önüne geçmek için her bir coğrafyada bölge halkının alışık olduğu kıraatle basılmış, yerel dillerde mealli Mushaflar göndermeyi planladıklarını söyledi.

Proje çerçevesinde Bosna Hersek'te 50 bin Boşnakça meal basılacağını bildiren Tutkun, bu konuda hazırlıkların tamamlandığını söyledi. Tutkun, "Bosna'da Boşnakça resmi Osmanî imlasıyla basılacak. Basılan meallerin dağıtımları Bosna Hersek, Kosova, Makedonya, Karadağ ve Sırbistan Sancak bölgesinde yapılacak. Ayrıca İngilizce 10 bin, İspanyolca 10 bin Arnavutça 5 bin, Almanca bin adet Kur'an-ı Kerim basımına başlanacak" dedi.

Yurt içine 50 bin Kur'an-ı Kerim

Yurt içinde dağıtılmak üzere de 50 bin Türkçe mealli Kur'an hazırlığı yapıldığını vurgulayan Tutkun, "Bunun 20 binini Kredi Yurtlar Kurumu'na ait yurtlarda dağıtacağız. Dağıtım Türki-

ye genelindeki tüm yurtlara müftülükler vasıtasıyla öğrenci yurtlarındaki her odaya birer tane olacak şekilde yapılacaktır” diye konuştu.

Yurt dışında yerelde meal basma hazırlıklarının da sürdüğünü vurgulayan Tutkun, şunları kaydetti:

“Bosna dışında Kazakistan için Kazakça basıp dağıtabilecek, Afrika’da Sudan’da farklı kıraatlarda, Etiyopya’da yerel dillerde, Kırım’da ve Tataristan’da Rusça, Arnavutluk’ta ise Arnavutça olarak basım hazırlıklarımız söz konusu. Suriyeli mültecilere 50 bin adet kendi okuyabilecekleri kıraatle basılmış Arapça Kur’an, 20 bin adet de elifba basımı için hazırlıklara başladık. Yakın zamanda basım tamamlanarak sınır ötesinde

ve ülkemizde Suriyelilerin yoğun yaşadığı illerde dağıtımlar yapılacaktır.”

Planlanan ve hazırlıkları devam eden toplam 154 bin 500 adet Kur’an-ı Kerim’in Eylül ayına kadar hazırlıklarının tamamlanmış olacağını vurgulayan Tutkun, “Gönderilmiş ve planlanan yurt içi ve yurt dışı toplam 246 bin 589 Kur’an-ı Kerimi 2016 yılında Kur’ana hasret gönüle ulaştıracaktır” dedi.

Planlanan meallerden Türkçe, Boşnakça, Azerice, Almanca, İngilizce, İspanyolca ve Arnavutça’nın basım hazırlıklarının devam ettiğini belirten Mustafa Tutkun, Fransızca, Rusça ve Gürcüce dağıtımların sürdüğünü, bitince basımların yeniden yapılacağını kaydetti.

TDV, Afrika’ya hediye Kur’an-ı Kerimleri ulaştırdı

Türkiye Diyanet Vakfı, Hediye Kur’an Olsun kampanyası kapsamında Batı Afrika’da Burkina Faso’nun başkenti Vagadugu’da hayırseverler tarafından bağışlanan Kur’an-ı Kerimler hediye edildi.

“Hediye Kur’an Olsun” kampanyası kapsamında İslami Eğitim Araştırmaları Öğrenci Merkezi’nde (CERF) dağıtım töreni gerçekleşti.

TDV Batı Afrika Sorumlusu Vugar Akifoğlu, Afrika’da özellikle son yıllarda çok sayıda insanın İslamiyeti tercih ettiğini ve kaynak bulma konusunda sıkıntı yaşadıklarını söyledi.

Akifoğlu, dağıtılan Kur’an-ı Kerimlerle birlikte bu sıkıntıyı bir nebze olsun aşmış olacaklarını ve insanların Kur’an’ı okurken anlayacağını hayatlarına uygulayabileceğini kaydetti.

Hoca Ahmet Yesevi'nin torunlarına TDV'den Kazakça mealli Kur'an-ı Kerim

Anadolu'nun İslamlaşmasında büyük rolü bulunan Hoca Ahmet Yesevi'nin torunlarına Türkiye Diyanet Vakfı tarafından Kazakça mealli 4 bin Kur'anı Kerim hediye edildi.

Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfı tarafından başlatılan Hediye Kur'an Olsun Projesi kapsamında Kazakistan Din Hizmetleri Müşaviri İbrahim Yılmaz ve TDV yetkilileri tarafından Kazakistan Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Navruzbay Taganoğlu Ötpenov'a Kazakça Mealli Kur'anı Kerim teslim edildi.

Kazakistan Din Hizmetleri Müşaviri İbrahim Yılmaz, Diyanet İşleri Başkanlığı ile Kazakistan Müslümanları Dini İdaresi'nin iki kardeş kurum olduğunu söyledi.

Yılmaz, "Kur'an ayı Ramazan'da Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfının başlattığı Hediye Kur'an Olsun kampanyası kapsamın-

da Kazakça mealli 4 bin Kur'an-ı Kerim hediye ettik. 2014 yılından bu yana hem metin hem de meal 14 bin adet Kur'an-ı Kerim dağıttık." dedi.

Kazakistan Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Navruzbay Taganoğlu Ötpenov ise Kazakistan Müslümanları dini idaresi ile Türkiye Diyanet İşleri Başkanlığı arasındaki ilişkilerin çok iyi olduğunu belirterek "Her türlü çalışmaları birlikte yapıyoruz. Bu sene de Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfı eliyle bastırılan Kur'anı kerimi Mübarek Ramazan ayında dağıtıyoruz. Bunun dışında da birçok etkinlikleri işbirliği halin gerçekleştiriyoruz. Türkiye Diyanet Vakfı'na desteklerden dolayı çok teşekkür ediyoruz " dedi.

Hediye Kur'an-ı Kerimler, Türkiye Diyanet Vakfı gönüllüsü olarak Kazakistan'a giden Bozok Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı Prof.Dr. Ömer Yılmaz ve TDV Hediye Kur'an Olsun Proje Sorumlusu Ali Güner tarafından Hoca Ahmet Yesevi Türbesini yer aldığı Türkistan şehrinde dağıtıldı. Ayrıca Kur'anlar Astana'daki hafızlık kursunda eğitim gören öğrencilere hediye edildi.

Azerbaycan'a 5 bin Kur'an-ı Kerim

Türkiye Diyanet Vakfı, Azerbaycan'a Hediye Kur'an Olsun projesi kapsamında Azerice mealli 5 bin Kur'an-ı Kerim'i hediye etti.

Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfı tarafından başlatılan Hediye Kur'an Olsun Projesi kapsamında Azerbaycan Din Hizmetleri Müşaviri Prof. Dr. Kamil Güneş, TDV olarak Azerbaycan'a 5 bin Kur'an'ın hediye ettiklerini ve dağıtımlara başladıklarını söyledi.

Güneş, "Kur'an ayı Ramazan'da Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfının başlattığı Hediye Kuran Olsun kampanyası kapsamında Azerice mealli 5 bin Kur'an-ı Kerim hediye ettik. Azerbaycan'da Ahıska Türkü kardeşlerimize Kur'an-ı Kerimleri ulaştırdık. Ayrıca Azerbaycan Milletvekili Ganire Paşayeva Hanımefendinin talebi doğrultusunda 1000 adet Kur'an-ı Kerim-i Tovuz Şehri Sınır hattında yaşayan vatandaşlara dağıtılmak üzere ulaştıracağız" dedi.

Prof. Dr. Güneş, Peygamber Efendimizin her zaman cömert olduğunu; Ramazan ayında daha da cömert olduğunu belirterek, "Sahabe, Peygamber Efendimiz için 'Esen rüzgardan daha cömertti.' diyor. Yani cömertliği her tarafa ulaşıyordu. Türkiye Diyanet Vakfı aracılığıyla Türkiye'deki değerli kardeşlerimizin cömertliği

de Azerbaycan'a ulaştı ve burada Kur'an-ı Kerim hediye etmenin mutluluğunu yaşıyoruz." dedi.

35 bin Kur'an-ı Kerim hediye eden Afyonkarahisar'a teşekkür ziyareti

Türkiye Diyanet Vakfı Genel Müdür Yardımcısı Abdurrahman Çetin, Hediye Kur'an Olsun projesine 400 bin TL değerinde 35 bin Kur'an-ı Kerim hediye ederek katkıda bulunan Afyonkarahisar'a teşekkür ziyaretinde bulundu.

Proje Koordinatörü Mikail Çolak ile ilk olarak İl Müftüsü Şükrü Kabukçuyu ziyaret eden Çetin, projeye öncülük ettiklerinden dolayı Kabukçu'ya plaket takdim etti.

İlde en çok bağışı yapan kurum olarak Afyon Belediyesi personeli adına Belediye Başkanı Burhanettin Çoban'ı ziyaret eden Çetin, "Sayın başkanımıza 17 bin adetle Afyonkarahisar genelinde en fazla bağış yapma imkanı sağlamasından ve projeye verdikleri büyük destekten dolayı mutlu olduk" dedi. Çetin, Başkan Çoban'a teşekkür belgesi takdim etti.

Afyonkarahisar Ticaret Odası Başkanı Hüsnü Serteser'e projeye katkılarından dolayı teşekkür eden Çetin, AK Parti İl Başkanı İbrahim Yurdunuseven, işadamları Salim Pancar, Muzaffer

Akkuş, Kahvecioğlu Grup, Malaklar A.Ş. Yüntaş A.Ş.'ye de makamlarında ziyaret ederek teşekkür belgeleri takdim etti. Çetin, Türkiye Diyanet Vakfı faaliyetlerini hakkında iş adamlarını bilgilendirdi.

Memur-Sen'den Hediye Kuran Olsun projesine destek

Ülkemizde ve İslam dünyasının dört bir köşesine bağışçılar yoluyla Kur'an-ı Kerim hediye edilmesini amaçlayan "Hediye Kuran Olsun" projesine Memur-Sen'den tam destek geldi.

Türkiye Diyanet Vakfı Genel Müdür Yardımcısı Abdurrahman Çetin, Memur-Sen Genel Başkanı Ali Yalçın'ı ziyaret etti.

Türkiye Diyanet Vakfı'nın faaliyetlerinin konuşulduğu görüşmede Genel Müdür Yardımcısı Abdurrahman Çetin Hediye Kuran Olsun projesi hakkında Memur-Sen Genel Başkanı Ali Yalçın'a bilgi verdi.

Son zamanlarda yoğun bir Kur'an-ı Kerim talebi aldıklarını, bu çerçevede 'Hediye Kuran Olsun' projesini başlattıklarını vurgulayan Çetin, projeye Kur'an-ı Kerim'e ihtiyaç olan her yere Kur'an-ı Kerim'i ulaştırmayı hedeflediklerinin al-

tını çizdi. Bir adet Kur'an-ı Kerim bağış ücretinin 12 TL olarak belirlendiğini söyleyen Çetin, şu ana kadar 380 bin Kur'an hediye edildiğini, bu rakamın artmasını beklediklerini söyledi.

"Çok değerli ve önemli bir proje"

Memur-Sen Genel Başkanı Ali Yalçın da Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfı işbirliği ile başlatılan "Hediye Kuran Olsun" projesini desteklediklerini açıkladı.

Projenin çok önemli bir ihtiyacı gidereceğine inandıklarını altını çizen Memur-Sen Genel Başkanı Yalçın, "Memur-Sen olarak ulusal ve uluslararası olmak üzere birçok yardım organizasyonun paydaşı olduk. 'Hediye Kuran Olsun' projesini de çok değerli ve önemli görüyoruz. Bu proje için desteklerimizi esirgemeyerek elimizden geleni yapacağız" şeklinde konuştu.

Hediye Kuran Olsun projesi İmam Hatipli öğrencilere tanıtıldı

Türkiye Diyanet Vakfı tarafından Diyanet İşleri Başkanlığı ortaklığında başlatılan Hediye Kuran Olsun projesi Mersin'de İmam Hatip Lisesi öğrencilerine tanıtıldı.

Mersin'deki Akdeniz Kız Anadolu İHL, Hoca Ahmet Yesevi İHL ve Mersin Anadolu İHL tarafından ortaklaşa hazırlanan Hüsnü Hat sergisi kapsamında gerçekleştirilen tanıtım programında Türkiye Diyanet Vakfı Genel Müdür Yardımcısı Abdurrahman Çetin sunum gerçekleştirerek Kuran'ı Kerim'in niçin yaygınlaştırılması gerektiği ve proje kapsamında hangi ülkelere ulaşıldığı hakkında öğrencileri bilgilendirdi.

Terörle mücadele ekiplerinden TDV'ye teşekkür

Terör örgütüne yönelik operasyonlarda görev alan güvenlik güçleri, kendilerine ulaştırılan hediye paketlerinin ardından Türkiye Diyanet Vakfına teşekkür mesajları gönderdi.

Güneydoğu'da operasyonlara katılan 16 bin asker ve polise ulaştırılan hediye paketleri, ülkemizin birlik ve beraberliği için canları pahasına görev yapan asker ve polislerimizi sevindirdi.

Türkiye Diyanet Vakfı tarafından gönderilen hediyeleri alan ve duygulu anlar yaşayan güvenlik görevlileri, gönderdikleri mesajlarla TDV'ye teşekkürlerini ilettiler.

7. Kolordu Komutanlığı ve Jandarma Genel Komutanlığı 23'üncü Jandarma Sınır Tümen Komutanlığı'ndan gönderilen teşekkür mesajlarında; hukuku, temel hak ve özgürlükleri, eşitlik ve demokrasiyi istismar ederek, güvenlik güçlerimize sinsice saldırı, vatandaşların canına ve malına kast eden bölücü terör örgütüne karşı güvenlik güçlerinin kahramanca ve fedakarca mücadelelerini sürdürdüğü vurgulandı.

Milletimizin birlik ve beraberliğine kasteden bölücü terör örgütüne karşı mücadelenin kararlılıkla sürdürüleceği belirtilen mesajlarda şu ifadelere yer verildi:

"Vatanın bölünmez bütünlüğü, milletin birlik ve beraberliği, vatandaşımızın huzur ve güven içinde yaşaması için sürdürdüğümüz bu mücadelede bizlere vermiş olduğunuz destek, personelimizin moral ve motivasyonunu, son derece olumlu etkilemiştir.

Türkiye Diyanet Vakfı tarafından Diyarbakır, Mardin, Şırnak ve Hakkari’de terörle mücadele eden ekiplere manevi katkı sağlamak amacıyla gönderilen hediye paketleri güvenlik güçlerine moral oldu.

Göndermiş olduğunuz malzemeler operasyonda görev alan TSK ve Emniyet personeli ile korucularımıza dağıtılmıştır. Türk Milletinin birlik ve dayanışma ruhunu, ordusuna ve güvenlik güçlerine olan muhabbet ve vefa duygusunun güzel bir örneği olan bu desteğinizle personelimiz asil Türk milletinin her an onların yanında olduğunu hissetmiştir. Anlamli katkılarınızdan dolayı kutsal vatan topraklarını, bölünmez bütünlüğü uğruna şahadeti en büyük lütuf olarak gören kahraman personelimiz ve şahsım adına sizlere teşekkür eder, çalışmalarınızda başarılar dilerim.”

Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü’nden gönderilen teşekkür mesajında ise vakıf tarafından takdim edilen hediyelerin maddi değerinden çok manevi değerinin kendileri için önemli olduğu belirtildi.

TDV tarafından gönderilen hediyelerin kendilerine büyük moral ve güç verdiği vurgulanan mesajda şunlar kaydedildi:

“Bulunduğumuz bölgede sürdürülen Terörle Mücadele operasyonlarında görev alan personele dağıtılmak üzere hazırlayarak gönderdiğiniz yardım malzemeleri tarafımıza ulaşmış olup, operasyonlarda görev alan personele dağıtımını sağlanmıştır. Terörle mücadelede görev alan personele büyük bir moral, motivasyon kaynağı olan ve milletçe birlik ve beraberliğimizin ayrı bir temsili olarak görülen söz konusu faaliyetiniz ile ilgili olarak, emeği geçenlere teşkilatımız adına teşekkür eder, saygılarımızı sunarız.”

BAYRAM, ÇOCUK VE KİMLİK

Mustafa BALABAN

Eğitimci - Yazar

“Bayramlar çocuklar için bugün için bir şenlik, yarınları için bir kimliktir. Aynı zamanda bayramlar çocuklarımızı eğitmek için de bir fırsattır.”

İnsan yaratılıştaki ve doğuştaki genelde tektir. Dünyaya gözlerini yalnız ve yalın açar. Esasında o yalnız değil; anne ve babanın var olduğu bir yuvanın ilk ya da son konukudur. Bu durum ise yaratılış ve varoluş kurgusunda, önce biyolojik sonra psikolojik, devamında da sosyolojik olarak bir aileye ve aidiyete dönüşmektedir.

İnsan yeryüzü sahnesinde; aile, akraba, arkadaş, komşuluk ilişkilerinde sosyal bir varlık olarak yer almaktadır. İnsanoğlu bir başarı, iyilik ve kazanım elde ettiğinde mutlu; bir başarısızlık, kötülük ve kayıp yaşadığında ise mutsuzluk yaşamaktadır. Mutlu olduğunda bunu birileri ile paylaşarak çoğaltmaya, mutsuz olduğunda ise azaltmaya çalışmaktadır.

Büyük buluşma; Bayram

İnsan fani bir varlıktır. Bu nedenle asıl yurt ve yuva ahiret, dünya ise imtihan alanıdır. İnsan sosyal bir varlık olması nedeniyle de toplumda duruma göre ödevleri ve görevleri vardır.

Düğün olur arkadaş, akraba gelir şenlendirir; cenaze olur yine arkadaş ve akraba gelir, teskin eder, teselli eder bizleri. Düğün ve cenaze gibi hayatın iki yüzünü gösteren bu olgular, sınırlı bir davetliler/ziyaretçiler topluluğu ile gerçekleşir. İşte bu noktada toplumlar lokal bir buluşma ve etkinlik yerine, genel, kuşatıcı ve kalabalık bir sosyal buluşmaya ihtiyaç duymuşlardır. Bayramlar bu ihtiyaca cevap verirler. Bu bayramlarda akraba ve arkadaşlar arası kaynaşma ve ziyaretleşmeler olduğu gibi kimsesiz, yalnız ve yaşlı insanlarda ziyaret edilmektedir. Düğünler sınırlı bir insanı toplarken bayramlar da adeta bütün evleri düğün evine dönüşmekte, kapısı çalınmayan insan kalmamaktadır. Hele ki bu din merkezli bir bayram ise emir, sevap, sıla-ı rahim, merhamet içerikli mefhumlarla daha da zenginleşmekte ve genişlemektedir. Sezai Karakoç, İslami bayramların nasıl farklı ve özgün olduğunu şu tespitlerle belirtir: “İslam; insan, aile, millet ve devlet hakkında prensipler, hükümler, yön, öz ve çerçeveler getirmiş bir din olduğu için, bir topluluğu en yüksek sevinç şid-

detinde buluşturan “bayram”ını da tespit etmiş ve şekillendirmiştir. O, ne büsbütün insan tabiatına aykırı olarak ve sırf orijinal görünmek için “bayramsızlığı” seçmiştir; ne, Bizans’ta ve her toplulukta görülen “bayram enflasyonu” hastalığına tutulmuştur ve ne de, “bayram”, öbür din ve milletlerin bayramlarına benzemiştir. Yalnız iki bayram vardır: Ramazan ve Kurban bayramı.”

Bayram çocuklar için bir başkadır

Büyükler için bayram bir gelenek ve emir iken, küçükler için ise bir eğlence ortamıdır. Ramazan bayramı büyükler için bir ibadeti yapmış olmanın, kulluk şuuruna varmanın bir mükâfatıdır. Küçükler için ise Ramazan bayramı şenlik ve şeker bayramıdır. Hatta şeker gibi bayramdır. Her ne kadar biz bir ibadet ve ilahi bir ritüel olarak görsek de çocuklar büyüklerin misafirlere tatlı ve şeker hazırlığına istinaden şeker bayramı diye tavsif edebilmektedir. Kurban bayramı ise büyükler için büyük bir ibadetin ifasıdır. Baba İbrahim’in ve oğul İsmail’in teslimiyetinin resmidir. Mesele Kurban’da sadece bir hayvanın, Allah rızası için kesilmesi değil; bir adanmışlığın hikâyesi ve hediyesidir.

Çocukların hikayesi olsun

Bayramlar çocukların dini, ahlaki ve manevi gelişiminde çok önemlidir. Değerlerin kazandırılmasında, sosyal öğrenmenin gerçekleşmesinde ve toplumsal geleneğin devamında bayramlar büyük fırsatlardır. Bu durumda mü’minler için iki bayram olan, Ramazan ve Kurban bayramları nasıl çocuklar ve gençler için dini gelişimleri ve kimlik oluşumlarında kazanıma dönüştürülebilir? Çocuklarımızla bayrama, bayram namazı ile başlayalım. Aile içi bayramlaşmadan sonra sokaklara bırakalım. Tamam yaşanmış bir-iki

meşum olay, sokakları, bazı büyükleri ve bazı evleri güvensiz kılıyor, bizleri ürkütüyor. Yine de mümeyiz bir çocuk eşliğinde bina da yakın yerlerde çocuklarımız kapıları tıklasınlar şeker toplansınlar. Sezai Karakoç çocuklar için, “evlerin canlı bayramları” ifadesini kullanıyor: “Ve evlerden evlere bir barış armağanı, bir muştı haberi gibi gönderilen çocuklar” diyor.

Modern hayatın getirdikleri, teknolojinin hayatımızdaki vazgeçilmez bir yer edindiği, iletişimin öngörülmez şekilde hızlandığı ve çeşitlendiği bir dönemde; insan yalnızlaşıyor, bireyselleşiyor. Aile içinde iletişim aygıtları arttıkça ilgi ve ilişki azalıyor. Ulaşım araçları çoğaldığı halde ziyaretleşmeler azalıyor. Bu tezat ve tenakuzlar içinde, bayramlar bireysel ve kitlesel sorunlara çözüm ve çare olabilecek zamanlardır.

Şeker gibi bayram: Ramazan

Çocuklar oruç ayında birçok dini kavram ve ortamla karşılaşmaktadırlar. Ramazan sözlüğüne baktığımızda; iftar, sahur, teravih, ezan, mukabele, sadaka-ı fitr, hatim. Bu kavramlar bir ibadetin içeriği ve izdüşümüdür. Çocuklarımıza ramazanı bütün boyutları ile yaşattı isek, Ramazan bayramını da yaşatmalıyız. Çocuklarımıza Bayram öncesi kıyafet hazırlığı yaptığımız gibi manevi hazırlıkta yapmalı, onlara Ramazan bayramı nedir, niçin kutlanmaktadır bilgisini ve bilincini vermeliz. Bu ön bilgi sonrası sabahın ilk saatlerinde çocuklarımızın elinden tutmalı camiye birlikte gitmeli, bayrama namazla başlamanın heyecanını vermeliz. Mümkünse muhitimizdeki en büyük camiye erken gitmeliyiz. Birlikte vaazı-hutbeyi dinlemeli ve namazı kılmalıyız. Cami içinde bayramlaşma var ise mutlaka katılmalıyız. Çocuk bu sahnelerle sevgi, saygı ve sosyalleşmeyi öğrenecektir. Sonra

aile içi bayramlaşmayı önemsemeli; eşler kendi arasında bayramlaşmalı, çocuklar anne babalarının ellerini öpmeli ve evde büyükler var ise onlara öncelik vermeliyiz. Çocuklarda iyi bir tat ve hatıra bırakma adına harçlık ve hediye vermemeli, bizlerde çocukları öpmeliyiz. Evde erkenden kahvaltı yapılmalı, evimiz misafirlere hazır hale getirilmeli; ortak bir programla duruma göre komşu-akraba ve büyükleri ziyaret etmeliyiz. Gelen misafirlere karşı hürmet, hizmet ve ikramın nasıl yapılacağı konusunda model oluşturmaliyiz.

Ziyaret ve ziyafet

Ramazan bayramının cami ve namaz boyutu Kurban bayramı için de geçerlidir. Ama Kurban bayramının da özel ve özgün bir içeriği vardır. Çocuklarımıza Kurban bayramından önce, Kurban ibadetini ve içeriğini iyi anlatmalıyız. Sonra hayvanlık kurban seçimi ve hazırlanmasında destek almalıyız. Çocukların yaşları kurban kesme işlemini anlamayacak yaş ve psikoloji de ise ona göre bir çare aramalıyız. Kurbanlık hayvanı keserken nezih, hijyenik bir ortamda ve şefkatli

bir yaklaşımla kesmeliyiz. Sonra aile içi, akrabalar arası kurban eti ile bir ziyafet verdiğimizde çocuklar için bir hareketlilik ve hatıra olacaktır. Ayrıca ihtiyaç sahiplerine pay ayırmaya şahitlik etmeli, paylaşmayı öğretmeliyiz. Gerekirse yaş durumuna göre çocuğumuzla komşumuza kurban payımızı göndermeliyiz. Unutmayalım ki kurban bizim için bir ibadet iken, çocuklar için bir şenlik, ziyaret ve ziyafettir.

Bayram bir fırsattır

Çocuklar için bayram ister ramazan olsun ister kurban, bir eğlencedir. Bayramlarda gezmek, yemek-içmek, özgür olmak, geç saatlere kadar oynamak/uyumak, büyük paralara kavuşmak, akrabalarda akranları ile buluşmak, ev dışına/şehir dışına gitmek, hiç girilmeyen evlere konuk olmak... çocuklar için bunlar bulunmaz fırsatlardır.

Unutmayalım ki çocuklar için bayramlar bugün için bir şenlik, yarınları için bir kimliktir. Aynı zamanda bayramlar çocuklarımızı eğitmek için de bir fırsattır, vasattır.

Gurbette Bayram

Berrak Su

"Uzaklar yakın olur bayramda. Hüzne denktir sevincin, umudun hasretini dağıtır, sana tatlı dağıtan teyze anne yarısı olur da parktaki çocukları kardeş bilirsın, sevilirsın Yaradan'dan ötürü ya da kuşatır özlemin yeri göğü..."

Minareden bir davet yayılır, kutlu günler yakındır. Bayram sevincini taşıırken sine, gurbet hüznüyle tanışır.

Bayramlar; onaran, arındıran ve bütünleştiren mukaddes günler... Neşesi, mutluluğu, güzellikleri eksilmez de gurbette olmak bütün bunlara buruk bir tat ekler yalnızca. Bayram namazından sonra annenin, babanın elini öpemezsin de camiden çıkan dedelerin, nine-lerin ya da yurdun yemekhanesindeki teyzelerin elini öpersin; annenin yaptığı tatlıdan bir parçayla başlamazsın güne de Müdire Hanımın sen mahrum kalma diye aldırıldığı baklavadan alırsın biraz. Kardeşinin harçlığında gözün kalmaz da karttan biraz para çekip cebine atarsın; kapını çocuklar aşındırmaz da bir kutu şeker alıp parkta bahçede peşlerinden koşarsın. Bayram şeker, çikolata, ziyaret, el öpme midir, ya da gurbet sıladan uzak kalmak mı?

Peki gurbette bayram?

Gurbette bayram eksiktir, sılada tamamlanacağı güne kadar sabırla bekler. Yarım kalan sevinci, hüznü, merakı, hasreti, telaşı, kaygıyı, huzuru harmanlayıp halet-i ruhiyenin yeni yeşermiş kısımlarına ilişitirsin. Bayram boyunca besler büyütürsün. Kökleri yüreğine değmeye başlar.

Bir ağlatır, bir güldürür yüzünü. Bütün gününü değiştirmeye yeter bir imza için seni bekleyen ablanın tebessümü. Şehirdeki her şey daha yakın daha farklı gelmeye başlar gözüne. Daha önce hiç dikkatini çekmemiştir yurdun penceresinden tüm şehri izleyebildiğin. Belki de ilk defa bu kadar yabancı hissetmişsindir kendini o şehre. En tanıdık yer bir caminin avlusu, en tanıdık ses müezzinin sesi, en tanıdık yüz imamın yüzüdür. Beş vakit namazın her birini başka camilerde kılmak yalnızlığına iyi gelir. Bütün bu burukluklar bir yana, yalnızlıktan ya da yabancılıktan dem vurup ajitasyon yapmak bayramın mukaddesatına gölge düşürmek olur. Uzaklar yakın olur bayramda, hüzne denktir sevincin, umudun hasretini dağıtır, sana tatlı dağıtan teyze anne yarısı olur da parktaki çocukları kardeş bilirsın, sevilirsın Yaradan'dan ötürü ya da kuşatır özlemin yeri göğü.

Her şey bir yana İslam sancağı altındaki her yer sıla, bütün teyzeler anne yarısı, bütün çocuklar kardeştir bana. Allah var, Allah yâr ya, her günümüz bayramdır. Mübarek ola!

“Dünyada hiçbir gönül Kur’ansız kalmasın”

Türkiye'den Bosnalı yetimlere bayram hediyesi

Türkiye Diyanet Vakfı ile Sınırsız Kardeşlik ve İnsani Yardım Derneği'nin (KİYADER) katkılarıyla Bosna Hersekli 140 yetim çocuğa bayramlık kıyafet hediye edildi.

Başkent Saraybosna'daki Uluslararası Saraybosna Üniversitesi'nde (IUS) düzenlenen törene, IUS Rektörü ve KİYADER Kurucu Başkanı Prof. Dr. Yücel Oğurlu, Türkiye'nin Saraybosna Büyükelçiliği Din Hizmetleri Müşaviri Hasan Atlı, Zenica Çocuk Evi Müdürü Branislav Dilber, yetim çocuklar ve yakınları katıldı.

Din Hizmetleri Müşaviri Atlı, Türkiye Diyanet Vakfının "Gelin gönüller yapalım, bu Ramazan ve her ramazan" temalı Ramazan programı kapsamında dünyanın birçok ülkesine çeşitli hizmetler götürdüğünü belirterek, Bosna Hersek'teki yetim çocukların da bu şekilde yüzünü güldürmeye çalıştıklarını ifade etti.

Ramazanın, insanların birbirine yardım etmesi gereken bir ay olduğuna işaret eden Atlı, özellikle kimsesiz, yardıma muhtaç ve yetim çocuklara Ramazan ayında ve bayram arifesinde yardım edilmesinin anlamlı olduğunu kaydetti.

IUS Rektörü ve KİYADER Kurucu Başkanı Prof. Dr. Yücel Oğurlu da dernek aracılığıyla 140 yetimin kıyafet ihtiyacının karşılandığını aktararak, "Yetimlerin maddi ve psikolojik ihtiyaçlarına

KİYADER vasıtasıyla sürekli olarak destek sağlamaya çalışıyoruz" şeklinde konuştu.

Zenica Çocuk Evi Müdürü Dilber ise Saraybosna'ya çocukların aldıkları hediyeler için son derece mutlu olduğunu belirterek, "Beraber proje geliştirdiğimiz birçok kurum mevcut. Güzel söz, oyun ve kaliteli zaman hem bizim hem çocuklar için önemli" dedi.

Haitili Müslümanların cami sevinci

Türkiye Diyanet Vakfı, kuzey yarım kürenin en fakir ülkesi olarak bilinen Latin Amerika ülkelerinden Haiti’de, yapımına 2014 yılında başladığı Boukman Buhara Camisini tamamlayarak ibadete açtı.

Yaklaşık 5 bin Müslümanın yaşadığı Haiti’de minareli olarak inşa edilen ilk camide, bölgede yıllardır ezan sesine hasret Müslümanlar, Ramazan ayında ezan sesi ile oruç açtı ve teravihlerini kıldı.

Türkiye Diyanet Vakfı tarafından inşa edilen ve bölge halkının büyük teveccüh gösterdiği cami, ülkede azınlık olarak yaşayan az sayıdaki Müslümanın şimdiden umudu ve sembolü olmuş durumda.

Vakfın cami hizmetleri ve Haiti’de yapımı tamamlanan camiye ilişkin bilgi veren Türkiye Diyanet Vakfı Genel Müdürü Mustafa Tutkun, camilerin, toplumun dini, sosyal ve kültürel bakımdan gelişmesinde önemli rolü bulunan müesseseler olduğunu; kubbeleri altında gönülleri buluşturan camilerin, Müslümanın ilk mektebi, toplumun manevi merkezi, şehrin ruhu olduğunu vurguladı.

Türkiye Diyanet Vakfı olarak insanların ibadetlerini rahatça yapabilmeleri için bilgi ve hikmetin, birlik ve beraberliğin mekanı olan camiler ve eğitim

merkezleri inşa ettiklerini belirten Tutkun, TDV tarafından bugüne kadar yurt içinde 3 bin 603 cami, 419 mescit, 2 bin 582 Kur’an kursu, 5 eğitim merkezi, yurt dışında 25 ülkede ise 100’ün üzerinde cami ve eğitim binası yapıldığını kaydetti. Tutkun, “Vakfımız, cami ve eğitim merkezi yapım faaliyetlerini sadece ülkemizle sınırlı tutmamış, bu çalışmaları özellikle hiç camileri olmayan azınlık Müslümanlarına da taşımıştır” dedi.

Haiti’de 2010 yılında meydana gelen ve 300 bin insanın hayatını kaybettiği depremin ardından bu ülkede Müslüman azınlık için bir cami yapılmasının gündeme geldiğini ifade eden Tutkun, TDV olarak cami ve eğitim merkezleri yapım stratejileri çerçevesinde Haiti’de Boukman Buhara Camii’nin yapımına başladıklarını, bu ramazan ayının ilk günlerinde de camiye tamamlayarak ibadete açtıklarını bildirdi.

Boukman Buhara Camii’nin ülkedeki minareli ilk cami olduğunu vurgulayan Tutkun, “Haiti’de 2010

yılında yaşanan ve binlerce insanın hayatını kaybettiği depremde sonra caminin yapımı gündeme geldi. Gerekli girişimleri başlattık ve çok şükür caminin yapımı tamamlandı” dedi.

İbadete açılan caminin Haiti’deki Müslümanların ibadetlerini gerçekleştirebilecekleri büyüklükte bir cami olduğunu ifade eden Tutkun, caminin Cape Haitien şehrinde önemli bir konumda yer aldığını vurguladı.

Boukman Buhara Camii’nin Haiti ile Dominik Cumhuriyeti sınırında bulunduğunu belirten Tutkun, “Cami yol güzergahında bulunması dolayısıyla da önemli. Cami ayrıca ülkedeki Müslümanların temsil gücüne de katkıda bulunuyor. Camiye komşu olan Cape Haitien şehrindeki üniversite öğrencilerinden de İslam’a ve camiye karşı bir teveccüh oluştu. Müslüman 40 öğrenci geçtiğimiz günlerde cami içerisinde düzenlenen iftar programına katıldı” diye konuştu.

Yaklaşık 130 bin dolara mal olan caminin bulunduğu alanda, TDV tarafından yaptırılan ve Haitili Müslüman ailelerin çocuklarının eğitim gördüğü Cape Haitien Children of Hope (Umutun Çocukları) okulu da yer alıyor.

Ülkemizde ve yurt dışında cami inşasının bayraktarı

TDV’nin Türkiye’de ve yurt dışında cami inşasının bayraktarlığını yaptığını vurgulayan Tutkun, “Türkiye Diyanet Vakfı, bugün ezan sesine hasret Müslümanlar için sevgi mekânları camiler inşa etmektedir. Vakfımızın halen 9 ülkede 17 cami inşaatı, 7 ülkede de yer tahsis ve projelendirme işlemleri olmak üzere 24 cami projesi bulunuyor. Ülkemizde ise 5 caminin inşaatı, 4 caminin ise proje işlemleri devam ediyor” dedi.

Kazakistan’da Hoca Ahmet Yesevi Camii, Rusya’da iç dekorasyon ve tezyinatı TDV tarafından yapılan Moskova Merkez Camii ile Kırıkkale Nur Camii ve Çorum Akşemseddin Meydan Camii’nin geçen yıl ibadete açıldığını ifade eden Tutkun, şunları kaydetti:

“Arnavutluk Tiran Merkez Camii’nin temeli de 2015 Mayıs ayında atıldı. Somali Merkez Camii, Somali Abdülaziz Camii, Filipinler Fatih Camii, Filipinler Osmanlı Camii ve Mali Eyüp Sultan Camii de son dönemde tamamlanarak Müslümanların istifadesine sunduk. Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfı işbirliğiyle yapılan Amerika Diyanet Merkezi de Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın katıldığı törenle 2 Nisan 2016 tarihinde hizmete açıldı.

Halen Lefkoşa Hala Sultan Camii, Kırgızistan Bişkek Camii, Arnavutluk Tiran Merkez Camii, Belarus Minsk Camii, Kırım Seyyit Settari Camii ve Medresesi, Filipinler Tacloban Camii, Cibuti Merkez Camii ve Filistin-Gazze’de 9 cami ile Afşin Ashab-ı Kehf Camii, Adıyaman Savfan Bin Muattal Camii, Ardahan Serhat Ulu Camii, Etimesgut H.İ.B.K. Camii ve Ağrı Patnos Camii’nin inşaatları sürüyor.”

TDV Genel Müdürü Mustafa Tutkun, Kosova Piriştine Camii, Makedonya Üsküp Camii, Karaçay Çerkesya İslam Enstitüsü Camii, İngiltere Cambridge Camii, Kırgızistan Özgen İmam Serahsi Külliyesi, Romanya Bükreş Camii, Lübnan Kuaşra (Kouachra) Camii ile Ankara Konya Yolu Camii, İskenderun Merkez Camii, İskenderun Nihal Atakaş Camii ve Gaziantep Müftülük Camii’nin ise projelerinin hazırlanmakta olduğunu, bu camilerin yapımına da projelerin ilgili mercilerce onaylanmasının ardından başlanacağını kaydetti.

HZ. OSMAN (R.A)

Yüksel SEZGİN

TDV Kurumsal İletişim Koordinatörü

Eshab-ı kiramın en büyüklerinden ve Peygamberimizin damadı, üçüncü halifesi, 577 senesinde, Fil vakasından altı sene sonra, hic-

retten 47 sene evvel Mekke'de doğdu. Babası Affan olup, Kureyş kabilesinin Beni Ümeyye kolundandır. Annesi ise Erva binti Küreyz'dir. Hem ana, hem baba yönünden soyu, Abdülmenaf'ta Peygamber efendimizin temiz nesebiyle birleşir. Dünyadayken Cennetle müjdelenen on kişiden biridir. Hz. Rukiyye'den Abdullah isminde bir oğlu olmuş, bu sebeple Ebu Abdullah künyesiyle anılmıştır.

Osman-ı Zinnureyn, ilk Müslüman olanların beşincisidir. Daha gençliğinde ticaret hayatına atılmış, dürüstlüğü sayesinde itibarı artmış, servet sahibi olmuştur. Zengin bir tüccar olup, mü-kemmel ve zarif bir cemiyet insanı idi. Kabilesi arasında geniş bir çevresi ve büyük itibarı vardı. İslamiyet gelmeden önce, Hz. Ebubekir ile yakın arkadaş ve dost idi. Ona karşı içten bir sevgi besler, iş hususunda da görüşüp konuşurlardı. O da Hz. Ebubekir gibi cahiliye devrinin her türlü kötülüklerinden uzak durmuştur. Ebubekir Müslüman olduktan sonra o da onun teşvikiyle Müslüman oldu.

Hz. Osman Müslüman olduktan sonra diğer Müslümanlar gibi o da çeşitli işkencelere uğradı. Müslüman olduktan sonra Peygamberimizin kızı Rukiyye ile evlendi.

Hz. Osman Müslüman olunca, müşrikler tarafından yapılan işkencelere uzun zaman tahammül edip, Habeşistan'a hicret etmeye izin verilince hanımı Rukuyye ile Habeşistan'a hicret etti. Böylece Habeşistan'a ilk hicret eden Müslümanlardan oldu. Bir müddet sonra Mekke'ye dönüp, ikinci olarak tekrar Habeşistan'a hicret etti. Bu ikinci hicretten sonra da Mekke'ye dönüp, son olarak Medine'ye hicret etti. Böylece dini uğruna üç kere hicret etti.

Medine'ye hicretten sonra Ashabı kiram arasında en zengini Hz. Osman idi. Hicretin ilk günlerinde su sıkıntısı çekilmişti. Hz. Osman bir Yahudi tarafından suyu parayla satılan Rume kuyusunu o zamanki parayla kırk bin dinara satın alıp, Müslümanların su ihtiyacını karşılamak için vakfetti. Bedir Savaşı hariç bütün savaşlarda bulundu. Hudeybiye Antlaşmasında Mekke'ye

elçi olarak gönderildi. Tebük Seferi'nde on bin kişilik İslam ordusunun, bütün ihtiyaçlarını karşılayıp donattı. Bütün malını İslamiyet'in yayılması, insanların kurtulması, saadete kavuşması için Allah yolunda harcadı.

Bedir Savaşı yapıldığı sırada, Peygamberimizin kızı olan, hanımı Hz. Rukiyye'nin ağır hasta olması sebebiyle, Bedir Savaşı'na katılmasına izin verilmedi. Zafer haberi geldiği gün Hz. Rukiyye vefat etti. Hz. Osman'ın Rukiyye'den, Abdullah adında bir oğlu olup, hicretin dördüncü yılında altı yaşında vefat etti. Peygamberimiz, kızı Rukiyye'nin vefatından sonra diğer kızı Ümmü Gülsüm'ü Hz. Osman ile evlendirdi. Böylece Peygamberimizin iki kerimesiyle evlenme nimetine kavuştuğu için, iki nur sahibi manasına gelen "Zinnureyn" denildi. Hicretin dokuzuncu yılında Ümmü Gülsüm de vefat edince Peygamberimiz; "Ya Osman bir kızım daha olsaydı, onu da sana verirdim" buyurdu.

Hz. Osman, Emevi ailesinin en muhterem simalarındandır. Orta boylu, kaba sakallı, esmerce çehreli, utangaç tabiatlı bir zattı. Son derece doğru, dürüst, halim, selim, merhametli, şefkatli, melek sıfatlı bir kişiliğe sahipti. Hz. Peygamber gökteki melekler bile Osman'dan haya etmektedirler, derdi. Cahiliye zamanında asla içki kullanmamıştır. İffet ve namusuyla tanınmıştır. Kalbi Allah korkusuyla dolu idi. Hz. Peygamber nezdinde yüksek mevkii ve itibarı vardı. Peygamberimiz onu sever ve sayardı. Bir defa hane-i saadette yanına Hz. Ebubekir ve Hz. Ömer gelmişler, Peygamberimiz vaziyetini bozmamıştı. Hz. Osman gelince toplanmış, Osman utangaç bir zattır diyerek onu ihtiramla karşılamıştı.

Hız. Osman'ın en bariz vasıflarından biri de cömertliğidir. Malını Allah yolunda, din uğrunda seve seve harcardı. Onun mali fedakârlığı İslam tarihinde hürmetle anılır.

Hız. Osman, Peygamberimizin vahiy kâtiplerindendi. Güzel yazar, güzel konuşur ve çok kuvvetli bir hatipti. Daima Kur'an-ı Kerim okur, ondan çeşitli meseleler çıkarırdı. Kur'an-ı Kerim'i hıfzı çok kuvvetliydi.

Ekseriyetle Peygamberimizin yanından ayrılmazdı. Veda haccında da Resulullah efendimizle beraberdi. Peygamberimizin vefatından sonra Hız. Ebubekir'e biat edip onun halifeliği sırasında meşveret meclisinde bulundu. Ebubekir Sıddık'ın kendisinden sonra Hız. Ömer'in halife olmasını bildirdiği ahitname Hız. Osman tarafından yazılıp hazırlandı. Hız. Ömer'in yaralandığında, içlerinden birini kendisinden sonra halife seçmeleri için tayin ettiği altı kişiden biriydi. Bu heyet tarafından hicretin 24. yılında Muharrem ayının birinci günü halife seçildi ve biat olundu.

12 sene hilafet makamında kalan Hız. Osman cesurdu. Hiç bir felaket karşısında sarsılmamıştır. Bunun için halifeliği de başarılı geçmiştir. Bilhassa halifeliğinin ilk yılları İslam tarihinde altın bir devir teşkil eden Ebubekir ve Ömer (r.a) devirlerinin bir devamıydı. Devrinde birçok fetih yapılmıştır. Horasan, Hindistan, Maveraünnehir, Kafkasya, Kıbrıs Adası ve kuzey Afrika'nın birçok yeri, onun devrinde İslam topraklarına katılmıştır.

Hız. Osman, Hız. Ebu Bekir tarafından temelleri atılan, Hız. Ömer'in sağlamlaştırdığı İslam dev-

letini, ilk senelerinde o esaslara riayet ederek idare etmiştir. Daha sonra Emevilerin baskısı ile bu esaslar sarsılmaya başlamış, Mervan gibi kimseler Hız. Osman'ın itimadını suiistimal ederek her işe müdahaleye girişmişlerdir.

Hız. Osman bütün mühim meseleleri meşveretle hallederdi. Valileri toplar, devlete ait işleri onlarla müzakere ederdi. Hız. Osman herkese layık olduğu vazifeyi verirdi. Onun tayin ettiği valileri, emirleri, onu sevmekte ve emirlerini yapmakta, askerlikte ve memleketleri fethetmekte, çalışkanlıkta en seçme kimselerdi. Onun zamanında İslam memleketleri batıda İspanya'ya kadar, doğuda Kabil ve Belh'e kadar genişletildi. İslam orduları denizde ve karada büyük zaferler kazandı.

Hız. Osman devrinde fütuhât genişleyince Beytül'malin geliri de arttı. Memurların maaşına yüz dirhem ilave yapıldı. Umumi refah arttı.

Hız. Osman memleketin imarına büyük önem vermiştir. Devrinde birçok önemli binalar yapılmış, birçok yerler imar olunmuştur. Hız. Osman, memleketin refahını temin için kanallar açtı, yollar yaptı. Meyve ağaçları diktirdi, emniyeti sağladı. Onun unutulmaz hizmetlerinden biri de Mescid-i Nebevi'yi tevsi ve tamir etmesidir. Hız. Osman orduyu mükemmel bir halde tanzim etmiştir. Donanmaya büyük önem vermiş, donanma inşası onun devrinde başlamıştır. Arabistan'ın kuru toprakları onun devrinde bereketli yerler haline gelmiştir. O dönemde mal, servet artıp iş hayatı canlandı. Onun döneminde Medine'de tarla sürmeyen, bağ yetiştirmeyen kimse kalmadı.

Hiz. Osman'ın hizmetlerinden biri de Hiz. Ebubekir'in bir araya toplattığı Kur'an-ı Kerim nüshasından, altı nüsha daha yazdırıp büyük İslam merkezilerine göndermesidir. Hiz. Ömer'in hilafeti zamanı olan on sene ile Hiz. Osman'ın on iki senesinden ilk altısı, refahla geçerek, İslam medeniyetinin hepsinde dini hükümler uygulandı ve İslam dünyası çok genişledi. Fethedilen memleket ahalisi de seve seve Müslüman olmakla şereflendiklerinden İslam nüfusu çok artmış, milyonları aşmıştı. Bu kadar genişlik ve çokluk sebebiyle fikirlerde ayrılık çoğalmış, düşünüş tarzları, idrak şekilleri arasında farklılıklar baş göstermişti. Müslüman şekline giren münafıkların körüklemesiyle halifeye karşı çıkan isyan yüzünden Hiz. Osman'ın hilafetinin son altı senesi karışık ve gürültülü geçti. Yahu-diler ve diğer İslam düşmanları, çeşitli ihtilaflar çıkararak, fitne ve fesadı yaymak teşebbüsüne geçtiler.

Asiler hicretin otuz beşinci senesinde Medine'ye gelerek, halifenin evini kuşattılar, muhasara kırk gün devam etti. Hiz. Hasan ve Hüseyin ile Hiz. Talha, Halife-i Müsliminin kapısında nöbet tuttular. Sonunda asiler, komşu duvarından aşarak içeriye girdiler. Hiz. Osman oruçlu olup, Kur'an-ı Kerim okuyordu. Asilerden Mısırlı Gafiki, Halife'nin üzerine atılıp şehit etti. Bu arada hanımı Naile'nin de parmakları kesildi. Hiz. Osman böylece asiler tarafından şehit edildi. Asiler halifenin evini soydular. Devlet hazinesi olan beytülmal da yağma ettiler. Asiler, Medine-i Münevvere'yi kana buladılar. Halifenin cenazesi, üç gün defnedilemedi. Nihayet Zübeyr on yedi kişiyle cenaze namazını kıldıktan sonra, Baki mezarlığına defnettiler. Şehit olduğu zaman 82 yaşında bulunuyordu.

Hiz. Osman'ın İlk Hutbesi

"Ey Müslümanlar! Sizler İslamiyet'le gerçekleşen huzur ve güven nimeti içinde yaşıyorsunuz. Bu nimetle ömrünüzün sonuna yaklaştınız. Eceliniz hayırla sonuçlansın. Elinizden geldiği kadar, gece gündüz çalışıp çabaladınız. Fakat şunu iyi bilin ki, dünyanın mayası aldatıcılıktır. Dünya hayatı sizi aldatmasın, Allah'a karşı mağrur olmayın, gelip geçenlerden ibret alın. Baş boş, vurdum duymaz olmayın, uyanık olun. Allah gafil değildir. O, dünyayı seven, ona bağlanıp da, her yerde hanlar, saraylar yaptıran bizden önceki insanlar şimdi nerede? Uzun süre saltanat süren, dünya hanedanları neredeler şimdi? Dünya onlara vefasızlık etmedi mi? Bari bunlardan ders alın da Allah'ın hakir gördüğü dünyayı, siz de olduğundan çok büyütmeyin. Ahirete, ezeli yurdunuz olan ahirete hazırlık yapın."

Hiz. Osman, "Şu ayeti kerimede buna güzel bir örnek var" dedi ve ayeti okuyarak hutbesini bitirdi:

"Onlara şunu da misal göster: Dünya hayatı gökten indirdiğimiz bir su gibidir ki bu su sayesinde yeryüzünün bitkisi (önce gelişip birbirine karışmış; arkasından rüzgarın savurduğu çerçöp haline gelmiştir. Allah, her şey üzerinde iktidar sahibidir."

(Kehf suresi, ayet 45)

92 ÷lkeden 4 bin 307 öğrenci eğitim için TDV'ye başvurdu

Eğitim alanında yapılan yatırımların ardından ÷lkemizde okuyan yabancı öğrencilerin sayısı artarken, eğitim için ÷lkemize gelmek isteyen yabancı öğrenciler, Türkiye Diyanet Vakfının uluslararası eğitim programlarına büyük ilgi gösteriyor.

TDV aracılığıyla Türkiye’de eğitim görmek için 2016-2017 eğitim-öğretim döneminde uluslararası eğitim programlarına 92 ülkeden 4 bin 307 öğrenci başvurdu.

Türkiye Diyanet Vakfı Genel Müdürü Mustafa Tutkun, TDV’nin yurt dışı çalışmalarına 1993 yılında başladığını ve bu çerçevede dünyanın dört bir yanından öğrenciler getirerek Türkiye’de eğitim ve öğrenim konusunda destek olduğunu söyledi.

Her yıl dünyanın dört bir tarafından öğrencilerin, vakfın internet sitesi aracılığıyla Türkiye’de okumak için müracaat ettiğini ifade eden Tutkun, “Şu anda 110 farklı ülkeden öğrenciler Türkiye’de eğitim görüyor. Bu öğrenciler farklı anlayışlarla farklı eğitim sistemleri içinden geliyorlar ancak Türkiye’de bulundukları süre içerisinde gerçekten İslam’ı gerçek hüviyeti ile anlamış birer din adamı olarak, birer Müslüman olarak ülkelerine dönüyorlar. Özellikle son yıllarda yaşadığımız sıkıntıları da göz önüne alacak olursak, bu gerçekten dünya barışı açısından çok önemli bir proje diye düşünüyoruz” dedi.

Bu yıl 92 ülkeden 4 bin 307 öğrencinin başvuru yaptığını vurgulayan Tutkun, “2016 yılında lise ve lisans için toplam 4 bin 307 başvuru alındı. 60 ülkeden 2 bin 300 kişi ile mülakat yaptık. Lisans için 55 ülkeden 120 öğrenci, 70 ülkeden ise 350 ortaöğretim öğrencisini kabul ettik. Bu öğrencilerimiz Türkiye’de eğitim görecek” diye konuştu.

Bu öğrencilerin eğitim-öğretimlerine gelecek ay başlayacağını belirten Tutkun, Türkiye’de öğrencilerin 5 farklı üniversitede eğitim gördüğünü, bu konuda mevcut 3 İmam Hatip Lisesi sayısının 8’e çıkarılmasını hedeflediklerini kaydetti.

Vakfın eğitimi çok önemseydiğini vurgulayan Tutkun, şöyle devam etti:

“Gelecek nesillerin yetiştirilmesi yapılacak olan her hizmetin önünde. Eğer geleceğe yetişmiş insan bırakamazsak, yaptığımız çalışmalar belli bir süre sonra sona erecek demektir. Onun için eğitimi ve insan kaynağı yetiştirmeyi önemsiyoruz. Bu anlamda da din eğitimini alanında uzmanlaşmış bir kurum olarak dünyada ve ülkemizde din adamı yetiştirilmesi konusunda gerçekten ciddi bir kaynak ayırıyor, zaman ayırıyor ve bunu önemsiyoruz.”

“Avrupa’daki üçüncü neslimizi de yetiştiriyoruz”

Mustafa Tutkun, Avrupalı Türkler için de 10 yıldır devam eden önemli projeleri olduğuna değindi.

Avrupa’da yaşayan Türklerin üçüncü nesil olarak okuduğu, Diyanet İşleri Başkanlığınca yürütülen Uluslararası İlahiyat Programı (UIP) bulunduğunu söyleyen Tutkun, şunları kaydetti:

“Bu ilahiyat programı kapsamında da burada doğmuş büyümüş, eğitimini lisede tamamlamış olan öğrenciler Türkiye’ye gelip ilahiyat eğitimlerini Türkiye’de tamamlıyor. Bu sene de 187 öğrenci, Avrupa’daki değişik ülkelere seçilerek Türkiye’de eğitim görecekler. Özellikle bu projeyi çok önemsiyoruz. Söz konusu bu öğrenciler, mezun olduklarında hem bu coğrafyayı biliyorlar hem Türkiye’yi biliyorlar hem de dini değerlerin eğitim ve öğretimini alıyorlar. Sonra da gelip buradaki vatandaşlarımıza daha güzel bir hizmet sunma imkanına kavuşmuş olacaklar.”

Türkiye Diyanet Vakfı Yükseköğretim Öğrenci Yurtları

gençlerimizin severek iştirak ettikleri etkinlikler düzenliyor, takviye dersler yapıyoruz. Öğrencilerimizin yaptığı projelere maddi destek sağlıyoruz.

Ailelerin aradığı güven ortamı

Bir aile yuvası sıcaklığında, sevgi ve saygı temelinde verilen yurt hizmetinde ulaşılan başarının sırrı, samimiyet ve hizmet aşkıdır. Vakfımız yurtlarına evladını teslim eden anne-babalar, tam bir güven ve huzur içinde yurtlarımızdan ayrılmaktadır. Yurtlarımız sunduğu hizmet ve sağladığı güven ortamı sebebiyle öğrencilerin ilgi odağı konumuna gelmiş ve aranan bir müessese olmuştur.

Yurtlarımızda öğrencilerin sosyal hayatını güçlendirmek amacıyla, liderlik ve kişisel gelişim seminerleri verilmekte; kariyer sohbetleri düzenlenmekte; dil kursları, değerler eğitimi kursları, nezaket dersleri, tasarım kursları; ilmi, Tefsir, Hadis ve Kur'an-ı Kerim dersleri verilmektedir.

Çevre faaliyetleri, sosyal sorumluluk faaliyetleri, önemli gün ve haftalarda düzenlenen programlar, tarih ve doğa gezileri öğrencilerimizle birlikte organize edilmekte, futbol, basketbol, voleybol, masa tenisi, satranç gibi sportif faaliyetler düzenlenmektedir.

Türkiye Diyanet Vakfı olarak, gençlerimize huzurlu ve temiz bir ortamda barınma imkânı sağlamak; bilgi, inanç ve sanat dünyalarını inşa etmelerine rehberlik etmek amacıyla öğrenci yurtları açıyoruz.

Yurt binalarını tasarlarken yasal gereklilikler, uluslararası standartlar ve öğrenci beklentilerini dikkate alıyor, yurt odaları ve ortak alanları öğrencinin eğitimini, mahremiyet duygusunu ve kişisel saygınlığını koruyacak şekilde düzenliyoruz. Bireysel saygınlığı dikkate alan ancak paylaşımcı bir sosyal ortam oluşturuyor, öğrencilere üniversite hayatında yaşadıkları akademik atmosfer ile uyumlu bir yaşam alanı sunuyoruz.

TDV Yurtları olarak aile sıcaklığında barınma hizmetlerinin yanı sıra gençlerimizin geleceğe hazırlanmasına ve manevi gelişimlerine katkı sağlamak için programlar yapıyoruz. TDV Eğitim ve Kültür Müdürlüğünün katkılarıyla

Öğrencilerimiz çalışmaya ve başarılı olmaya özendirilmekte, bu konuda başarılı olan öğrencilerimiz çeşitli şekillerde ödüllendirilmektedir.

Türkiye Diyanet Vakfı yurtlarını tercih etmek için birçok nedeniniz var

İşletmemiz bünyesindeki bütün yurtlarımızda, bol çeşitli sabah kahvaltısı, hafta içi sabah-akşam olmak üzere 2 öğün; hafta sonu ve tatil günlerinde sabah-öğle-akşam olmak üzere 3 öğün ve 4'er çeşit yemek verilmektedir. Öğrencilerimizin beslenmelerine özen gösterilmekte ve yemeklerin her yönüyle kaliteli çıkması sağlanmaktadır.

İşletmemiz bünyesinde;

Ankara (Kız ve Erkek), Afyonkarahisar (Kız), Burdur (Kız), Isparta (Kız ve Erkek), Kastamonu (Kız), Kayseri (Kız), Sakarya (Kız), Muğla (Kız), Bursa (Erkek) ve Konya (Erkek) olmak üzere toplam 13 yurdumuzla beraber yine TDV ye bağlı İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi bünyesinde hizmet veren kız ve erkek konuk evlerimizle hizmet sunulmaktadır.

Öğrencilerimizin kaldığı odaların 1,3 ve 4'er kişilik olarak düzenlendiği yurtlarımızda;

Yatak, yorgan, yastık nevresim takımları yurt tarafından verilmekte.

Etüd odaları, öğrencilerimizin yararlanabileceği kütüphane.

Ücretsiz internet.

Kantin, oturma salonu, spor salonu gibi sosyal alanlar bulunmaktadır.

"İyilik Projesi"

Yurtlarımızın bulunmadığı illerde şubelerimiz nezaretinde uyguladığımız "TDV İyilik Projesi" kapsamında projeye katılan öğrencilere kira ve gıda yardımı yapıyoruz.

Bu projeye katılan öğrencilerin kaldığı evlerle gönüllü din görevlilerimiz ilgilenmekte, maddi desteğin yanı sıra manevi gelişimlerine de destek vermektedir.

Yurtlarımızın olmadığı il ve ilçelerde "TDV İyilik Projesi"nden yararlanmak isteyen üniversite öğrencilerimiz doğrudan müftülüklerimize müracaat ederek Türkiye Diyanet Vakfı'nın bu destek projesinden yararlanabilirler.

Terör mağduru öğrencilere yaz kampı

Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfı tarafından Güneydoğu Bölgesinde eğitim gören terör mağduru öğrencilere yönelik “Diyanet Yaz Kampı” programı düzenlendi.

Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Mehmet Görmez, program için düzenlenen kapanış töreninde öğrencilere hitap etti.

Diyarbakır, Hakkâri, Şırnak ve Mardin’den gelen 12-16 yaş arasında 571 öğrencinin katıldığı ve Psiko-Sosyal desteğin amaçlandığı Diyanet Yaz Kampının üç haftalık gezi ve eğitim programının kapanışında konuşan Diyanet İşleri Başkanı Görmez, ülkenin içinden geçtiği süreçte böyle bir programın düzenlenmiş olmasının önemi- ne işaret ederek; “Sevgili çocuklar, sizler bizim için çok kıymetlisiniz. Gözümüzün nurusunuz. Ülkemizin içinden geçtiği bu zor günlerde böyle güzel bir programı düzenlediğiniz için sizleri tebrik ediyorum. Bizler size çok değer verdiğimiz için sizleri buraya davet ettik. Sizler de yaz tatilinizi bizimle geçirmeyi kabul ettiniz. Hepinize teşekkür ediyorum” dedi.

“Bundan böyle onlara verecek bir tek çocuğumuz yoktur...”

Bu ülkede dili, ırkı ne olursa olsun Çanakkale’de şehit olmuş ortak ecdadın torunları olduğumu- zu söyleyen Başkan Görmez, terör örgütlerini işaret ederek, “Fıtratları tertemiz, her biri muhteşem bir yapıya sahip bu çocuklarımızın eline kalem yerine silah veren o zalimler keşke bu sahneyi görselerdi. Onlar bilsinler ki bizim bun-

dan böyle onlara verecek bir tek çocuğumuz yoktur” diye konuştu.

Terör mağduru çocuktan Diyanet İşleri Başkanı Görmez’ mektup...

Terör mağduru çocukların kamp süresi boyunca kendisine mektup gönderdiklerini belirten Başkan Görmez, her biriyle mektup arkadaşı olduğunu, içlerinden bir mektubun ise kendisini etkilediğini belirterek şunları söyledi;

Sizler bu milletin gözünün nurusunuz. Her biriniz bana mektuplarınızda teşekkür ediyorsunuz. Asıl biz sizlere teşekkür ediyoruz. Yaz tatilinizi bizimle birlikte geçirdiğiniz, davetimizi kabul ettiğiniz için. Her biriniz yaşadıklarınızı bana mektup yazarak anlattınız. Ben artık sizin mektup arkadaşınızım. İçinizden bir arkadaşınız bana gönderdiği mektubunda şunları yazmış; “Bize ‘Diyanet sizi bir kampa davet ediyor’ dediklerinde çok sevindik. Ancak sonrasında 15 Temmuz oldu. Hayallerimiz yıkıldı. Gideme- yeceğimizi düşündük. Daha sonra birkaç gün sonra Diyanet bizi aradı ve yola koyulduk. Ben size şunu söylemek istiyorum. 15 Temmuz’da şehit olanları unutmayın. O şehitlerin ailelerine söyleyin Biz hepimiz o ailelerin çocuklarıyız. O şehit ailelerin evlatlarıyız.”

“Hepimiz Çanakkale’de şehit olan ortak bir ecdadın torunlarıyız...”

Bu ülkede, dili ırkı ne olursa olsun hepimiz Çanakkale’de şehit olan ortak bir ecdadın torunlarıyız. Bizim öyle bir inancımız var ki, renklerimiz, dillerimizi, farklılıklarımızı bir tarafa bırakıp bizi kardeş ilan ediyor. Efendimiz Veda Hutbesinde ‘Ey insanlar, hepiniz Ademdensiniz, Adem’de topraktandır. Arap’ın Arap olmayana, Arap olamayanın da Arap’a üstünlüğü yoktur. Beyazın siyaha siyahın da beyaza üstünlüğü yoktur. Üstünlük sadece takvadır, iyiliktir, erdemli, faziletli, ahlaklı olmaktır. Bizim dinimiz Türk, Kürt, Arap, Acem ayrımı yapmaz biz hepimiz kardeşiz.

“Aranızdaki kardeşliği unutmayın...”

Her biriniz büyüyünce iyi bir insan olacaksınız. Mühim olan önce iyi bir insan olmaktır. Önce-

likle Allah’a iyi bir kul, anne babaya iyi bir evlat, iyi bir kardeş, iyi bir arkadaş olmak gerekir. Mühim olan iyi bir insan olmaktır. Bilginin peşini bırakmayacaksınız. İlimle beraber her biriniz iyi bir insan olacaksınız. Sizlerle tanıştığım için kendimi bahtiyar addediyorum. Aranızdaki bu kardeşliği unutmayın. Aranızda mektuplaşın. Bana da mektuplarınızı göndermeye devam edin. Artık ben de sizin bir arkadaşınızım. Derdiniz olduğunda bana mektuplarınızda yazın.”

Ankara, İstanbul, Bursa ve Konya illerinde Türkiye Diyanet Vakfının öğrenci yurtlarında gerçekleştirilen yaz kampı programında, Kur’an-ı Kerim ve temel dini bilgiler, zenginleştirilmiş kültür ve sanat etkinlikleri ile sosyal programların yanı sıra kültürel ve tarihi mekânlara düzenlenen gezi programları, sanat atölyeleri, spor aktiviteleri, değerler eğitimi, yazar-okur buluşmaları ve münazara gibi etkinlikler de yer aldı.

TDV Yurtlar Ve Sosyal Tesisler İktisadi İşletmesi, 2015-2016 eğitim yılını değerlendirdi

TDV Yurtlar ve Sosyal Tesisler İktisadi İşletmesi, 14-17 Ağustos 2016 tarihleri arasında düzenlenen 2015-2016 Eğitim Yılına Değerlendirme ve Personel Eğitim Toplantısında bir araya geldi.

Nevşehir/Kozaklı'da yapılan toplantıya işletme merkezi personeli ve yurtlarda çalışan müdür, müdür yardımcısı, yönetim memuru ve aşçılar iştirak etti. Üç gün boyunca yoğun bir tempoyla devam eden programın akşam oturumlarında İşletme Müdürü Yıldırım Alkış'ın Kur'an-ı Kerim mealı ve sohbetleriyle tüm katılımcılar bir arada olma fırsatını yakaladı.

İlim Yayma Cemiyeti Eğitim ve Kültür Müdürü Recep Kabakçı ile Teşkilat Müdürü Nurullah Şimşek, Prof. Dr. Fatih Gültekin ve Kayseri İl Müftüsü Doç. Dr. Şahin Güven'in seminerlerine tüm personel katılım sağladı.

Aşçılar, lezzet, hijyen, görsellik, estetik vb. hususlarda Türkiye Diyanet Vakfı Baş Aşçısı Kadir Korkmaz'ın verdiği üç günlük eğitim programına katılırken, yine yurtlarda mali iş ve işlemlerle ilgilenen personel, kendileri için ayrılan süre içerisinde muhasebe iş ve işlemlerini İşletme Merkezi personeliyle istişare etti.

Recep Kabakçı, İlim Yayma Cemiyetinde uzun yıllar çalışmış bir eğitimci olarak, “İz Bırakan İdareci” konulu konuşmasında, kendi bilgi ve tecrübe birikimini katılımcılara aktardı. Öğrencilerin hafızasında çalıştığı kurumun güzel hatıralarla kalmasına sebep olacak bir idareci olmanın yollarını, öğrencilerle iletişim ve buna benzer birçok yurt tecrübesini katılımcılarla samimi bir sohbet havasında anlattı.

Yine İlim Yayma Cemiyetinde uzun yıllar Eğitimci vasfıyla çalışmış Nurullah Şimşek de “Kurum Kültürü Oluşturmada Yurt Etkinliklerinin Rolü” konulu sunumunda, katılımcılara ve bilhassa yurt yöneticilerine öğrenciyle iyi iletişim, yurttaki gerçekleştirilen sosyal ve kültürel faaliyetler ile bu faaliyetlerin öğrenci üzerindeki etkisi üzerine akıcı bir konuşma yaptı. Geçmişe dönük anıları ve öğrenci etkinliklerinin yer aldığı sunumunda, katılımcıların kendinden bir kesit bulmasına ve gülümseyerek izlemesine vesile oldu. Öğrencinin gözünde kurum kültürünün önemine değinen Şimşek, TDV yurtlarında bir dönem barınmış bir öğrenci vizyonunun herhangi bir yurttaki barınmış öğrenciden farklı olacağı/olması gerektiğine de vurgu yaptı.

Toplantının ikinci gününde Kayseri İl Müftüsü ve TDV Kayseri Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Doç. Dr. Şahin Güven, “Vakıf Geleneğimiz” ko-

nulu konuşmasını Vakıf bilincinin İslamiyet’teki önemi hakkında hayatından örnekler vererek aktardı. Müftü Güven’in TDV’de çalışan bir personelin bu bilinçle yapacağı çalışmaların getireceği manevi faydaları konu alan konuşmasında, bu bilinçle yetişecek öğrencilerin ülkemiz ve dinimize getireceği kazançlardan söz etti.

Kendilerinin bilgi ve birikimlerinden faydalanma imkanı bulan katılımcılar, meslek hayatlarına katkı sağlayacak yeni fikirler edinmiş oldular. Yurt idarecileri, anlatılanlarla kendi yaşadıkları deneyimler arasında bir bağ kurarak yeni yöntemler deneyebileceklerini dile getirdiler.

Toplantının ikinci ve üçüncü gününde “Temiz (Helal) Beslenme” konulu semineriyle Prof. Dr. Fatih Gültekin katılımcılara hitap etti. Tüketilen hazır gıdalarda bulunan katkı maddeleri ve bu katkı maddelerinin insan sağlığına olumsuz etkilerini anlatan Gültekin, hangi gıdalara ne kadar dikkat edilmesi gerektiğinden de bahsetti. Gültekin’in sunumunu ilgiyle izleyen katılımcılar, diğer tüm seminerlerde olduğu gibi bundan da istifade etti.

Seminerlerin sonunda kendi bilgi birikimlerinden faydalanma imkanı sağlayan tüm konuşmacı ve eğitimcilere teşekkür plaketi sunuldu.

İSAM'dan "33 Yıla Vefa" ödülü

İslam Araştırmaları Merkezi (İSAM)'ın 33 yıllık çalışması neticesinde tamamlanan İslam Ansiklopedisi'nin ek ciltlerinin de çıkmasının ardından İstanbul'da program düzenlendi.

1983 yılında ilk çalışmaların başladığı ve 1988 yılında ilk cildinin yayınlandığı İslam Ansiklopedisi, 33 yıllık özverili çalışmanın ardından tamamlanması münasebetiyle İSAM'da, ansiklopediye emeği geçenlerin de katıldığı özel bir program gerçekleştirildi.

'33 Yıla Vefa' adlı programa katılan Diyanet İşleri Başkanı ve TDV Mütevelli Heyeti Başkanı Prof. Dr. Mehmet Görmez, kuruluşundan bugüne kadar ilme hizmet eden İslam Araştırmaları Merkezinde ve İslam Ansiklopedisinde emeği geçen her hocaya teşekkür ederek hayatını kaybedenler için Allah'tan rahmet diledi.

İSAM'ın Türkiye'de büyük bir ihtiyaca cevap verdiğini dile getiren Diyanet İşleri Başkanı Görmez, "İSAM, Türkiye'de büyük bir ihtiyaca cevap verdi. 33 yıl boyunca ilim adamları yetiştiren bir mektebe dönüştü. Şimdi İSAM'a, İSAM'lara daha çok ih-

tiyacımız var. Hem ülkemizin hem İslam aleminin hem de insanlığın buna ihtiyacı var" dedi.

"İslam Araştırma Merkezlerine bugünlerde daha çok ihtiyacımız var..."

Bilginin ciddiyet isteyen bir iş olduğuna da değinen Başkan Görmez, '33 Yıla Vefa' adlı programda yaptığı konuşmada şunları kaydetti:

"İSAM Türkiye'de büyük bir ihtiyaca cevap verdi. Daha sonra ilim adamları zümresini oluşturan bir mektebe dönüştü. 33 yılda araştırmacı sayısı çoğaldı ve ansiklopedi maddelerini yazan hocalarımız yetiştirdi. Bu ansiklopediyi çıkaran bir ülkede bu kadar ilim adamının olduğu bir zamanda daha rahat olmamız gerekirdi ancak inanın bugünlerde İslam dünyasına baktığımızda İSAM'a, İSAM'lara daha çok ihtiyacımızın olduğunu görüyoruz. Buna hem ülkemizin hem İslam aleminin hem de insanlığın ihtiyacı var.

Medreselerle başlayıp üniversitelerle devam eden bilgi sürecinde pek çok şey değişti.

Bugün üzümlere belirteyim ki, üniversiteler bir işletmeye dönüştü. Bilgi üreten bir mekanizma olmaktan çıkıp istihdam alanları meydana getirmeye çalışan bir işletmeye dönüştü. Bilgi ise bu işletmenin bir metaı haline geldi. Bilgi işi ciddiyet içidir. Dini eğitim açısından konuşacak olursak biz daha çok din görevlisi ve din dersi öğretmeni yetiştirme amacına kilitlendik. Topluma öncülük edecek, medeniyete ışık tutacak, önümüzü aydınlatacak alimlerin bir medeniyet için ne kadar önemli olduğunu ihmal ediyoruz.

Popüler kültür dini alanı da kuşatıyor. Bizim bugün doğru bilgi üretimine muhtaç olduğumuzu, İslam dünyasının buna ihtiyacı olduğunu ifade etmek isterim. Hayatı ilme adamanın beyhude olacağı düşüncesinin bizi sarmasına müsaade etmemeliyiz.

İslam coğrafyasının bazı yerlerinde oynanan oyunlar bize gecikmiş olarak intikal ediyor. Bunu düzelterek yegane merci ilim mercidir. Bizi kuşatan sorunları dikkate alarak, ilimde derinleşmeye olan ihtiyacımızı dikkate alarak ilim yolunda devam etmeyi Allah'tan niyaz ediyorum."

Diyanet İşleri Başkanı Görmez'in yanı sıra İSAM Başkanı Prof. Dr. Raşit Küçük, Diyanet İşleri eski Başkanları Prof. Dr. Tayyar Altıkulaç ve Prof. Dr. Ali Bardakoğlu, Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Hasan Kamil Yılmaz, 29 Mayıs Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. İbrahim Kafi Dönmez, İSAM eski Başkanı Prof. Dr. Mehmet Akif Aydın, İslam Ansiklopedisi inceleme kurulu, madde yazarları, editörler ve çok sayıda davetli katıldı.

Türkiye Diyanet Vakfına Ziyaretler

Türkiye Diyanet Vakfı olarak ülkemizden ve dünyanın farklı coğrafyalarından gelen heyetleri ağırladık. Vakfımızı ziyaret eden heyetler, faaliyetlerimiz hakkında bilgi aldı.

Arnavutluk İslam Düşünce ve Medeniyeti Enstitüsü Müdürü Dr Ramiz Zekaj ve beraberindeki heyet, Kosova Arnavut Abdülkadir Hoca Kültür Merkezi Müdürü Mahmut Arnaut ve beraberindeki heyet, Tayvan Ankara Büyükelçisi Yaser Tai-Hsiang Cheng, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Ekonomi ve Enerji Bakanı Sunat Altun ve beraberindeki heyet,

Kızılay Genel Müdür Yardımcısı Mehmet Güllüoğlu ve beraberindeki heyet, Milli Eğitim Bakanlığı Din Hizmetleri Genel Müdürü Nazif Yılmaz ve beraberindeki heyet, Afganistan Din Görevlileri Heyeti, İslam Dünyası Sivil Toplum Kuruluşları Birliği (İDSB) heyeti ve Malezya İslami Teşkilatlar Danışma Konseyi heyeti TDV'ye ziyaretler gerçekleştirdi.

Ziyaretlerde, Vakfımızın faaliyetleri konusunda bilgi verilirken, eğitimden hayri ve sosyal hizmetlere kadar farklı alanlarda çok sayıda işbirliği konuları ele alındı.

Tayvan Heyeti

Afganistan Heyeti

Arnavutluk Heyeti

Kosova Heyeti

MEB Din Hizmetleri Heyeti

Türk Kızılayı Heyeti

Kubbeli
ve Çatılı Her
Türlü Cami ve
Dini Yapılar

Eğitim
Tesisleri ve
Yurt Binaları

Kamu ve
Sosyal Hizmet
Binaları

Konut ve
Ticari
Alanlar

Sağlık
Tesisleri

Betonarme
Güçlendirme
İşleri

Tadilat Bakım
Onarım İşleri

Restorasyon
Projeleri

Restitüsyon
Projeleri

**Dini yapılar,
özellikle de cami
projeleri ve inşaatları
konusundaki tecrübesiyle
alanında rakipsiz olan
KOMAŞ tarafından hizmet
verilen alanlar:**

TÜRKİYE
DİYANET VAKFI

DİYANET İŞLERİ
BAŞKANLIĞI

ŞİMDİ

YARALARI SARMA ZAMANI

YARASAR
yaz
5601
SMS
'e gönder

#YaralariSarmaZamani

📱 | DiyanetVakfi

SMS ile bağışlarda her sms 10 tl olarak belirlenmiştir. Bağışlarınızı ayrıca: www.diyagnetvakfi.org.tr üzerinden online olarak, Kamu bankalarından EFT veya Havale yoluyla, TVV şubeleri, il ve ilçe Müftülüklerinden makbuz karşılığı yapabilirsiniz.

SON GÜN
11 EYLÜL 2016

kurbanlarımız kardeşlik için

YURT İÇİ
KURBAN BEDELİ

690 ₺

YURT DIŞI
KURBAN BEDELİ

500 ₺

Kurban bedeli, Kurbanın ağırlığına göre belirlenir. Kurbanın ağırlığı 75 kg'dan fazla olmamalıdır. Kurbanın ağırlığı 75 kg'dan fazla olması halinde Kurbanın ağırlığı 75 kg olarak kabul edilir.

Online Bağış

bagis.diyanetvakfi.org.tr

Çağrı Merkezi

0 312 416 90 00

BAĞIŞ İÇİN

App Store

Google Play

BAŞVURULAR

İL ve İLÇE MÜFTÜLÜKLERİ • CAMİ GÖREVLİLERİ • PTT İŞ YERLERİ • BANKA ŞUBELERİ
[ZİRAAT BANKASI | VAKIFBANK | HALKBANK | GARANTİ BANKASI]
[AKBANK | ALBARAKA | TÜRKİYE FİNANS | KUVEYT TÜRK | YAPI KREDİ BANKASI]